

Prihodnost tovarne, ki je ni več

V Krškem »slovenska« okrogla miza o Vidmu Krško — Tovarna naj bi razpadla na dva dela — Kaj bo s celuloznim obratom? — Obtožbe o krivdi banke

KRŠKO — Tu so 21. januarja na okrogli mizi, ki jo je sklical Pergam, konfederacija sindikatov Slovenije, in ki jo je vodila Vida Petrovič iz TV Slovenija, obširno govorili o Vidmu Krško. Na javnem pogovoru o velikem krškem papirničarju in izgubarju so med drugimi sodelovali Rolf Norman, Vidmov direktor, Dušan Šešok, slovenski minister za industrijo, Tone Mohorič, predstavnik Ljubljanske banke d. d., predstavniki razvojnega sklada in Vidmova upravnega odbora, posavski državni poslanci in predstavniki krške in brežiške občinske oblasti, zastopniki gozdarjev in predstavniki trgovinskih, raziskovalnih in svetovalnih ustanov s področja papirništva in celuloze.

Čeprav je sodelovalo toliko pomembnih in dobro poučenih ljudi, na okrogli mizi niso jasno povedali, kaj se bo zgodilo z Vidmom. Aleksandra Libenšek, vodja sindikata Pergam v Vidmu, je na začetku zastavila vprašanje, ali bo Slovenija še imela celulozno industrijo. Po njem se govori o starem in novem Vidmu in zahteva je pojasnila o tem. Tone Mohorič, ki se je vključil v razpravo, je opozoril, da je krška tovarna papirja in celuloze zelo zaželeni in brez svojega kapitala. Zato je po njegovem Videm tovarna, ki je ni več.

Na četrtkovni okrogli mizi so se spraševali o napovedi iz Vidmova upravnega odbora, da bo tovarna razpadla na papirniški in celulozni del. S tem v zvezi so priprili vprašanje, ali bodo po taki razdelitvi tovarne na dva samostojna dela ukiniteli obrat za proizvodnjo celuloze. Nekateri so glede tega megleno napovedali oddajo celoznega obrata v najem najboljšemu ponudniku. Sicer pa nihče od navzočih o razdelitvi ali morebitni ukinitvi ni povedal ničesar točnega in jasnega. O prijemljiv v napovedih ni mogel biti nič minister Šešok, kajti v četrtek je bil že minister v odhodu. Drugače bi prisotne zaskrbljene Vidmove delavce še najbolj opogumilo njegovo

stališče, da bi Slovenija morala uvrstiti tovarno v svoj nacionalni program, se pravi, da bi morala država Vidmu prednostno pomagati.

Na okrogli mizi so se menjala vprašanja, obtoževanja in predpostavljajanja o krivcih za sedanji katastrofalni položaj Vidma. Tone Mohorič je pri tem odločno zavrnil obtožbe, da je Ljubljanska banka kot največji Vidmov upnik med

najbolj odgovornimi za nastale razmere. V razpravah o Vidmovem poslovanju in poslovnosti so opozorili gozdarji, da jim celulozna industrija še vedno zelo slabo plačuje les.

Dušan Reboj iz Pergama je dejal, da so največji Vidmov upnik delavci. Kot

• Rolf Norman je izrazil optimizem glede Vidmova prihodnosti. Pomembno pa je, da ločimo stare dolgove od novega poslovanja. Menil je tudi, da je papirniški del sedanje proizvodnje na dobri poti in da je celulozni del na slabšem.

je dodal, mora biti čimprej znana rešitev za Videm. Če rešitve ne bo, »Pergam ve, kaj bo naredil«.

M. LUZAR

POGOVOR O VIDMU — Na nedavni okrogli mizi o težavah in prihodnosti Vidma je vladna stran omenjala razmeroma visoke povprečne plače zaposlenih v Vidmu. Toda zastopstvo sindikata Pergam je menilo drugače. Navedlo je za skrbljujoč podatek, da Vidmov delavec prejema v povprečju komaj kakih 54 odst. s kolektivno pogodbo določene plače. Brez različnih bonov, ki jih prejema Vidmovi delavci, pa bi bile povprečne plače v tej tovarni dosti nižje. Na fotografiji: del udeležencev okrogle mize. (Foto: M. Luzar)

Videm Krško brez elektrike

KRŠKO — Videm Krško je v ponedeljek, 25. januarja, ostal brez električne energije, potem ko mu je slovensko elektrogospodarstvo prekinilo dobavo. Električarji so odklop sicer napovedali, vendar je bil nenaden in ne stopenjski. Tak način odklopa je posebej močno prizadel Vidmovo proizvodnjo. Po pritožbi vodstva Vidma je elektrogospodarstvo »pustilo« tovarni 1 megavati električne energije, kar naj bi preprečilo še večjo škodo. Na Vidmu pa je že pred odklopom sprejel sklep o rednem plačevanju tekočih dobav elektrike, o čemer je obvestil tudi pristojno ministrstvo. Elektrogospodarstvo je vseeno ustavilo dobavo energije, ker se ne strinja s plačilnimi pogoji. Ustavljena dobava električne energije je povzročila v Vidmu po dosedanjih ocenah za 500 tisoč mark škode. Ko to poročamo, je preskrba Vidma z električno energijo že normalna.

Mučna pogajanja o vladi

Tako je na srečanju kočevskih prenoviteljev Peter Bekeš komentiral dogovor za sodelovanje

KOČEVJE — V petek zvečer je bilo v restavraciji Marof v Kočevju družabno srečanje članov in simpatizerjev kočevske SDP. Gost srečanja, na katerem je podpredsednik kočevskih prenoviteljev Jože Novak povedal, da se bodo v letošnjem letu posvetili predvsem pomladitvi stranke, oživitvi poslanskega kluba, internemu glasilu Signali in pripravi na lokalne volitve, je bil republiški poslanec Peter Bekeš.

»Razmere so slabše, kot je morda kdo pričakoval, ko smo se pred leti odločili za demokracijo in na referendumu za samostojnost,« je današnje stanje v državi ocenil mag. Bekeš. Dejal je, da so se vključili v »mučna pogajanja za sodelovanje v vladi« zato, ker so imeli na voljo le dvojce: ali ostati v opoziciji in preprečevati uresničevanje ciljev drugih ali pa se za ceno manjših kompromisov vključiti in z znanjem svojih ljudi poskusiti uveljaviti kar največ svojih ci-

ljev. Povedal je, da ima Združena lista v petnajstčlanski vladi štiri ministrska mesta: za gospodarstvo (dr. Maks Tajnikar), delo, družino in socialne zadeve (Jožica Puhar), znanost in tehnologijo (dr. Rado Bohinc) in kulturo (Sergij Pelhan).

Bekeš je poudaril, da gre pri vseh štirih ministrstvih za področja, ki se jim zdijo vsebinsko zelo pomembna, saj jim darsko uspešne in socialno pravične družbe, za kar si stranka prizadeva. »Imamo ministrstvo za kulturo, prav za kulturo pa vemo, da je v zgodovini slovenskega naroda odigrala zelo pomembno vlogo in da ima tudi danes v politiki velik vpliv,« je dejal Bekeš in s tem zavrnil očitke, češ da niso dobili nobenega državnorojnega resorja.

M. LESKOVSEK-SVETE

Peter Bekeš

Bo potrebna zasedba pošte?

Zaradi dolgega čakanja na telefon so krajanje Bučne vasi napovedali zasedbo novomeške pošte

NOVO MESTO — Včeraj se je iztekel rok, ki ga je gradbeni odbor za izgradnjo telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Bučna vas postavil PTT podjetju Novo mesto za izpolnitev zahtev v zvezi z napeljavo telefonov, na katero čakajo že več let. Če jih tudi to ne bodo vzeli resno, so nesojeni telefonski naročniki v Bučni vasi za ponedeljek, 1. februarja, ob sedmi uri zjutraj napovedali zasedbo poslovnih prostorov novomeške pošte.

Pisali smo že, da je prvi projekt za izgradnjo telefonskega omrežja v Bučni vasi narejen že leta 1934. Prvič so krajanje, bodoči telefonski naročniki, začeli zbirati pred petimi leti, pogodba o gradnji pa je bila podpisana pred dvema letoma. Kmalu zatem so pričeli tudi z izgradnjo omrežja, ki pa je še vedno nedokončano. Novembra lani je PTT podjetje od naročnikov, ki so v glavnem že prispevali po 2.600 mark, zahtevalo doplačilo za primarno omrežje. To bi zneslo kar okrog 1.300 mark na vsakega bodočega naročnika. Judje so se uprli. Zahtevali so, da PTT podjetje naredi primarno mrežo s sredstev za razširjeno reprodukcijo, njim pa nemu-

Pomanjkanje...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Št. »Udaril nas je še padec lire in prav takrat so naši gozdarji dvignili ceno lesa.« Delavci trdijo, da se zavedajo, da ne bo več dela za dve leti. »Zagotovo pa nam delo za eno izmeno!«

Lignus sedaj dela kakih 60 odst. za Novoles, ostalo pa za druge kupce. »S takim delom in tako zasluženim denarjem bi mi lahko živeli, vendar nam krovnno podjetje ves denar, ki ga zaslužimo, pobere za plačevanje starih Novolesovih dolgov, hkrati pa ne poskrbi, da bi dobili plačano naši dobavitelji!« so se razburjali ljudje. Direktor jim je dopovedoval, da je za sedanjo raven proizvodnje 20 ljudi preveč in da bo to leto še težje kot lansko. »Čudno, da je vedno preveč samo delavcev, ki so za ta Novoles največ naredili, v upravi jih pa vedno samo primanjkuje. Zato med delavci vre in bo prekipelo!«

A. BARTEJL

Specialna...

(Nadaljevanje s 1. strani)

stenco, a so ugotovili, da ni organizacija z javnim pooblastilom. Za to je poklicana uprava inšpekcijskih služb, ki lahko naslovi odločbe na krajanje. Temu pa so takoj oporekali z omenjene uprave, češ da nimajo inšpekcije, ki bi se ukvarjala z gibanjem občanov. Sanitarna inšpekcija bi lahko uvedla postopek le proti Komunalni, ta pa proti Vranovičanom. Sanitarni inšpektor Erjavec je še dodal, da ga čudi početje Vranovičanov, ter vprašal, kaj bi bilo, če bi prebivalci Vojne vasi zaprli pokopalnice ali Dobljčani zajete vode v njihovi vasi. In če ne bi sedaj smeti odvažali v Metliko, bi Črnomaljem ostalo le še odlaganje na divja smetišča ali pa bi izbruhnile bolezni.

Predstavniki strank so menili, da si na račun deponije ne nameravajo nabirati političnih točk, vendar bi občinska vlada ob takšnih problemih morala vložiti več političnega napora. Zanimal jih je tudi vpliv odlaganja na okolje ter ali je na njem PCB iz semiške Iskre. Direktor Komune Bojan Košir je zatrdil, da so analize Lahinje in bližnjega potoka pokazale, da nima vpliva na okolje. Komuna je začela odvažati smeti iz Iskre potem, ko je že prenehala uporabljati PCB. Če pa so ga že prej neorganizirano odvažali, je ostal na starem delu deponije, ki ni predmet sedanjega spora. Na koncu so sklenili, da morajo stopiti v akcijo za odprtje odlagalnice vsi prisotni občani, kateri so to že navedli, se lotijo dela, pa je ostalo nedorečeno.

M. BEZEK-JAKŠE

• Če se razmere ne bodo zboljšale do februarja, bodo Slovenske železnice odmrle. (M. Krajnc)

• Porno zvezde in politiki imajo mnogo skupnega. Oboji delajo vse mogoče za denar, verjamejo pa v končni cilj - popularnost. (Ciccioletta)

• Religija ni nič drugega kot senca, ki jo svet meče na človeško inteligenco. (Hugo)

• V Ameriki sem se naučil, da so bogati ljudje tisti, na katerih temelji gospodarski napredek. (Tajnikar)

• Ali bo sit poslanec razumel lačno ljudstvo? (Tof)

naša anketa

Prevelika pričakovanja?

Z letošnjimi letom je v celoti začela veljati nova zdravstvena zakonodaja, ki je prinesla celo vrsto naravnost revolucionarnih sprememb v dosedanj sistem zdravstvenega varstva. Eno od teh je gotovo prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki naj bi že zaradi neposredne obremenitve posameznikovega žepa prispevalo k povečani skrbni vsakega posameznika za lastno zdravje, ki je sedaj res pod kritiko. Druga taka novost naj bi bila tudi izbira osebnega zdravnika, s čimer naj bi zavarovanci »dobili posebne pravice, ki naj bi na daljši rok omogočile razvoj kvalitetnih odnosov med zdravnikom in pacientom«. Osebnih zdravnikov naj bi bil vedno na voljo, seznanjen z vsakim pacientom, prijazen, ljudje pa tudi pričakujejo, da bo manj čakanja. Svojega bolnika bo osebni zdravnik zdravil, mu predpisoval zdravila na recept, ocenjeval začasno nezmožnost za delo in ga napolnil k ustreznim specialistom ali v bolnišnico, če se mu bo to zdelo potrebno. Bolnikom, ki ga ne bodo izbrali za svojega osebnega zdravnika, bo vse to lahko nudil le v nujnem primeru, bolnik pa bo vse to lahko pričakoval le od svojega osebnega zdravnika. Izbira osebnega zdravnika je torej obveza, pogoj, da si zagotovimo tisto, kar smo že imeli. Da bi imeli kaj več, kar si ljudje želijo, pa bo treba verjetno še počakati, kot očitno tudi na dejansko prosto izbiro ginekologa, pediatra ali zobozdravnika, da o manj čakanja ali dosegljivosti storitev najvišje kakovosti za vse niti ne govorimo.

ANTON KRALJ, trgovski potnik iz Boršta pri Metliki: »O tem, katerega zdravnika si bom izbral, sem že razmišljal. Najbrž se bom odločil za dr. Vukoviča, ki je na našem koncu zelo priljubljen. Najbolj zaupam starejšim, ki imajo že veliko prakse. Menim pa, da bi se ob tej slovenski novosti morali potruditi predvsem zdravniki, da bodo dobili dovolj pacientov, ne pa da se bomo mi prerivali, da bomo dobili svojega zdravnika.«

MARJANA ŽUNIČ, tajnica na črnomaljski občinski upravi: »Zdravnika si še nisem izbrala. Poznam jih bolj malo, vsak pa hvali svojega. Kako bo, če bo nujen primer, a pacientov zdravnik ne bo delal, si ne predstavljam najbolje. Upam, da bolnika ne bodo postavili pred vrata. Želim si, da po- slej ne bi bilo več treba čakati ure in ure v čakalnici.«

FRANC KOMLANC, delovodja v Tehnoloških sistemih Sevnica: »Mislim, da je dobro, da si lahko oz. da moramo po novem izbrati osebnega zdravnika. Zdi se mi, da se bo lahko ta bolj zavzel za bolnika, ker ga bo bolje poznal. Poslej naj bi bilo tudi manj namišljenih bolnikov, ki jim delo ne diši preveč. Jaz sem se odločil za mlajšega zdravnika, zato upam, da me bo lahko »spremljal« in mi po potrebi pomagal do konca življenjske poti.«

TOMAŽ ORAŽEM, zaposlen v Riku Ribnica: »Za zdravnika se še nisem odločil, zato še nisem izpolnil lističa, ki mi ga je sestrala ponudila. Če bom bolan tako kot sedaj, tudi pota ne bom našel, ampak bom šel k dežurnemu. Zdravniška etika bo po moje to morala dovoliti. Dodatno sem zavarovan, zato nisem nič plačal razen zdravila, ki niso na recept, to se mi zdi v redu.«

LUCIJA JANEŽ, ekonomski tehnik iz Kočevja: »Za zdravnika sem se že odločila, ne vem pa, kako bo z zobozdravniki. Prav zaradi težav, ki jih imam z zobmi, sem se tudi odločila za dodatno zavarovanje. Bojim pa se, da bo tudi v bodoče do zobozdravnika težko priti, čeprav jih je v Kočevju pet. Če bodo zakonske spremembe spremenile sedanje porazno stanje v kočevskem zobozdravstvu, bo to resnično dobro.«

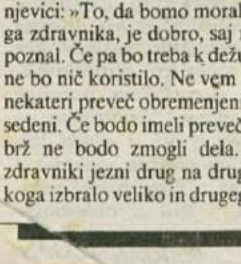

ALENKA JODAN, trgovka v prodajni Koki v Brezjah: »Mislim, da pomeni stalni osebni zdravnik kar nekaj prednosti za pacienta. Dobro je, da je sedaj urejeno tako. Sama si zdravnik še nisem izbrala, saj grem na srečo boljšo redko v zdravstveni dom. Že od prej imam svojega zdravnika, h kateremu sem šla, ko je bilo kaj narobe, in verjetno bom še naprej ostala pri njem.«

ANTON GAŠPERŠIČ, podjetnik iz Trebnjega: »V izbiri osebnega zdravnika vidim možnost za vrnitev k družinskemu zdravniku, ki ga poznamo tudi drugje po svetu. Po mojem bo posledje možno še bolj kakovostno zdravstveno varstvo, gre pa tudi za psihološki učinek. Vsak naj bi na ta način dobil dober občutek, da bo zdravnik lažje pomagal bolniku, ki ga bo dobro poznal, ker se mu bo ta povsem zaupal.«

FANIKA RAJMER, upokojenka iz Novega mesta: »Svojega zdravnika še nisem izbrala, ga pa bom, ko ga bom prvič potrebovala. Mislim, da je tako prav. Zdravniki se bodo, poleg bolj posvetili pacientom in bodo poznali njihovo zdravstveno stanje. Upam tudi, da bomo lahko prej prišli na vrsto in da bomo zdravnika lahko poklicali tudi na dom, če bo potrebno. Zdravnik naj bi bil naš hišni prijatelj.«

JANEZ MOČAN iz Kočarije pri Kostanjevici: »To, da bomo morali imeti osebnega zdravnika, je dobro, saj nas bo to boljše poznal. Če pa bo treba k dežurnemu, to tudi ne bo nič koristilo. Ne vem pa, če ne bodo nekateri preveč obremenjeni in drugi nezasedeni. Če bodo imeli preveč bolnikov, najbrž ne bodo zmogli dela. Ali ne bodo zdravniki jezni drug na drugega, če bo nekoga izbralo veliko in drugega malo ljudi?«

Ljubljansko pismo

„Lublana bulana“

Bolj kot problemi meščanov zanima stranke boj za oblast

LJUBLJANA — Ko je pred leti "estradni umetnik" kričal v mikrofon "Lublana je bulana", mu marsikdo ni verjel, zdaj pa se je izkazalo, da je res. Ljubljana je živ primer, kaj se lahko zgodi, če stranke niso složne, ko je treba poskrbeti, da bi imeli ljudje delo in zaslužek, temveč se raje pripravijo za ministrske stolečke in za druge svoje koristi. Če bo šlo tako naprej, kot se je po volitvah začelo, se nekaj podobnega, kot se že leto in več dogaja v Ljubljani, obeta tudi Sloveniji. Ljubljanska mestna vlada deluje skoraj povsem brez nadzora, saj se na nesklepčnih sejah poslanci niso imeli časa ukvarjati z njenim delovanjem. Tako so njeno delo spremljala le javna občila. In prav zaradi tega je v mestu izbruhnilo toliko afer, povezanih z odločitvami in potezami Marjana Vidmarja in njegovih "ministrov", saj zadev niso pojasnjevali v skupščini, temveč le v medijih.

Medtem je ljubljanska organizacija Delavske stranke Slovenije mestno oblast nekajkrat pozvala, naj se vendar loti gospodarskih vprašanj. Toda mestni možje so mislili predvsem nase, za nezaposlene jim ni bilo mar, in se, kajpak, tudi pridno politično levili v druge barve, samo da bi

si ohranili svoje funkcije. Predsednik mestne vlade Marjan Vidmar se je na primer prelevil iz krščanskega demokrata v narodnega demokrata, nekdanji mestni komunalni minister, zdaj član mestne vlade, odgovoren za Ljubljanski grad, Janez Lesar, pa je odkril, da so Hamurabijevi liberalni demokrati prava stranka zanj. Podpredsednik mestne skupščine Mihael Vengušt je ponudil svoj odstop in ga od takrat ni več na Magistratu. Zaradi takšnega početja mestnih vodilnih mož Ljubljana narašča v več pogledih. Na primer, brezposelnost raste kriminal. V primerjavi z letom 1991 se je lanjski ljubljanski povečal kar za 250 odstotkov. Seveda gre le za prijavljene primere in vlozene ovadbe. Kaj pa je s tistim v podzemlju, ki ga nihče ne more ali noče videti, je spet drugo vprašanje. Nobena novost ni, da je v Ljubljani močno razširjena trgovina z mamili. Oglasi, ki delavcem ponujajo odlična delovna mesta v tujini in ki so jih polni vsi slovenski časopisi, zvečine služijo le brezvestnim ljudem, ki jim nihče ne stoji na prste.

Očitno so v Ljubljani vse uradne poti za reševanje teh vprašanj razkopane, saj parlament ne dela, vlada pa vlada, kakor ve in zna ali se znajde. Vprašanje je, ali že niso v slovenski prestolnici nastale izredne razmere, ki zdaj ogrožajo res že vsakega tretjega Ljubljančana.

VINKO BLATNIK

Žužemberški del KZ Krka postal samostojna KZ Suha krajina — Člani kmetije in delavci — Od kmetijske proizvodnje do zdravilnih zelišč in keksov

ŽUŽEMBERK — Od začetka leta je nekdanja žužemberška Temeljna združna organizacija v okviru novomeške KZ Krka samostojna kmetijska zadruga. Uradno se imenuje Mercator Kmetijska zadruga Suha krajina. Že prej je bila to dolga leta samostojna kmetijska zadruga, leta 1981 pa se je pripojila novomeški, in to ne iz potrebe, ampak je šlo, kot pravijo domačini, za »politično ohcet«.

»Od takrat je bila med združniki želja po ponovni samostojnosti žužemberške zadruge. Sicer pa do pravega zlivanja z novomeško pravzaprav ni nikoli prišlo,« pravi sedanji direktor žužemberške zadruge Janko Skube, ki razmere zelo dobro pozna, saj je bil prej vodja TZO. »Naša TZO se je vseskozi držala bolj zase. Nekako je bila stvar še sprejemljiva, dokler smo imeli svoj žiro račun, lani pa je v skladu z novim zakonom zadruga postala enovita organizacija in na ustanovnem občnem zboru je žužemberški del najvil ločitev.«

S KZ Krka so se razšli v miru in brez

sporov. Kmetijska zadruga Suha krajina deluje na območju krajevnih skup-

Janko Skube

nosti Žužemberk in Hinje, kjer v 53 vah živi blizu 5.000 prebivalcev. Člani zadruge so se, z razliko od novomeških, odločili, da so lahko člani tudi delavci zadruge, vendar le tisti, ki imajo več kot 5 let delovne dobe v zadruzi. Tako šteje sedaj zadruga 104 člane, in to 70 kmetov in 34 delavcev; vseh zaposlenih v zadruzi pa je 51. Članski delež znaša 700 nemških mark, plačljivo v več obrokih in v tolaški protivrednosti; jamstvo pa je petkratni članski delež. Vrednost premoženja M-KZ Suha krajina cenijo na okoli 1,5 milijona ne-

•KZ Suha krajina se ukvarja s kmetijsko proizvodnjo, trgovino, proizvodnjo in storitvami. V okviru kmetijske proizvodnje je največ živinoreje. Za letos imajo zelo smele načrte. Tako naj bi do konca leta v starem domu TVD Partizan, katerega lastnik so, stekla proizvodnja keksov. V tem obratu, kjer naj bi naredili okoli 600 ton visoko kakovostnih keksov na leto, bo imelo delo okoli 20 ljudi. »Pospesili bomo sodelovanje s kmeti pri proizvodnji zdrave hrane, gojenju in nabiranju zdravilnih zelišč in razvijali ter pospeševali druge dopolnilne dejavnosti,« napoveduje direktor Skube.

mških mark. Če bo ob koncu leta poslovni rezultat ugoden, si bodo seveda dobiček delili; delež od dobička bo za kmeta odvisen od obsega njegovega sodelovanja z zadruzo, za delavca zadruge pa od njegovega osebnega dohodka, kar pa je približno enako povprečnemu sodelovanju kmeta. Prepričani so, da se bo število članov povečalo, saj je zadruga odprta za vsakega delavnega in poštenega kmeta. Novih zaposlitev ne predvidevajo.

A. BARTEJ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemančič

Zakaj je tako nujen poostren nadzor nad vinom

Kmetijska inšpekcija ne nadzira uvoza

Razmere, v katerih slovenski kmet prideluje grozdje za predelavo v vino, so med najtežjimi v Evropi. Ne samo vinogradniške lege, tudi ostale kmetijske površine v izrazito vinogradniških predelih sodijo v kategorijo z najtežjimi pridelovalnimi pogoji.

Tako težko pridelano vino, ki sodi v sam vrh, pa, kot smo videli, doživlja na svoji pestri poti velike spremembe, ki to živilo plemenitijo ali kvarijo. Zato je treba te spremembe nenehno spremljati in kontrolirati ravnanje s vinom. Ta sklop spremljajočih pojavov, ne sme biti pretrgan. Veriga mora biti sklenjena le preko stroke, ki je v nenehnem stiku s strokovno kontrolo in inšpekcijo! Samo tako je lahko uspešna, nemotena in povezana s strokovnimi inštitucijami, ki vino analizirajo, in s komisijami za organoleptično oceno tega živila. Treba je namreč upoštevati, da poleg odprtega vina pri nas prodajamo še stekleničeno.

Kontrola slednjega je v pristojnosti tržne inšpekcije. Zaradi tega nastajajo v praksi večje težave, zapleti in nesoglasja. Vinogradniško-vinarska stroka zato že več kot desetletje predlaga enotno, celo specialistično vinarško inšpekcijo za vsa vina. Ob sedanji delitvi kontrole se vsakomur, ki stroko kolikor toliko pozna, postavlja vprašanje, čemu taka delitev, ko kmetijska inšpekcija po javni (reda močno pomanjkljivi in zastareli) zakonodaji nadzira vsa vinogradniško-

vinarska področja do ustekleničenja; tu pa se pretrga člen v verigi nadzora nad vinom. Upam si trditi, da nekaterim to celo ustreza.

Zaradi ugleda naših vin, dosežkov stroke in nadzora nad vinom v kakovostnem in marketinškem smislu pa se to ne bi smelo dogajati.

V sklop teh vprašanj spada tudi neuskkljeni nadzor nad uvoženim vinom, ki ga kontrolira tržna inšpekcija, po drugi strani pa zakon o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina, ki zavezuje uvoznike, da morajo vse uvožene količine že pred skladiščenjem prijaviti za kmetijsko inšpekcijo pristojnemu občinskemu organu, ki odvzame vzorce za laboratorijsko in organoleptično oceno. V nekaterih primerih se tu kontrola celo podvaja, kar ni niti racionalno niti smotno, je strokovno dvomljivo, ekonomsko pa neupravičeno, in kot že rečeno: od tam se sledi tudi uvoženega vina izgubijo. Eklatantni primeri to potrjujejo in razgaljajo spekulativni trg predvsem iz bivših južnih republik. Stroka to obsoja, češ da pijemo brozgo namesto vina, vlada baje miži, poslanci dajejo pobude za ureditev stanja, trgovci si manejo roke ob visoki "presečni vrednosti" pri takih poslih, kmet pa je začel dvigati svoj glas, morda na preveč preprost način, a upravičeno.

Kot lahko ugotovimo iz tega bežnega prikaza, torej res nimamo ustrežno urejene kontrole vina ne na notranjem tržišču, ki zajema odprta (točena) ustekleničena vina, kakor tudi ne pri uvozu. Slednjega je država časno in le delno zavarovala, vendar ne v kakovostnem smislu. Neloyalna konkurenca pa ne le da ne spodbuja kmeta k večji in boljši pridelavi grozdja, temveč tudi sili potrošnika k uživanju cenejšega, manj kakovostnega vina.

mag. JOŽE ŠAVOR

VARSTVO SADNIH NASADOV

METLIKA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi na predavanje o napotkih za varstvo sadnih nasadov, ki bo v torek, 2. februarja, ob 18. uri v metliški Vinski kleti. Predaval bo inž. Tine Zupančič.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

V ponedeljek je novomeška tržnica spet kazala svojo staro podobo. S kupci in prodajalci je bila v dopoldanskem času dobro zasedena pa tudi kupcij je bilo veliko. Izpisali smo si naslednje cene: jajca 12 tolarjev, skuta 250, korenje in koleraba 70, česen 200, skodelica smetane 150, kilogram prekajenega sira 500, šopek teloha 50, regrat 100 (merica), beli fižol 200, domači čaj 100, rozine 200, 250-gramski zavitek kave 115, orehi 660, pistacija 900, mak 400, čebulček 300, kisla repa 100 (krožnik), zelje 100, solata 150, fige 300, jabolka 60, pomaranče brez koščic 130, domače žganje 350, prekajena slanina 600, domače klobase 1000, salame 1500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile cene: banane 119, cvetača 237, solata 170, radič 261, mandarine 129, pomaranče 88, čebulček 150, fižol 178 tolarjev. Deladini je nudil: mandarine po 120, banane 100, suhe slive 250, fižol 180, krompir 30, čebulo 70, česen 300, solato 150, radič 300, cvetača 250 in kivi po 180 tolarjev kilogram.

Sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 287 do tri mesece starih in 62 starejših prašičev. Prvih so prodali 235 po 300 do 320, drugih pa 29 po 200 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Gorenjci prvi v "ogenj"

Uresničuje se, kar smo nedolgo tega zapisali na tej strani. Bolj kot pozivanje rejcev krav k punktu je primerno razmišljanje, kako povečati porabo mleka, kako zmanjšati stroške in kako izboljšati higieno mleka, kar je osnovna civilizacijska zahteva, ki ne bi smela biti predmet strankarskih kupčkanj. Za slednje že imamo zgled: v gorenjski (kranjski) mlekarji je z novim letom začel veljati nov pravilnik o kakovosti mleka, ki je prilagojen merilom Evropske gospodarske skupnosti.

Da je potrebno popraviti pravilnik o kakovosti mleka ter odkupnih pogojih, vemo že nekaj let, vendar že pripravljenega zaostrenega pravilnika kar ne moremo uveljaviti, kot da bi upali, da bo šel ta "grenki kelih" mimo nas. Toda ne bo šel, saj se Evropska skupnost ne bo prilagodila našim standardom, temveč se bomo morali mi prilagoditi evropskim. Tu ne bo nikakršnega odstopanja, rejci lahko upajo le na postopen in ne preveč boleč prehod. Kaj jih čaka, nakazuje kranjski primer.

Razviti Evropi prilagojen kranjski dogovor s kmeti ož. nov pravilnik prinaša mnoge higienske zaostritve. Za rejce krav molznic bodo zlasti zanimiva merila za kakovost, ki za prvi kakovostni razred in za 10 odstotni pribitek na osnovno ceno mleka vnašajo evropsko mejo, to je dovoljenih največ 100.000 mikroorganizmov in je deležno 4-odstotnega pribitka na osnovno ceno, mleko III. razreda sme imeti do milijon mikroorganizmov in je brez pribitka, mleko IV. razreda sme imeti do poldrugi milijon mikroorganizmov in ima 10 odstotni odbitek, mleko V. razreda, ki ima še več mikroorganizmov, pa ima kar 40-odstotni odbitek. Če kontrola v tekočem letu ugotovi štirikrat več kot 3 milijone mikroorganizmov v mililitru mleka, za eno leto preneha odzvem mleka.

Novi pravilnik nagrajuje višjo tolašobno stopnjo in tudi večji odstotek beljakovin v mleku, strožje kot doslej pa kaznuje preveliko kislost, toploto in zlasti tvorbo mleka, to je dolivanje vode. Med drugim je v pravilniku določeno, da zbiralnice, ki imajo tretjič dokazano nevezavo (dolit) vodo, enostavno - zapro. Skratka, vse to so določila, po katerih se gorenjski rejci (po kakovosti mleka so najboljši v Sloveniji) že ravnavajo in ki bodo prej ali slej veljala tudi za naše, pa naj bo kmetijski minister iz te ali one stranke.

Inž. M. L.

Ovčerejka z ljubeznijo

Blažka Plut je postala ovčerejka po naključju, a ovac ne bi več dala od hiše za nobeno ceno

MLADICA — Pri Plutovih na Mladici pri Semiču so pred tremi leti po naključju in bolj za zabavo kot zares začeli rediti tri ovce. S povečevanjem črede je naraščalo tudi njihovo navdušenje nad ovčerejo, tako da so se odločili narediti konec drobnjakarstvu, značilnemu za belokranjsko kmetijstvo. Od hiše so dali konja in kravo, opustili poljedelstvo ter se intenzivno posvetili zgolj ovcam.

»Poleg službe je že samo skrb za ovce veliko breme, posebno še, ker sva oba z možem pri tem zelo natančna in nič ne prepustiva slučajju,« pravi Blažka, ki vzorno skrbi za čredo, ki šteje 25 ovac, ovna ter okrog 30 jagnjet. Njeno delo pri ovcah ni zgolj rutina, ampak tudi ljubezen, ki jo izkazuje do njih.

Čeprav je Blažka kot ovčerejka samoukinja, se ne boji pomagati pri porodih ovac. Teh pa je bilo okrog novega

Plutovi jagenjčki že vedo, da bodo v Blažkinem naročju našli vedno varno zavetje

leta veliko, skoraj vsak dan eden. Tudi za škarje poprime. Ko so imeli ovac še manj, jih je strigla kar sama, sedaj pa to delo raje zaupa človeku, ki je bolj več delu z električnimi škarjami. »Sicer pa imata tako volna kot koža danes slabo ceno in ju raje kar podarim. Veliko volne sem dala begunkam, da so naredile posteljna pregrinjala in blazine. Ovce redimo le zaradi mesa, po katerem je precej povpraševanja, zlasti še, odkar jih ni moč kupovati onkraj Kolpe,« pravi Plutova.

Prav zaradi ovčereje so Plutovi očistili precej zemlje, ki jo je grmovje zaraščalo že 25 let, kajti zaradi kamenja na njej ni bilo moč kmetovati. Tako so na približno 5 ha že ogradili tri prostore za pašo, za kar so porabili tri kilometre ograje. Ob tem Blažka ne pozabi omeniti, da je prav na semiškem koncu, kjer je sicer kmetovanje zelo otežkočeno, ovčereja kot naročena za dopolnilno dejavnost na kmetiji.

M. BEZEK-JAKŠE

Zapovedi klanja

Deset veterinarskih zapovedi za domače klanje prašičev

- Kolikor je le mogoče, z živaljo ravnajmo humano, je ne brečemo ali pretepamo, tudi zato ne, ker bi nastale potplutbe v mesu in slanini.
- Klavec in vsi ljudje, ki sodelujejo pri zakolu prašiča, morajo biti povsem zdravi.
- Prostor, v katerem bomo pripravljali koline, je treba dan poprej temeljito očistiti in poribati z detergentom. Isto velja za vse, kar pride v stik z mesom. Mačke, psi in druge živali morajo proč.
- Koljemo lahko le povsem zdrave živali. Pred zakolom naj bodo spočite, to velja še posebej za plemenite bele pasme.
- Za zakol namenjene živali je dobro vsaj mesec dni pred zakolom krmili z bolj zgoščeno in z ogljikovimi hidrati bogato krmo.
- Kolikor je le mogoče, se je potrebno izogibati vznemirjanju živali. Posledica šoka je namreč bledo, mehko in vodeno meso.
- Prašiča je najbolje omaniti kar v kotcu s topim udarcem po čelu, tik nad očmi, še boljše pa s strelnim aparatom, narejenim nalašč za te namene.
- Živali najbolje izkrmavi, če je obečena za zadnje noge.
- Voda za "mavzanje" ali "šupanje", kot pravimo na Dolenjskem, naj ima okrog 65 stopinj C, ne več, da prašiča ne bomo zaparili.
- Čreva je treba očistiti, takoj ko smo jih odstranili, saj se začno zelo hitro razkrajati. Meso in drobno meso morata najprej na hlajenje; le če jo uporabimo takoj, drobno meso ni potrebno hlajiti.

Dr. A. F.

O PRAŠIČEREJI IN VINOGRADNIŠTVU

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj priredi v torek, 2. februarja, ob 15.30 v sejni sobi tukajšnje skupščine občine predavanje o prašičereji. Predavala bo inž. Zdenka Pribožič, specialistka za prašičerejo, iz novomeške enote Kmetijskega zavoda. V četrtek, 4. februarja, pa bo ob 18. uri prav tako v sejni sobi skupščine občine predavanje inž. Jožeta Maljeviča o vinogradništvu. Isto predavanje bo naslednji dan ob 15.30 v osnovni šoli Dragutov ter ob 18. uri v domu upokojencev v Semiču. Vabljeni!

DOLENJSKI LIST

POKUŠNJA VIN

PODBOČJE - Društvo vinogradnikov Podbočje bo pripravilo 6. februarja v kulturnem domu v Podbočju pokušnjo in razstavo cvička in drugih vin. Prireditve bodo združili z veselico. Vzorce vin bodo sprejemali 30. in 31. januarja v gostilni Gadova hiše v Podbočju, kjer dobijo vinogradniki tudi potrebne steklenice.

Pozimi lahko kokoš običajno nese

Nekaj strokovnih napotkov za rejo nesnic — Odloča dolžino osvetlitve, pomembni pa sta tudi temperatura in prehrana — Novost mešalnice krmil

Na naših kmetijah je reja kokoši nesnic zelo razširjena, predvsem zaradi domačih jajc, manj zaradi kokošjega mesa. Tudi manj intenzivna reja manjšega števila živali je lahko ekonomična in daje kvaliteten in ne predrag proizvod. V reji kokoši nesnic pa so zimski meseci še prav posebno kritični predvsem zaradi nizkih temperatur, neustrezne prehrane in pomanjkanja svetlobe.

Star slovenski pregovor o sv. Neži je sicer pravilen, vendar ji mora tudi rejec kokoši krepko pomagati, da sta uspešna. Z malo truda in znanja lahko kokošim tudi v zimskem obdobju pomagamo, da bodo nesle normalno. Najosnovnejše, kar je treba zagotoviti kokošim v nesnosti, je:

- hlev naj bo zračen, vendar brez prepriha,
- temperatura v hlevu naj bo tudi pozimi vsaj 15 stopinj C, optimalna temperatura je pri nesnicah 16 do 21 stopinj C.

Svetloba ima na nesnost zelo velik vpliv. V začetku nesnosti naj bo svetlo vsaj 13 ur dnevno, postopoma pa osvetljevanje podaljšamo na 17 do 18 ur (proti koncu nesnosti). Ker je pozimi dan zelo kratek moramo nujno dodatno osvetljevanje z lučjo (vendar ne neonsko).

Pri talni reji naj ne bo gostota naseljenosti nikoli večja od 5 kokoši na kv. meter, pri reji v kletkah pa naj ima vsaka žival vsaj 13 cm krmilnega prostora. Hlev je potrebno redno čistiti, razkuževati in skrbeti za svež nastilj. Kokoši v nesnosti morajo imeti vedno na razpolago svežo vodo za pitje, če je možno, grobo mlet pesek, predvsem pa svežo in ustrezno krmo.

Prehrana je v reji kokoši velik strošek, zato je zelo pomembno, kako jih krmimo. Perutnina je znana po tem, da kljub kratkemu prebavnemu traktu zelo dobro izkorišča hrano, če je ta kvalitetna in zelo prebavljiva. Ravno zato je potrebno vsako vrsto perutnine v različnih starostnih obdobjih krmiti različno.

Za prehrano kokoši nesnic se največ uporabljajo že pripravljene mešanice v tovarnah krmil, običajno z imenom NS-K. To je mešanica, ki se mora krmiti kot popoln obrok, običajno kar po volji ali pa tudi omejeno za določene pasme. Poraba je povprečno do 120 g na dan na žival; podatek nam lahko slu-

ži za izračun vrednosti krme po jajcu, ker je na ta način mogoče pobrati vsaj 250 jajc od kokoši na leto. Krmilu NS-K ne smemo dodajati mletih žit, s tem se namreč poruši pravilno razmerje med hranilnimi snovmi, kar pripelje do padca nesnosti ali celo do zdravstvenih motenj.

Ker pa je na kmetijah praviloma do-

volj doma pridelanih žit, je mešalnica krmil iz Novega mesta ponudila dopolnilno mešanico za kokoši nesnice z imenom NS-D, iz katere lahko sam rejec pripravi ustrezno krmilo za nesnice. NS-D je mešanica popolnoma naravnih krmil brez kakršnihkoli umetnih dodatkov in zato idealna za kmečke reje. NS-D je potrebno le dobro zmešati z mletim koruznim zrnjem v razmerju 1:1 in to mešanico krmiti kokošim po volji; poleg naj imajo le dovolj sveže pitne vode, če je mogoče pa tudi grobo mlet pesek.

Inž. SILVA BEVC

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Med namesto sladkorja

Znano je, da je čebela spremljevalka človeka že od davnine. Koristi mu posredno tako, da opravi sadno drevje in druge kulturne rastline, neposredno pa, da mu daje med, vosek, matični mleček, cvetni prah, zadelavino ali propolis in čebelji strup. Med ni le jed, je varovalno in zdravilno sredstvo, saj vpliva na splošno stanje telesa. Ne smemo pa pričakovati, da nam bo pregled nadležni nahod ali druge težave.

Preventivno bo učinkoval le, če bomo tudi na sploh zdravo živeli. V prehrani uporabljamo med zaradi lahko prebavljivega sadnega in grozdnega sladkorja ter vitaminov in mineralov. V primerjavi z belim sladkorjem - saharozo je dosti bolj zdravilo. Beli sladkor veča telesno težo, zvišuje krvne maščobe in krvno raven glukoze in insulina. Seveda se lahko zredimo tudi od večjih količin použitega medu.

Med namesto sladkorja mešamo v želeje in marmelade. Tu se dobro pomeša z balastnimi snovmi - pektini. V takšni povezavi ima dober varovalni učinek pri povečanih maščobah in sladkorju v krvi. Med uporabljamo tudi kot dietno živilo pri jetrnih in ledvičnih bolnikih in kot sladilo pri tekočih dietah ter v prehrani dojenčkov. Pri pripravi pazimo, da se med

ne meša v vroče tekočine, ker izgublja hranilno vrednost. Kdor slabše prenaša med zaradi zelo dolgega težav, naj ga ne uživa samega, ampak vedno le vmešanega v vodo ali zeliščni čaj.

Za pripravo medenega mleka potrebujemo 30 g cvetličnega medu in 200 g mleka, po želji pa dodamo še v mehko kuhan rumenjaki. Tako dobimo nasitno jed, ki jo uvrščamo med tekočo hrano. Nudimo jo nedohranjenim, slabokrvnim, nosečnicam in doječim materam. Med dodajamo tudi mnogim vrstam peciva. Za pripravo medenih rezin bomo uporabili 200 g moke, 150 g cvetličnega medu, 5 jajc, 2 žlici olja ali masla, malo cimeta, pol zavitka pecilnega praška in žlico ruma. Rumenjake umešamo z medom v penasto maso. Dodamo cimet in trd sneg ter potresemo z moko, ki smo ji dodali pecilni prašek. Maso preložimo v premazan in z drobtinami potresen pekač ter pečemo 30 minut pri 180° C. Pečeno testo razrežemo na rezine in serviramo k sadni solati.

Za malo močnejši napitek, kakor je medeno žganje, zmešamo 1 liter medu in 1 liter sadnega žganja. Zmešamo steklenice aseptično.

Iskra Tenel: odpusti ali stečaj

Od 310 zaposlenih v Iskri Tenel bo kar 210 delavcev opredeljenih kot trajen presežek — Prej podpis trdnega dogovora — V najem prostore in stroje

NOVO MESTO — Novomeška Iskra Tenel, ki se že lep čas otepa s hudimi težavami, je ena tistih firm, ki se je »prodala« republiškem skladu za razvoj, tako imenovanemu Korzetovemu skladu. V zadnjem času je imel sindikat podjetja s skladom kot novim lastnikom več razgovorov o rešitvi podjetja.

V skladu predlagajo t.i. krizni način reševanja Iskre Tenel, kar pomeni določitev trajnih presežkov zaposlenih. Sklad se je zavezal, da presežnim delavcem zagotovi nadomestila osebnih dohodkov v odpovednem roku, se pravi v 6 mesecih, in odpravnine. Poleg tega naj bi se upravni odbor sklada zavezal, da bo presežnim delavcem dal možnost za samozaposlitev s sredstvi podjetja. Gre za to, da bi delavci vzeli v najem prostore in stroje v nekaterih tovarniških oddelkih. Tako naj bi stekli trije taki programi, v katerih bi sčasoma dobilo delo okoli 80 delavcev od 210, ki bodo določeni kot trajni presežki. S skladom pa se bodo dogovorili za najemnino in za odlok plačila za določen čas.

Ker je alternativa takemu kriznemu načinu reševanja le stečaj, so dali sindikat in delavci pač prednost prvemu.

Vendar naj bi vsi sodelujoči pri tem načinu reševanja podpisali poseben dogovor, v katerem naj bi vsaka stran prevzela natanko dogovorjene obveznosti in ki bo od vseh podpisnikov zahteval čvrsto jamstvo za njihovo izvedbo. Tak dogovor naj bi podpisali: direktor Iskre Tenel, sklad za razvoj kot lastnik, zavod za zaposlovanje in sindikat podjetja.

V Iskri Tenel je sedaj 28 delavcev, ki jim je na osnovi prejšnjih postopkov prenehalo delovno razmerje, pa še niso dobili izplačane odpravnine. Da se to ne bi ponovilo, so imeli razgovor pri ministrici za delo g. Puharjevi, saj naj bi država zagotovila

sredstva za izvedbo programa o razreševanju trajno presežnih delavcev Iskre Tenel, in sicer denar za nadomestila, odpravnine in dokup delovne dobe. Ministrica ni mogla dati jamstva, je pa načelno podprla tak način reševanja in se zavezala, da bo pripravila razgovor

• Stavko, ki se je v Iskri Tenel začela 10. decembra, so po tednu dni na predlog stavkovnega odbora prekinili, ker so končno dobili plače za oktober. Namesto novembrskih plač so konec decembra dobili za okoli četrtno plače bonov. Torej podjetje delavcem dolguje še tri četrtnine novembrske plače in seveda celo decembrsko.

med predstavnikom sklada, ministrom za delo in finančnim ministrom. Zadeve v Iskri Tenel se naj bi razpletle v tednu ali dveh.

A. B.

V občini kmalu odveč 600 delavcev

V Adrii Caravan, Iskri Tenel in Iskri Hipot

NOVO MESTO — Sklad za razvoj je večinski lastnik treh velikih firm iz novomeške občine: Adrie Caravan, Iskre Tenel iz Novoga mesta in šentjernejske Iskre Hipot. V teh treh firmah naj bi bilo v kratkem veliko delavcev določenih kot trajni presežek, in sicer v Iskri Hipot 209 od okoli 600 zaposlenih, v Adrii Caravan 173 od 670 zaposlenih in v Iskri Tenel 210 od okoli 310 zaposlenih.

S programi za reševanje teh trajnih presežkov delavcev so predvideni dokupi delovne dobe, prerazporeditve na druga dela v okviru podjetja, v Tenelu pa tudi najem delovnih prostorov in sredstev v okviru novonastalih podjetij. Največim delavcem, ki bodo opredeljeni kot trajni presežek, pa bo po 6 mesecih prenehalo delovno razmerje in se bodo znašli na zavodu za zaposlovanje, kjer bodo, kot se reče, uresničevali pravice za brezposelnost.

Pred kratkim je območna organizacija Svobodnih sindikatov doslegla dogovor o popravku že sprejetega programa za reševanje trajnih presežkov z vodstvom šentjernejske Iskre Hipot, ki so ga posredovali upravnemu odboru sklada za razvoj. Če se bo upravni odbor strinjal s tem popravkom, območna organizacija ne bo vložila zahteve za reševanje spora s arbitražo. Tak program je pripravljen tudi za reševanje trajnih presežkov v Adrii Caravan in je v razpravi ta teden.

A. B.

Ko bo stavka

Vrtci in šole bodo 11., 12. in 13. februarja zaradi stavke zaprti

NOVO MESTO — Novomeški območni odbor sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti je 21. januarja sklenil, da se bodo delavci, zaposleni v vrtcih, osnovnih in srednjih ter glasbeni šoli in v dijaškem domu, pridružili slovenski stavki, napovedani za 10., 11. in 12. februar. Vrtci in šole bodo te dni zaprti.

Zaposleni v omenjenih dejavnostih, ki so udeležbo v stavki potrdili s pristopnimi izjavami, se v celoti strinjajo za zahtevami po enakopravnem obravnavanju z ostalimi porabniki proračunskih sredstev pri poravnavi plač za leto 1992 in po spoštovanju zakonodaje, ki ureja to področje in financiranje plač. V bodoče si nameravajo prizadevati za ustrežno vrednotenje učiteljevega dela v skladu z njegovo zahtevnostjo in odgovornostjo. Od zdajšnje in od bodočih vlad pričakujejo, da bodo doumele, da slabo plačan učitelj ne more biti dober učitelj.

ODPIS DAVKOV

NOVO MESTO — Na zadnji seji je občinski izvršni svet obravnaval nov paket vlog za odpis davkov in prispevkov, ki so se v slabem mesecu dni nabrale v novomeški izpostavi republiške uprave za javne prihodke. V njem je bilo 120 vlog za odpis dohodnine, 45 vlog za odpis drugih davkov in prispevkov in 69 vlog za odpis obveznosti zasebnikom. Ugodili so 96 prošilcem za odpis dohodnine. Od vlog za odpis drugih davkov in prispevkov so odklonili dve, trem pa ugodili delno. Tudi pri odpisovanju obveznosti zasebnikom so bili kar radodarni, čeprav jim niso odpisali vsega, kot je bilo predlagano, ampak 30 odst.

Klasična gimnazija v Novem mestu?

Občinska skupščina je pred tednom obravnavala vrsto aktualnih zadev — Prvič uradno predpisan zapis imen naselij — Sprejet razvojni načrt športa

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je ena redkejših v Sloveniji, ki se ji še uspeva sestajati in sprejemati odločitve brez večjih težav. Tako je bilo tudi pred tednom, ko je v dobrih štirih urah obdelala kopico aktualnih zadev.

Zataknilo se je sicer že pri zapisniku s prejšnje seje, predvsem v zvezi z odlokom o lokacijskem načrtu Ceste herojev. Popravili naj bi zapis razprave Marije Kocjančič o črni gradnji Žljapah, Jože Perše pa je delegatko tudi povabil v ekonomsko šolo, da se bo zares prepričala, da so razredi, ki imajo pogled na omenjeno črno gradnjo.

Po skrajšanem postopku je novomeška skupščina sprejela tri odloke: o začasnem financiranju javne porabe v občini, o graditvi in vzdrževanju zaklonišč in o naseljih. Odlok o naseljih je prvi uradni predpis o zapisu imen naselij v novomeški občini, ki naj bi odpravil vse nejasnosti in različne prakse pri uporabi imen naselij. V njem je upoštevan tudi novi slovenski pravopis, ki je izjemno vasi, sela, trga in mesta uvedel vsa sestavljena imena velike začetnice. Preimenovanje oz. novih poimenovanj pa odlok ne prinaša. Kar se tiče odloka o zakloniščih skupščina pričakuje v naslednjem četrtletju od občinske vlade analizo sedanjih zaklonišč in operacionalizacijo tistih členov odloka, ki govorijo o upravljanju in vzdrževanju zaklonišč ter uporabi v miru.

V prihodnjih petih letih naj bi v novomeški občini potrebovali 809 novih stanovanj, od tega 350 v Novem mestu, druge pa v drugih naseljih v občini. Petletni stanovanjski program, ki ga je skupščina sprejela, predvideva reševanje stanovanjskih potreb z dozidavami in adaptacijami ter z ustrežnejšo zasebnostjo obstoječega stanovanjskega

Z odobranjem je bila sprejeta analiza stanja in načrt razvoja športa v občini, po katerem naj bi uredili mnoge neurejene zadeve v športu. Bilo je le nekaj pripomb glede statusa posameznih športov in pomislekov, da zavod za šport ne bi bil kakšna športna »Zarja«.

• Novomeška skupščina se je seznanila tudi s problematiko urejanja novega novomeškega pokopališča. Podprli so zdajšnja prizadevanja investitorja in občinske vlade, od katere pa pričakujejo, da še pospeši pogovore in čim prej doseže sporazum o odkupu zemljišča, ki je po zakonu o denacionalizaciji sedaj v zasebni lasti.

Da se ne bi smelo zgoditi, da bi otrok, ki bo prišel na stadion trenirati atletiko, moral plačati uporabnino, pa so se strinjali vsi.

Z. L.-D.

SPET TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA

NOVO MESTO — Interesenti za tečaj šivanja in krojenja naj se v petek, 5. februarja, ob 16. uri zglasijo v osnovni šoli Grm na prvem informativnem sestanku. Vabljeni!

VELIKO ZANIMANJA ZA POKUŠNJO VIN — V petek zvečer je Društvo vinogradnikov iz Šentjerneje pripravilo strokovno vodeno pokušno vzorcev iz krške vinske kleti. Pokušnje, ki sta jo vodila inž. Darko Marjetič in Zdravko Mastnak, je v učilnici šentjernejske šole privabila kar 120 vinogradnikov. Ti so najprej pokušali vina z napakami, zatem pa vsa ostala do jagodnega izbora in poznih trgategv. (Foto: J. Pavlin)

Vzgojne naložbe za prihodnost

Že nekajmesečno delo interesnih oddelkov v vrtcih daje rezultate — Otroci so bolj sproščeni, mirnejši in pozornejši na svet okrog sebe — Prevelike skupine

NOVO MESTO — Po dobrih izkušnjah z interesnimi delavnicami so se v VVO Novo mesto z lanskim septembrom odločili v posameznih novomeških vrtcih organizirati interesne oddelke. V njih je še bolj kot drugje poudarek na odraščanju in pridobivanju spoznanj v najbolj dojemljivem otrokovem obdobju z lastno aktivnostjo na določenem področju, ki dela najgloblje zarez v možgane. Poleg glasbenega in pesnega oddelka, ki sta bila že predstavljena, delujeta tudi po en naravoslovni oddelki v vrtcu Labod v Ločni in Pedenjped na Drski, v vrtcu Rdeča kapica na Drski pa likovni oddelki.

»Vsak dan imamo kakšno dejavnost, povezano s spoznavanjem okolja s pomočjo opazovanj in pogovorov. Veliko gledamo knjige in otroci si veliko stvari zapomnijo prav prek sličic. Vsaj dvakrat do trikrat na teden naredimo tudi poskus. To imajo otroci zelo radi. Veliko delamo z vodo. Značilnosti in nenaavadnosti jih zelo pritegnejo, na primer mešanje različnih tekočin, potapljanje gumba, ki se v vodo in olje da izvesti, v gostejši sirup pa ne itd. Spoznavali smo, kako potuje zvok, zakaj je potrebno dvojne oči, obstojnost hrane ob uporabi manjših ali večjih količin soli itd. Ne gre za to, da bi se otroci ne vem koliko naučili, ampak za to, da bodo kasneje sami znali vse bolj spoznavati. Življenje v tem in v drugih interesnih oddelkih je gotovo naložba za prihodnost.« pravi Damjana Simonič, ki vodi naravoslovni oddelki v vrtcu v Ločni. V njem so otroci od petega do šestega leta starosti. Deset so jih starši posebej vključili v ta oddelki, uživajo pa v njem vsi.

V naravoslovnem oddelku v Pedenjpedu so večinoma mlajši otroci, od treh do štirih let. »Mislili smo, da je za otroka dobro že zgodaj začeti spoznavati, kaj se dogaja v naravi, in graditi odnos do nje. Starši imajo premalo časa, da bi hodili na sprehode in ohranjali stik z naravo. To bi radi spremenili in enkrat

nikogar pa v nič ne silijo.

V vrtcu Rdeča kapica 26 malih šolarjev spoznava vsa področja prek likovne vzgoje. »Ob risbah otroci sami opozarjajo na nova področja. Imajo bujno fantazijo in likovni material, s katerim nam veliko pomagajo starši, jih spodbujajo, da to izrazijo. V teku leta bomo spoznali vse likovne tehnike, primerne za to starost. Obiskali smo tudi že lončarja in Formo vivo v Kostanjevici ter pripravili krasno novoletno »likovno« praznovanje. Likovna vzgoja je koristna tudi kot vaja za pisanje, za razvoj ročnih spretnosti, estetskega čuta in še marsičesa, kar je kasneje potrebno v šoli in življenju nasploh.« pravi »likovna« vzgojiteljica Milena Novak.

Vzgojiteljice, ki v skladu s svojimi nagnjenji vodijo interesne oddelke, varuške in vodstva vrtcev tudi ugotavljajo, da novi sistem dela delo otroke bolj sproščene, manj agresivne in manj plašne ter še bolj dojemljive za svet okrog sebe. Še mnogo več pa bi se dalo narediti, če bi bile skupine manjše.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Damjana Simonič Mojca Tasič Milena Novak

Zahtevajo telovadnico

Skupščina hoče gradnjo telovadnice že letos

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je 21. januarja med drugim obravnavala analizo stanja in načrt razvoja športa v občini, ki je ponovno opozorila na nemogoče razmere za športno vzgojo v novomeških srednjih šolah, ki se že odražajo v slabem zdravstvenem stanju odrasajočih mladine. Poslanci so se odločili poslati pismo ministru za šolstvo in šport, v katerem ga — enako tudi republiško vlado — pozivajo, naj pripravi proračuna republike Slovenije za leto 1993 upošteva neznosne razmere za izvajanje športne vzgoje dijakov novomeških srednjih šol in naj izgradnjo športne dvorane pri srednji tehniški in zdravstveni šoli vendarle uvrsti v letošnji proračun. Ta investicija je po zadnjih informacijah na vrhu potrebnih v Sloveniji, kar pa še ne pomeni, da bo šla v gradnjo, posebno če ne bi prišla v proračun.

Več kot 3.500 dijakov ekonomske, gostinske in tehniške ter zdravstvene šole sedaj uporablja za pouk športne vzgoje edino športno dvorano v Novem mestu. V dvorani Marof hkrati telovadi po deset ali celo dvanajst razredov oz. po tristo učencev na razred. Dvajset dijakov, ki si verjetno ni mogoče predstavljati, da bi imeli garderob, zato se preoblačijo na tribunah, obleko in drugo pa so prisiljeni izpostavljati dolgoročnemu. Ni dovolj sanitarij in umivalnic, da bi se dijaki po končanem pouku lahko umili.

Poseben problem je velika oddaljenost srednje tehniške in zdravstvene šole od športne dvorane. Dijaki morajo v eno smer pešati dobrih petnajst minut, zaradi česar za športno vzgojo lahko porabijo največ polovico predvidenega časa. Letno s potjo na telovadbo tako izgubijo kar 23 od 70 ur, predvidenih za športno vzgojo. Ker je na poti kar nekaj bifejev, se marsikateri dijak na njej tudi »izgubi«, poznani pa so celo primeri, ko prihajajo dijaki k pouku telovadbe vinjeni.

Če bi bila končno zgrajena športna dvorana pri novomeški srednji tehniški in zdravstveni šoli, bi večina naštetih problemov ne bilo več. Zaradi tega so poslanci novomeške skupščine ostri v svoji zahtevi, da novomeška srednješolska telovadnica v letošnjih naložbenih načrtih slovenskega proračuna ne sme biti prezrta. Pri tem se jim pridružilo tudi dobrih 3.400 novomeških dijakov in njihovih pedagogov.

Z. L.-D.

Ena gospa je rekla, da že zelo težko čaka na tople pomladne dneve, da bo lahko posedela na klopkah med LB in Titlo in uživala v vedno svežih izpušnih plinih mimo vozečih avtomobilov.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 30. januarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: M-Standard, PC Zagrebška od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragsavska 17 od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- Šentjerneje: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Dolenjka, Market
- Straža: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragsavska 17 od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

MAMILA IN PORNIČI - Na zadnjem zasedanju občinskega parlamenta v preteklem letu je bilo več ugotovitev o tem, na kakšen način je eden od delegatov zastavljal vprašanje o markomaniji in kaj je takrat pravzaprav imel v mislih, kot pa o tem, v kakšni meri mamilu v resnici grozijo črnomaljski občini. Ker pa je vprašanje priletelo iz bodoče semiške občine, merilo pa je predvsem na bodočo črnomaljsko občino, so se pristni črnomaljski delegati po svojih močeh postavili v bran. Poslužili so se metode napada kot najboljše obrambe. Semičane so "spomnili", da tudi njihova "občina" ni povsem nedolžna. Če njeni prebivalci niso sumljivi zaradi jemanja mamil, pa je nesporno, da v eni semiških gostiln javno predvajajo pornografske video filme. Za "občino", kakršna je semiška, ki ji je veliko do javne morale, se to ne spodobi, kajne?

ČEVLJI - Do nekaterih črnomaljskih pa vendar se ni prišlo deviantno obnašanje, to dokazuje prodajalka čevljev v trgovini Kras, ki nosi naočnike. Eden od kupcev je povedal, da se mu je storilo kar milo pri srecu, ko ji je zaupal, da bi sicer rad pomeril in kupil čevlje, pa jih zaradi invalidnosti ne more obuti. Prodajalki se je zdelo samoumevno, da mu jih sama obuje in sezuje, česar kupec še ni doživel, čeprav je prepotoval celo Slovenijo. Ob takšni ustrežljivosti bi bilo človeka sram, ko ne bi kupil čevljev, četudi bi ga tiščali.

IZOBRAŽEVANJE - Črnomaljski so znani po tem, da se s težavo odpravijo na tečaj ali seminar v Črnomlju. Toda če gre za isti seminar z istim predavateljem v Novem mestu ali Ljubljani, poletijo tja kot ptički. Potem pa se navadno še zgodi, da jim - zlasti v dolenski prestolnici - predava belokranjski strokovnjak. Kar je onkraj Gorjancev, je slajše, pa četudi dražje.

Sprehod po Metliki

V METLIŠKEM HOTELU Bela krajina si manj roke, kajti v eni od sob se je nastanil bioenergetik Pero iz Sarajeva. Mož baje uspešno zdravi migreno, bolečine v hrbtenici, različne želodčne ter črevesne težave in še kaj. Zanimanje za njegovo delo je veliko, na parkirnem prostoru je videti registrske tablice domala vseh slovenskih krajev, ne manjkajo pa tudi nekdanje bratske oznake. Marsikateri Metličan je povabil Sarajevčana domov, da bi mu ugotovil sevanje v stanovanju, toda mož, ki je veliko "delal" tudi v tujini, odklanja obiske doma. Gospod Pero bo v Metliki najmanj do konca marca.

MLADEŽ, KI ZDAJ UŽIVA zaslužene počitnice, se ima kam dati, čeprav ni snega. Zanje je poskrbel ljudska knjižnica, križem pa niso držali rok niti v metliški osnovni šoli. Za šolsko mladino je na voljo telovadnica, tako da se bodo šolarji lahko dodobra razmigali. Za dodatno veselje pa je poskrbel sindikat vzgoje in izobraževanja, ki napoveduje učiteljsko stavko kmalu po počitnicah. Metliški osnovnošolci stoodstotno podpirajo svoje stavgajoče učitelje z vročo željo, da bi stavgali, kolikor se da dolgo.

Trebanjske iveri

POSLANEC - Kmetijski inženir Lojze Metelko, ki je z neposredno izvolitvijo v državni zbor slovenskega parlamenta potrdil veliko priljubljenost, zlasti med kmečkimi življenji, je odigral pomembno vlogo pri sestavi nove Dmrovškove vlade. Na hearingu, kot na Zahodu pravijo "zasišanju" novih kandidatov za posamezne vladne funkcije, je ravno Metelkov glas kot predsedujočega v parlamentarni komisiji omogočil, da se je bivši obratniški minister Janez Janša ponovno znašel na tem položaju. Ni sicer pomembno, ali se je socialdemokrat Janša zahvalil Trebanjcu, poslanca SLS, za tako podporo, kajti ponedeljkova zaprisega nove vlade je pokazala, da se je Metelko prav odločil. Janša je požel najmočnejši aplavz na odprti sceni parlamenta ob ponovni umestitvi na stolček, kjer se je med 10-dnevno vojno znašel nadpovprečno uspešno.

VRTEC - Trebanjski vzgojno-varstveni zavod bi rad s pomočjo javnih del pomagal predšolskim otrokom z motnjami v razvoju. V Trebnjem, Šentlovcu, Dobriču, na Čatežu in Hudejah naj bi zaživele likovna, glasbena, lutkovna in plesna delavnica za otroke od 4. do 7. leta. Poleti bi vrtec rad zamenjal strešno kritino po starem delu vrta, prebelil vse prostore vrta v Kidričevi ulici itd. Vse lepo in prav, se oglašajo poznavalci razmer v vrtcu in okrog vrta. Sneg je očitno preneglo skopel, da bi Trebanjem uspelo odstraniti svinjarijo po lanskoletnem obnavljanju vrta.

BAR? - Govorica o romskem baru oz. nočnem lokalu na Hudejah, ki naj bi ga zavoljo brhkih mladenk obiskovali tudi premožni, ugledni Trebanjci, naj bi bila prenapihnjena. Bomo videli čez 9 mesecev.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Kdo bo vrnil »čistilna« posojila?

Izvršni svet meni, da bi morali najprej odgovoriti na vprašanje, ali bodo kredit za čištilne naprave vračali iz občinskega ali republiškega proračuna

ČRNOMELJ - V Črnomaljski občini so že dlje časa pripravljene projekti za centralno čištilno napravo v mestu. Lokacijo zanjo pod Vojno vasjo so sprejeli z odlokom občinske skupščine. Ugodno za občino so rešeni tudi pritožbeni postopki, ki so jih sprožili ljudje, ki so menili, da so prizadeti. Vsa potrebna zemlja pa še ni odkupljena, zato občinski upravni organ po predpisih rešuje primere, ki jih ni moč rešiti z dogovorom. Pred časom je bila podpisana tudi pogodba za gradnjo ceste, vodovoda in telefona k bodoči čištilni napravi.

Hkrati s tem potekajo tudi dogovori o možnostih za zagotovitev denarja za gradnjo, in sicer z ministrstvom za varstvo okolja in urejanje prostora, preko vodnogospodarskega inštituta z ministrstvom za znanost in tehnologijo za sredstva Phare, s pomočjo podjetja Hidroinženiring pa z avstrijskim podjetjem Purator Wagner Biro. Ob tem ne gre prezreti, da gre pretežno za posojila, ki jih bo morala občina vrniti. A ta nima niti enega trdnega denarnega vira, saj ekološkega denarja ni, samoprispevka tudi ne, povečevanje cen komunalnih storitev pa je zaradi omejitve nemogoče. Čeprav jim je v Črnomlju uspelo, da so predračunsko vrednost gradnje čištilne naprave zbili za nekaj milijonov mark in pristali na 4.250.000 DEM, se zavedajo, da tega zalogaja sami ne bodo mogli pokriti. Zato po

menju članov izvršnega sveta, ki so pretresali Hidroinženiringovo ponudbo za izvajanje investicijskega inženiringa, niso najpomembnejši viri financiranja, ampak najprej, kdo bo denar, torej posojila za naložbo, vračal. Bo to občinski ali republiški proračun? Šele potem naj bi iskali najugodnejše finančne vire in ponudbe. Pri slednjem naj se ne bi omejevali zgolj na Hidroinženiring. Ponudniki

BREZ PLAČ IN STROKOVNJAKOV

ČRNOMELJ - Po sklepu upravnega odbora bi morali v črnomaljskem Beltu do preteklega četrtka sestaviti krizno ekipo štirih strokovnjakov, ki naj bi v šestih mesecih postavila zdrave temelje za poslovanje podjetja. Vendar do določenega roka upravni odbor ni našel dovolj ljudi. Prav tako delavci Belta še niso dobili plač za lanski december, vendar tako kot strokovnjake še najprej iščejo tudi možnosti za izplačilo lanskih prejemkov.

ZAHVALA ZA POMOČ

METLIKA - V prejšnji številki se je OO ZPM Metlika že zahvalila tistim, ki so prispevali, da so prireditev v okviru lanskega veselja decembra uspele. Poleg že naštetih pa so pomagali še pleskarstvo Bajuk, Niko Popović, Stanislav Jordan, pletilstvo Cerjanec, Milka Barbič, zavarovalnici Triglav in Tilia, Dom počitka, Kolpa Metlika, SDK Novo mesto, izvršni svet Metlika, Novoteks, zdravilišče Dolenske Toplice in Socialistična stranka Metlika.

bi morali predlagati tudi sprejemljivejše denarne vire, ne le da se omejujejo zgolj na posojila, ki so najslabša možnost.

Članom izvršnega sveta se je zdelo nemogoče, da bi občinski upravni organ sam izpeljal naložbo. Zato so imenovali projektni svet, ki bo med drugim poskušal najti rešitev, da bo naložba končana čim hitreje, vendar za občinski proračun najceneje. Slišati je bilo tudi predlog o uvedbi plačila ekološkega tolarja, ki bi ga lahko koristno porabili pri gradnji čištilne naprave. Res, da jo je moč graditi tudi postopno, a bo zares učinkovita šele, ko bo zgrajena do konca. Zato ni pomembno le, kdaj jo bodo začeli graditi, ampak predvsem, kdaj bo končana.

M. BEZEK-JAKŠE

TRGATEV IN OBREZOVANJE SKORAJ HKRATI - Le teden dni potem, ko so tik pred novim letom iz metliške Vinske kleti v svojem vinogradu na Vinomerju potrgali laški rizing za ledeno vino, je Jože Slanc iz Berčic nad Metliko že začel obrezovati svoj vinograd. Pravi, da bi se raje še grel ob peči, če bi imel le nekaj sto trt, ker pa jih ima 3.000, pri svojih 87 letih pa jih še vedno obreže sam, se mu zdi škoda vsakega sončnega dne, ki jih na njegovo srečo v januarju ni manjkalo. (Foto: M.B.-J.)

Anica Baša

Najpomembnejše želje kupcev

Anica Baša, prva zasebnica na Majerju

ČRNOMELJ - Salon pohištva z imenom Baims je prva zasebna obratovalnica, ki je odprla svoja vrata v novi črnomaljski poslovni cona Majer, torej v nekdanji vojašnici. Najbolj je pohitela s prenovo dotrajane vojaške akumulatorske delavnice Anica Baša iz Straže pri Novem mestu. Da se je odločila za salon tostran Gorjancev, ima več razlogov. Ko je namreč iskala poslovni prostor, se ji je prav na Majerju ponudila dobra priložnost, tudi zato, ker je z raziskovanjem tržišča ugotovila, da Črnomelj še nima zasebne trgovine s pohištvom. In ne nazadnje, kot Belokranjko jo je vlekle v domače kraje.

Anica prizna, da ima zaradi tega, ker je med prvimi - poleg njenega salona sedaj v poslovni cona obratuje le še tovarna Eki - precej težav. Zlasti jo motita še zelo neurejena okolica in razdrta cesta. Vendar upa, da se bo letos, ko bo gotovo odprti več obratovalnic, vse uredilo. Sicer pa Anica poleg opreme za celotno stanovanje v svojem salonu ponuja tudi zaveze, ki jih šešijejo po naročilu, ter tapiserije. Kot nekdanja prodajalka v novomeškem Novolesovem salonu pohištva si je nabrala tudi veliko izkušenj pri svetovanju.

M.B.-J.

Kako dolgo bo trajala »začasnost«?

Obveza Komunalne Metlika

METLIKA - Sedaj teče že četrti teden, odkar Vranovičani ne dovolijo odlaganja smeti na bližnje črnomaljsko občinsko deponijo odpadkov, zato tamkajšnja Komunalna vozi smeti na metliško odlagališče. Kot je povedal direktor metliške Komunalne Jože Miheličič, je njihovo javno podjetje dovolilo dovoz črnomaljskih smeti v soglasju s tukajšnjim izvršnim svetom.

Obe Komunalni sta tudi sklenili pogodbo, kjer je zapisano, da bo črnomaljska Komunalna do ureditve razmer na deponiji komunalnih odpadkov pri Vranovičih odvažala komunalne odpadke na metliško odlagališče. Metliški komunalni pa so se obvezali sprejeti črnomaljske odpadke in z njimi ustrezno ravnati. Če bi prišlo v metliški občini do podobnih razmer kot sedaj v črnomaljski, se je črnomaljska Komunalna v pogodbi obvezala sprejeti enako količino metliških odpadkov na svojo deponijo. Po Miheličičevih besedah gre za začasen odvoz, vendar v pogodbi ni navedeno, do kdaj naj bi trajal. Cena, ki jo Metličani zaračunavajo Črnomaljem, je ekonomicna.

Od 4. do 15. januarja so Črnomaljeci pripeljali v Metliko 303 prost. metre gospodinskih, industrijsko-gospodinskih in suhih industrijskih odpadkov. Le za primerjavo: vsak mesec se na tej deponiji znajde 840 prostorninskih metrov metliških smeti. Od tega je 400 prostorninskih metrov industrijskih, večinoma iz Beti in Novolesa, ostalo pa so gospodinski. Po Miheličičevih trditvah je na metliški deponiji prostora le še za štiriletno odlaganje, če bi tja seveda vozili smeti zgolj iz metliške občine.

ODPRTA VRATA MUZEJA

METLIKA - V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo Belokranjski muzej v Metliki pripravil od 1. do 8. februarja teden odprtih vrat. Obiskovalci si bodo lahko brezplačno ogledali zbirke Belokranjskega in Slovenskega gasilskega muzeja.

PROSTORSKA UREDITEV SUHE KRAJINE

TREBNJE - Trebanjska občinska skupščina je prostorsko-ureditvene pogoje (PUP) za Suho krajino sprejela novembra 1990, za celotno občino pa marca 1991. Pogoji morajo biti usklajeni s planskimi listinami. Trebanjci nameravajo sprejeti odlok o PUP za Suho krajino. Ena pogostih težav je predvsem v tem, da se hlevi in druga gospodarska poslopja namenjena kmetijstvu, ne morejo uvrščati med urbane površine, temveč med kmetijska zemljišča. Osnutek odloka se nanaša tudi na peskokope in kamnolome, za katere bodo izdana v skladu z zakonskimi predpisi in raziskovalno nalogo Vrednotenje nahajališč gradbenega kamna v občini Trebnje, ki jo izdeluje Geološki zavod Ljubljana.

Bo pastorek le dobil svoj dom?

Edino metliško srednjo šolo mečejo iz Beti, a nima kam - Republika kriva za zamude pri adaptaciji novih prostorov - Ultimatum občinske vlade

METLIKA - Podjetje Beti je konec predlanskega leta odpovedalo srednji šoli tekstilne usmeritve najemni odnos za okrog 250 kv. metrov prostorov v tovarni, kar je približno polovica šole. Takrat so v Beti dejali, da potrebujejo le prostore, kjer ima šola učilnice, pozneje pa so zahtevali tudi izpraznitev delavnice za praktični pouk, torej okrog 160 kv. metrov, ki da jih potrebujejo za svojo dejavnost.

S tem se je iskanje novih prostorov za edino metliško srednjo šolo še zapletlo. Za učilnice so namreč na občini že namenili nekdanji osnovno šolo na Partizanskem trgu, v srednji šoli pa so začeli iskati še prostore za praktični pouk, ki naj bi bili čim bližje učilnicam za teoretični pouk. Kmetijsko zadrugo so zaprosili za njene prazne prostore na Trgu svobode. Vendar je upravni odbor odobril le približno 140 kv. metrov prostorov nad skladišči, ki so podstrešni, potrebni prenove, povrh vsega pa še premajhni. Srednja šola bi po normativih za delavnice potrebovala tudi prostore nad prodajalno. Zato se je šola pri reševanju prostorskih težav obrnila po pomoč tako na Beto kot na občinski izvršni svet. Šolniki so namreč prepričani, da ima Metlika zagotovo zahtevano dolgoročno strategijo razvoja, kjer bi morala imeti svoje mesto tudi srednja šola. Toda tako, da bi vzgojno-izobraževalno delo potekalo na enem mestu, ne pa tako, da so učilnice že nekaj desetletij v tujih prostorih, raztreseni po vsej Metliki. Toda šola sama tega problema ne more rešiti, saj ni profita ustanova.

Na izvršnem svetu so menili, da so namenili srednji šoli najlepšo stavbo v mestu, ter so za njeno adaptacijo porabili več kot 2,5 milijona tolarjev. Sicer pa v občini nimajo toliko denarja, da bi lahko prevzeli vse obveznosti do šole, čeprav se bodo na vse načine trudili, da bi ostala v Metliki. Kljub pomanjkanju so pripravili zanj odšteti še nekaj denarja. Res pa je, da je šola v mreži slovenskih šol in bi zanj morala poskrbeti republika. Žal so po mnenju

metliške vlade prav v republiki krivi, da se je obnova prostorov v nekdanji osnovni šoli zavlekla in da se srednješolci še niso preselili iz Beti. Nerodno je bilo, ker se Metličani zaradi menjave vlade precej časa niso imeli o tem v republiki s kom pogovarjati. Očitno pa jim je to zavlačevanje že precej v nadlogo, saj so bili na zadnji seji ultimativni: če do letošnjega 1. septembra v republiki ne bodo omogočili preselitve šole iz Beti na Partizanski trg, bodo to v Metliki storili na lastno pest, a tako, da bo zanje najhitreje in najceneje. Hkrati je občinska vlada zaprosila tudi Beto, da je korektna do konca in da ne ogrozi obstoja srednje šole v mestu.

M. BEZEK-JAKŠE

Pomoč družini in skrb za ostarele

Center za socialno delo Trebnje predlaga za javna dela prvič program pomoči družini na domu ter nadaljevanje lanskega programa skrbi za starejše

TREBNJE - »Ugotovljamo, da imamo veliko družin, ki so ogrožene, vendar ni potrebno ukrepanje po zakonu o zakonaki zvezi in družinskih razmerjih. Prava tako ne gre še za porušene medsebojne odnose ali hujsko zasvojenost z alkoholizmom in drugimi odvisnostmi, pač pa mogoče le za socialno zaostalost, bolezen ali kaj podobnega, in bi bilo družini možno pomagati s povsem konkretnimi oblikami. Tako bi lahko zagotovili, da bi družina ostala skupaj in ne le, da bi preživela. Gre za to, da družina preživi bolje kot bi to zmogla brez pomoči.« razlaga direktorica Centra za socialno delo v Trebnjem, Anica Miklič, zakaj so se odločili prvič prijaviti za javna dela program pomoči družini na domu in za dom.

Mikličeva poudarja, da je to hkrati tudi preventivni program, ker bodo s to obliko pomoči omogočili boljše življenje otrokom in njihovim bodočim družinam, da pa so to pomoč dolžni uvesti tudi zaradi projekta »Trebnje - občina dobrih medsebojnih odnosov.« Naposled pa službe, ki se ukvarjajo z družino, v okviru rednega programa s svojimi ljudmi ne zmorejo zagotavljati teh oblik pomoči. Zato naj bi od začetka februarja do konca leta dve delavki, in sicer medicinska sestra ali vzgojiteljica, socialna delavka pomagale pri organizaciji družinskega življenja, pri usposabljanju družinskih članov za posamezne socialne vloge, pri razvijanju higienskih in delovnih navad, pri varstvu in vzgoji otrok, pri učenju itd.

Na centru za socialno delo v Trebnjem menijo, da bi z javnimi deli morali

Anica Miklič

KULTURNI FORUM

TREBNJE - Zveza kulturnih organizacij Trebnje vabi v petek, 5. februarja, ob 18. uri v kulturni dom Trebnje na kulturni forum. Njegov prispevek bo namenjen kulturni danes, njenim možnostim v občini Trebnje, skratka, kako naprej. Vabljeni so vsi, ki jih kultura oz. kulturno (po)ustvarjanje kakorkoli zanima.

Klinji vasi dovoljenje za laguno

Prašičja farma v Klinji vasi je pred nedavnim dobila uporabno dovoljenje za skladiščenje gnojevke — Drugi v državi — Gnojijo po gnojilnem načrtu

KOČEVJE — V prašičji farmi v Klinji vasi, ki je dolgo veljala za enega največjih onesnaževalcev okolja na Kočevskem, so v zadnjih letih veliko vlagali v ekologijo. Njihove naložbe so se v teh dneh javno potrdile. Končno jim je uspelo pridobiti uporabno dovoljenje za nepropustni laguni, v katerih pred razvozom skladiščijo letno do 42 tisoč kubikov gnojevke.

S pridobitvijo uporabnega dovoljenja za skladiščenje gnojevke je kočevska prašičja farma postala druga od osemih farm v Sloveniji, ki ima takšno dovoljenje. Njihova zadnja naložba v vrednosti 90 tisoč mark je bila nabava mešalcev za izenačitev gostote gnojevke in separatorja, ki z oddvajanjem gostega dela od tekočega pripomore, da rastline gnojivko hitreje vsrkajo, s čimer se zmanjša smrad, ki ga povzroča takšno gnojenje. Istočasno jim bo najnovejša investicija omogočila pridobivanje najboljše humusa.

Gnojenje, po katerem je največje povpraševanje spomladi, izvajajo po gnojilnem načrtu, ki ga je potrdila Biotehniška fakulteta iz Ljubljane. V premeru 30 km pognojujejo 2.000 ha zasebnih in

SPREJELI BARLESOVO PONUDBO
RIBNICA — Ribniški izvršni svet se je na svoji zadnji seji minuli teden odločil, da sprejme ponudbo firme Barles s Senovega za organiziranje in vodenje sortirane zbiranja odpadkov, končno odločitev pa bo seveda prinesla skupščina s sprejemom ustreznega odloka. Predvidevajo, da bodo zato pogodbo podpisali šele spomladi, do takrat pa bodo skušali pripraviti vse potrebno, da se bo projekt začel čimprej uresničevati. Želijo, da bi se jim priključila tudi kočevska občina, proučili pa bodo tudi možnost, da bi se priključili projektu občine Zagorje, ki je z Barlesom pogodbo že podpisala.

• Hrvaška je država, v kateri je vse valjeva strast "čiščenje" Srbov. (Mihaljevič)
• Čakam in upam, da se bo na Hrvaškem nekoga dne končalo etnično in začelo etično čiščenje. (Mihaljevič)

Cerkev zdaj del te družbe

Z novoletnega srečanja duhovnikov v Sevnici

SEVNICA — Še ste prej delovali vzporedno, zdaj lahko delujete znotraj te družbe, je kot eno izmed poglavitnih pridobitev slovenske pomladi za Cerkev poudaril predsednik sevniskega izvršnega sveta Marjan Kurnik na tradicionalnem novoletnem sprejemu za predstavnike verskih skupnosti v salonu hotela Ajdovec v Sevnici.

OBNOVA SPOMENIKOV — Novoletnega srečanja v Sevnici so se udeležili duhovniki Milan Strmšek (Loka), Jože Kramer (Razbor), Franc Jamnik (Sentrupert), Nace Kustec (Zabukovje), Anton Hribernik (Sevnica), Jože Špes (Brestanica) in Jože Peterlin (Bučča). Župnik Strmšek je opozoril, da bo njuna nadaljnja obnova cerkve na Čelovniku, ki je bila prizadeta po potresu na Kozjanskem. Župnik Peterlin pa upa, da bodo izpolnjene obljube, da bosta obnovljena še oltarja iz 16. stoletja. (Foto: P. Perc)

vsem neškodljivo. Kljub temu upajo, da so končno le našli sprejemljivo rešitev, ki bo farmo razbremenila odpadkov ne na škodo okolja in ki bo pripomogla k zmanjšani uporabi mineralnih gnojil, ki tudi ne prizanašajo naravi.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PROJEKCIJA JAKČEVH FIMOV
KOČEVJE — Ob zaključku razstave Božidarja Jakca: Risbe za zasedanja Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, 1. - 3. oktober 1943, muzej Kočevje vabi jutri ob 19. uri na projekcijo filmov Božidarja Jakca 1933-1943. Filme bo v prostorih kočevskega muzeja predstavil Ivan Nemanič iz Arhiva Republike Slovenije.

RAZSTAVI OB KULTURNEM PRAZNIKU
KOČEVJE, FARA — V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo v kočevski občini odprli dve likovni razstavi, ki ju organizirata občinska skupščina Kočevje in Turistično-športno društvo Kostel. V četrtek, 5. februarja, ob 17. uri bo v prostorih Ljubljanske banke v Fari odprta razstava del kočevskega slikarja-samouka Ivana Gederja, ki slika predvsem tihožitja in krajine in je imel že več samostojnih razstav. V petek, 5. februarja, pa bo prav tako ob 17. uri v Likovnem salonu v Kočevju odprt razstave del slikarja, fotografa in filmskega snemalca Ivana Klariča, kosteljskega rojaka, ki sicer živi in dela v Avstriji.

Z javnimi deli do lepšega okolja

Več kot polovica javnih del bo prispevala k bolj čistemu in urejenemu okolju — Krajevna skupnost Ribnica glede del zahteva pojasnila

RIBNICA — Na podlagi javnega razpisa, ki ga je ministrstvo za delo objavilo konec novembra lani, so v ribniški občini pripravili program javnih del, ki se bodo v Ribnici izvajala v letošnjem letu. Skupna vrednost vseh del je okoli 3.600.000 tolarjev. Predlaganih je devet projektov, več kot polovica pa jih je tako ali drugače povezana z naravo in okoljem.

MINISTER S ŠTUDENTI
SEVNICA — V petek, 29. januarja, ob 17. uri bo v restavraciji hotela Ajdovec v Sevnici razgovor o izkušnjah razvoja podjetništva v sevniski občini in o možnostih vključevanja študentov v projekt podjetniškega izobraževanja. Vlogo podjetništva v Sloveniji bo predstavil minister za malo gospodarstvo dr. Maks Tajnikar, o gospodarskih razmerah in podjetništvu v občini bo spregovoril predsednik sevniskega izvršnega sveta Marjan Kurnik, o projektu podjetniškega izobraževanja v občini predsednica občinske skupščine Breda Mijovič, o zaposlovanju pa Anton Koren.

Maja telefoni v Mirenski dolini?

Načrt za 937 priključkov — Vsaj 500 naročnikov — Cena priključka 148.000 tolarjev in še 1.000 mark za tiste, ki še niso prispevali za medkrajevni kabel

KRMELJ — Konec tega meseca pride v Sevnico nova avtomatska telefonska centrala (ATC) za okrog 800 priključki, najzgodnje v aprilu pa naj bi strokovnjaki PTT Novo mesto že začeli nameščati sodobno digitalno ATC še Krmelj. Najkasneje v maju naj bi že zazvonili prvi novi telefoni v Mirenski dolini. Po načrtu Megrad inženiringa iz Ljubljane naj bi bila zmogljivost krajevnega omrežja, ki ga morajo zvečine še zgraditi, 937 priključkov, od tega 482 za krajevni skupnosti Krmelj in Šentjanž ter 455 priključkov za KS Tržišče. V tem številu je upoštevano, da bo 30 odstotkov »dvojčkov«.

Prebivalci Trate nočejo avto odpada

Živahna razprava

KOČEVJE — Minuli četrtek popoldan so na zboru krajanov Trate predstavili prostorsko ureditvene pogoje (PUP) za to območje. Čeprav so krajin izrazili dvom, da bodo njihove pripombe in predloge na občini upoštevali, so jih nanizali kar nekaj. Javno razpravo so podaljšali za dva tedna.

Krajin so izrazili razumevanje za stisko podjetnika Borisa Zupanca, ki je na zahtevo Gozdnega gospodarstva Kočevje moral zapustiti staro lokacijo na Marofu, odločno pa so vztrajali, da na njihovo območje, ki bi ga zaradi naravnih znamenitosti morali celo ekološko zaščititi, nikakor ne more priti.

M. L.-S.

Spremembe za učinkovitejše delo skupščine

Statut na rešet

KOČEVJE — Da bi se izognili pogostim nesklepnostim posameznih zborov občinske skupščine in morebitnim nadaljnim, do sedaj neuspešnim poskusom glasovanj o nezaupnici izvršnemu svetu, kočevski župan dr. Mihael Petrovič predlaga, da spremeni občinski statut. O predlogu so se minuli torek zvečer pogovarjali na sklicani razširjeni seji predsedstva občinske skupščine, ki je zaradi nesklepnosti izvenela v povsot s predstavniki strankarskega življenja v občini.

Strankarski predstavniki so predlagane spremembe v grobem podprli, ubiganje, ali počakati na zakonsko spremembo, ki so jo državnemu zboru pred kratkim predlagali Novogoričani, ali začeti s postopkom za spremembo statuta, pa je pomagal razrešiti donedavni republiški poslanec Jože Hobič.

M. L.-S.

Ribniški zobotrebnici

NORICE — Ribnico je že v decembru zajela epidemija vodenih koz, ki še vedno traja. Obbolelo je kar precejšnje število otrok in tudi nekaj odraslih, vendar je po zatrtjevanju zdravstvenih delavcev še vse v mejah normale.

NEZADOVOLJNI Z JAVNIMI DELI
ŠENTJANŽ — V krajevni skupnosti Šentjanž po besedah predsednika skupščine Andreja Repčeta ne morejo biti zadovoljni z učinkom oz. storilnostjo delavcev, s katerimi naj bi lani razpolagali pri javnih delih v KS, zlasti pri očiščenju divjih smetišč. Menijo, da bi bilo bolje, če bi denar, namenjen za nagrade tem delavcem, dali kakšnemu zasebniku oz. KS, ker bi tako dosti več naredili kakor z zelo samovoljnimi, nediscipliniranimi delavci, ki so jih lahko zbrali z liste brezposelnih na Zavodu za zaposlovanje v Sevnici.

Sevniški paberki

PLIN — Medtem ko nam nekateri bralci v zadnjem času kritizirajo Petrovič, češ da ni poskrbel za pravično odškodnino za zemljišče, po katerem poteka trasa plinovoda, nam drugi sporočajo o drugačnih problemih. Sevniska krajevna skupnost namreč zavzeto nadaljuje akcijo za napeljava plina še v staro Sevnico, se pravi na Glavni trg, Cesto na grad, v Florjanjsko ulico in na Drožanjsko cesto. Interes je dvojen: krajevna skupnost s temi deli zagotavlja svoje preživetje, gospodinjstva pa verjetno nikoli več ne bodo prišla do zemeljskega plina tako poceni in po tako ugodnih pogojih. Možna je namreč plačevanje obveznosti v številnih obročih. To ni reklama za KS Sevnica, kajti zadnji rok za odločitev za plin je bil 20. januar, nato so ga podaljšali še do 25. januarja. Bralci nam sporočajo, da so se šele zdaj odločili za plin.

NAROČNINE — V Šentjanžu izbornorazburjajo krajanje holičudarji. Pa ne-tisti, ki jih videvamo na malih ekranih, temveč odgovorni v naročinskem oddelku RTV Slovenija. Ti so namreč v zadnjem mesecu zasipali Šentjanžane ne le s položnicami, ampak kar z izvršnimi predlogi s sodišče za neplačano RTV naročnino. Ljubljanci terjajo za domnevno neplačano naročnino celo za 1991 in seveda tudi za 1992. leto. In ker marsikdo ne hrani položnic, mu od že tako mizerne plače ali penzije kratkoma odtrgajo nekaj tisočakov, tudi 4.000! Krajin prinašajo na krajevni urad tudi potrdila, da so plačali RTV naročnino, a so vseeno dobili omenjene pozdrave s sodišče v imenu RTV Slovenije. Se bodo potem tudi izgovarjali na pomojo računalnika, če bo kakšnega, denimo 83-letnega očanca, ki je vs vsemurjnim dokazoval svoj prav, zadela kap?

...MINISTER ŠEŠOK PA PREMOG - Na okrogli mizi o Vidnu v Krškem so se veliko menili o tovarni. Kot se za okroglo mizo spodobi, so spraševali in obtoževali drug drugega in valili krivdo na vse mogoče strani. Jasnih odgovorov je bilo malo. Direktor Norman je obračunal pogovor v drugo stran, ko so ga vprašali, koliko zasluži, navzoči del razvojnega sklada in upravnega odbora je raje govoril o pomanjkanju čarobnih steklenih krogel kot o pomanjkanju lastne zdrave pameti, uporabne za reševanje Vidna. In tako dalje. Samo minister Šešok je rekel jasno in glasno in tako, da so vsi razumeli, in sicer to, da premog gotovo bo. Vidmovci so namreč na okrogli mizi potožili, da so brez tega premoega in da naj ga minister Šešok da kake tri kompozicije.

NEZNANO - Na seji skupščine je vprašal Jože Stibrič Vojko Omerzuja, če je le-ta lahko hkrati predsednik krške občinske skupščine in lastnik firme v brežiški občini. Stibriču niso odgovorili. V času seje namreč niso mogli uradno ugotoviti, če je omenjeno delo (nejzdružljivo). Če bi bila pri roki elektronika, bi lahko pooblaščen pravnik samo pritisnil na gumb in bi v trenutku ali dveh prebral, kaj piše v kakem zakonu o kakšni nezdružljivosti funkcij. V tem primeru je torej dobro, da sta se izvršnik Čermelič in predsednik skupščine Omerzu grdo gledala in prvi drugemu ni kupil računalnikov. Sicer pa se je ob Stibričevem vprašanju Omerzu smejal, kar naj bi verjetno pomenilo, da je delegat iz Dolenje vasi "ustrelil" v prazno.

NAPOVEDI - Herman Kunej je ob izvolitvi za mandatarija za sestavo krškega občinskega izvršnega sveta prebral svoj obsejni načrt dela, ki ga bo opravil kot predsednik izvršnega sveta. Če bo v trenutnem Krškem hotel uresničiti vse te napovedi, bo moral biti najmanj bog.

Novo v Brežicah

TRŽNO - Kdo si upa trditi, da se pri nas ne znamo obnašati tržno? Brežičani, ki imajo na območju mesta v lasti še kakšen kvadratni meter nepozidane zemlje, dobro vedo, kakšen je položaj na tržišču. Za svoje parcele zahtevajo celo premoženje, tudi po 200 mark za kvadratni meter. Nekateri pa sploh nočejo prodati. Očitno se bodo sami podali v posel ali čakajo, da bo cena še narasla, ali pa jim bolj kot marke dišita domač peteršilj in korenček.

VARČNO - To, da v nekaterih načrtih na kmetijskih površinah v kareju med bolnišnico in Titovo cesto že rišejo športno-rekreativni center, ni najbolj všeč vodilnim delavcem v bolnišnici. Še posebej zato ne, ker se na drugih, bolj konkretnih načrtih že nahaja športni stadion s vrsto pomožnih igrišč. "Če vemo, kaj vse se dogaja na tovrstnih stadionih v svetu, potem tak objekt gotovo ne sodi v bližino bolnišnice," se huduje direktor Zdravstvenega centra. Pri tem pa še sam ne ve, v kako hudi zmoči. Ravno zaradi tega, kar se zadnja leta dogaja na takih stadionih, je zelo praktično, da je bolnišnica zelo blizu. Bodo prihranili pri kilometri za nujne prevoze.

NI RAZUMEVANJA - Velika evropska trgovska hiša bi želela v Brežicah nekaj malega postaviti na 2 do 4 hazemlišču. Pravijo, da veleblagovnico. Brežiški fantje so še z večjo vnemo začeli pripravljati dokumentacijo, a kaj, ko so ti tuji čisti brez olike in nimajo niti trohlice razumevanja za slovensko izkopavanje iz črne preteklosti. Poslali so faks, od katerega je vela huda jeza. Pravijo, da so Brežičani neresni, ker jim ne dajo lokacije. Nikakor ne morejo razumeti, da bo zemljišče vsak čas nared. Samo še javno obravnavo zaključijo, zberejo pripombe, jih proučijo, vnesijo v programske zasnove, sprejmejo, potrdijo, objavijo...

JUTRI O TEŽAVAH LJUDI OB LETALIŠČU

CERKLJE OB KRKI - Brežiški izvršni svet sklicuje za jutri ob 18. uri v cerkljanskem gasilskem domu skupni sestanek o problematiki in prihodnosti vojaških objektov v tej in sosednji škopiški krajevni skupnosti. Predstavniki vlade, pristojnih ministrstev in občinskih organov se bodo s krajani pogovarjali o možnosti denacionalizacije kmetijskih površin ob letališču in možnostih za njihovo uporabo, o načrtih za razvoj Učnega centra Cerklje s poudarkom vplivanja na okolje, o infrastrukturi za center, o črpanju gramoza na območju letališča, razraščanju grmovja akacij po sosednjih kmetijskih površinah in o drugih težavah, s katerimi se srečujejo v neposredni bližini vojaškega centra. Spregovorili bodo tudi o stanju in perspektivah demografsko ogrožene KS Cerklje ob Krki.

IZ NAŠIH OBČIN

Še nekaj manjka

V KS Dolenja vas nekateri še brez kableskega TV priključka

DOLENJA VAS — V krajevni skupnosti Dolenja vas je bilo prvotno nekaj čez 90 prijav za priključek kableske televizije, pozneje je njihovo število naraslo, tako da je prijavljenih naročnikov okrog 100. Od teh jih do danes približno petina še nima omenjenega televizijskega priključka. V KS Dolenja vas je pet vasi in v vsaki od teh je kdo, ki še ne more sprejemati signala krške kableske televizije. Brez kableske televizije je celotna vas Pesje.

Gradbeni odbor za kablesko televizijo je sklenil z naročniki pogodbe, zato nima kritja za to, da vsem še ni zagotovil televizijskega kableskega priključka. Zlasti ga nima tam, kjer so naročniki poravnali vse svoje pogodbene obveznosti, in takih primerov je veliko.

Tisti, ki so ponujali v Dolenji vasi in drugih tamkajšnjih naseljih omenjeni TV sistem, so v zameno za kablesko televizijo nudili podpisnikom pogodbe o KATV individualne satelitske antene. Opeharjeni naročniki menijo, da bi bilo to glede na prvotna zagotovila slaba

• **Branimir Vodopivec, je kot član gradbenega odbora in predsednik sveta KS Dolenja vas pred časom predlagal v krški občinski skupščini, naj bi se člani gradbenega odbora odpovedali svojemu hišnemu priključku kableske televizije. S tem bi pokazali razumevanje do tistih, ki takega priključka vse do danes še niso dobili. Kot je znano, se ni zgodilo, kar je predlagal Vodopivec.**

zamenjava in satelitske sisteme za vračajo.

Ko se je pokazalo, da je dolenjevaška kableska televizija prevelik zalogaj, so organizatorji del skušali pritegniti v akcijo še tretjega, to je izvršni svet krške občine. Poskus v Dolenji vasi ni naletel na odobravanje. Domačini menijo, da bi bilo narobe, če bi za dokončanje te posebne naložbe v Dolenji vasi zagotovili denar iz proračuna, kajti prebivalci številnih drugih območij v občini bi bili s tem v neenakopravnem položaju z Dolenjo vasjo.

L. M.

DRNOVŠKOVO VNEBOVZETJE — Dogodek, ki so mu bili priča v Krškem. (Foto: M. Luzar)

Za stanovanje poskrbi vsak sam!

Tako določa zakon — V zadnjih 3 letih niti ega stanovanja — Izkupiček od prodaje stanovanj začasno za druge namene — Kdo bo vračal?

BREŽICE — Čeprav je država pozvala občine, naj denar od odkupa stanovanj namenijo za reševanje stanovanjske problematike, v Brežicah niso bili ravno poslušni. Ze aprila je bil v Uradnem listu objavljen sklep skupščine o praznopolni delu teh sredstev za druge namene. Konec decembra je tako izvršni svet začasno razporedil 355 tisoč nemških mark za gospodarski razvoj, 208 tisoč za nadkritje rokometnega igrišča, 90 tisoč za investicijska vlaganja v bivši dom JLA in 82 tisoč za objekt OŠ Dobova.

Glede praznopolni preostalega dela sredstev iz stanovanjskega sklada še niso sprejeli sklepa, obstaja pa predlog, da bi ta sredstva namenili za dolgoročno interno kreditiranje komunalne infrastrukture za dobo enega leta. Mnogi ugotavljajo, da pri takem časovnem kreditiranju ni trdnega zagotovila, da bodo sredstva nekoč res vrnjena in porabljena za namen, ki ga predpisuje zakon.

V zadnjem času je bilo slišati več očen, da je stanovanje v občini dovolj in da so le nesmotrno razporejena. Dolej se je v občini z izplačilom izšlo samo pet stanovanj, kar govori o tem, da zakonsko določilo ni doseglo namena. Tudi tisti, ki imajo pri starših prazne etaže, se ne bodo vrtnili na stari dom, saj so zdaj poceni kupili stanovanja ali pa zarje plačujejo nizke najemnine. Zasebne hiše bodo tako še lep čas prazne,

Stavka, če ne bodo ugodili zahtevam

Grožnja iz Posavja

KRŠKO — Tudi delavci v vzgoji in izobraževanju v občinah Brežice, Krško in Sevnica vztrajajo pri tem, da jim država da enake plače, kot jih imajo druge dejavnosti, ki jih plačuje proračun.

Zato zahtevajo poračun za decembrske plače, in sicer tolikšen, kot so si ga izplačali drugi proračunski porabniki. Tako v Brežicah terjajo poračun v višini 1,08 decembrske plače ter v Krškem in Sevnici 1,12 decembrske plače. Če jim ne bodo izplačali omenjenih zneskov, s katerimi naj bi odpravili razliko v plačah, bodo delavci omenjene dejavnosti 10., 11. in 12. februarja nepreklonno stavkali.

Zaposleni bodo tega dne sicer na delovnih mestih, vendar ne bodo sprejemali otrok ne v vrtec in ne v šole. O tem bojkotu in o razlogih za stavko bodo posebej obvestili tudi starše. Nezadovoljni delavci primerjajo plače na različnih delovnih mestih v vzgojno—izobraževalnih ustanovah. Ugotovili so, da prejema čistilka 14 tisoč tolarjev, medtem ko znaša plača vzgojiteljice ali učiteljice z višješolsko izobrazbo 38 tisoč tolarjev.

ZAŠČITA PROTI HRUPU

SENOVO - V tukajšnji obrtni coni ob Partizanski cesti bodo med drugim uredili kleparsko delavnico, lakirnico, skladišča in prodajni salon. V zvezi z gradnjami v tem obrtniškem območju je krška občinska skupščina sprejela odlok o zazidalnem načrtu. Po informacijah s skupščinske seje, kjer so delegati dvignili roko za odlok o zazidalnem načrtu, je v javni razpravi na Senovem domačini zanimala hrupnost delavnice. Zato je obveljalo, da bodo v obrtni coni postavili protihrupno zaščito.

Manjša vlada in zahtevni načrti

Krška občinska skupščina zaupala Hermanu Kuneju sestavo izvršnega sveta — V vladi 9 poklicnih članov in dva »opazovalca« — Krško središče Posavja

KRŠKO — Potem ko je Francu Čermeliču zaradi izvolitve v državni zbor prenehala funkcija predsednika krškega izvršnega sveta, so zbori krške občinske skupščine na 6. skupni seji 19. januarja izvolili Hermana Kuneja za mandatarija za sestavo krškega občinskega izvršnega sveta. Od 59 oddanih glasovnic jih je 44 izrazilo podporo Kuneju.

Kunej je ob predstavitvi svojega delovnega načrta takoj na začetku napovedal številčno zmanjšanje izvršnega sveta od sedanjih 15 na 9 članov. V občinski vladi bosta navzoča poleg teh 9 poklicnih še dva neprofesionalna člana, ki ju bo izbrala občinska skupščina in bosta v njenem imenu spremljala delo vlade. Izvršni svet bo imel po Kune-

jevih besedah podpredsednika za gospodarstvo. Krški mandatarij napovedal čimprejšnjo izvolitev novega upravnega odbora krškega sklada stavbnih zemljišč. Nakazal je, da bo pozoren do različnih zadev, povezanih s premoženjem in poslovanjem. Tako bo njegov izvršni svet spremljal različne postopke lastninstva podjetij, skušal bo skrajšati postopke glede denacionalizacije, iskal bo možnosti za čim manjši odliv davkov iz občine v slovensko državno blagajno in storil bo vse, da bi gospodarsko oslabilene tovarne v občini spet dobro poslovale. Precejšnjo pozornost bo krška vlada po mandatarijevi napovedi namenila energetskemu področju. Delala bo v znamenju dejstev, da rudniku Senovo grozi zapiranje, da brestaniški elektrarni manjka denarja za posodobitev, da je Krško izgubilo izpostavo elektrogospodarskega podjetja, ki so jo pred časom prestavili v Celje. V zvezi z jedrsko elektrarno bo krški izvršni svet zahteval varno obratovanje nuklearke in ureditev skladišča radioaktivnih odpadkov, toda ne v škodo Krškega.

V razpravi, ki jo je mandatarij spodbudil z napovedmi o delu izvršnega sveta, so navzoči spraševali o prepotreb-

nem vzdrževanju cest in gradnji celotne infrastrukture in o vladnem stališču do razvoja turizma (v Kostanjevici). Radi

Herman Kunej

bi izvedeli, s čim bo izvršni svet lahko pomagal npr. Vidnu in ali Kunej podpira gradnjo elektrarn na Savi. V imenu

• **Po mandatarijevih napovedih se bo izvršni svet zavzel za to, da bo Posavje postalo regija in da bo Krško njeno središče.**

krških obrtnikov je mandatarij prejel pobudo, naj občina ne zapostavlja obrtne dejavnosti. M. LUZAR

KRŠKO IN BAJINA BAŠTA

KRŠKO - Krška občinska skupščina ni razveljavila pred leti sprejetega sklepa o tesnem sodelovanju z Bajino Bašto, potem ko je na nedavni seji iz delegatskih klopi prispela pobuda, naj Krško prekine omenjeno sodelovanje. Krško in Bajina Bašta že dalj časa dejansko ne sodelujeta.

PONOVNO O-LASTNINJENJU!

KRŠKO - Za podjetja v krški občini, ki so jih tako ali drugače lastnili od leta 1990, naj bi zahtevali revizijo lastninstva. Omenjeno je na pobudo delegatke Ide Novak-Jerele sklenila krška občinska skupščina in uresničitev sklepa naložila svojemu izvršnemu svetu.

Posavci bodo priredili svoje sadjarske dneve

Strokovna predavanja, predstavitev strojev

ARTIČE — Sadjarsko društvo Posavja in njegova brežiška sekcija pripravljata letošnji pomlad sadjarske dneve, ki naj bi v bodoče postali vsakoletna strokovna prirediteljska prireditev posavskih sadjarjev. Na njej si bodo izmenjali izkušnje in s pomočjo slovenskih sadjarskih strokovnjakov izboljšali znanje.

Letošnja prireditev bo v Artičah in bo trajala štiri dni. Na celodnevni delovni srečanjih bodo predavali slovenski sadjarski strokovnjaki, različna prodajna in proizvodna podjetja pa bodo predstavila zaščitna sredstva in stroje za obdelavo sadovnjakov. Poskrbeli bodo tudi za prikaz načinov obdelave v okoliških sadovnjakih in za predstavitev slovenskega projekta »Celostno urejanje krajine«, ki zajema ravno dolino Močnika. Upajo, da jim bo uspelo pritegniti k sodelovanju še italijanske kolege, ki bi domačim sadjarjem predstavili svoj sistem organizacije na področju sadjarstva.

Prvi dan bodo pripravili že konec februarja in bo namenjen zaščiti sadnih dreves. Ostali trije sadjarski dnevi se bodo vrstili 10., 11. in 12. marca. Prva tema marečskega dela srečanja bo obdelava in pridelava v nasadih jablan in hrušk, drugi dan bo govor o jagodičevju in ostalih vrstah sadja ter zadnji dan še o organiziranosti in trženju v sadjarstvu. Z okroglo mizo na to temo se bo letošnja prva sadjarska prireditev zaključila.

Računajo, da bo pokrovitelj sadjarskih dni v Posavju ministrstvo za kmetijstvo, poleg njega pa še vsi trije občinski izvršni sveti. K sodelovanju bodo poskušali pridobiti tudi čimveč podjetij. Mnoga od njih so že pokazala zanimanje za sodelovanje in razstavljanje ob tej priliki. Pričakujejo, da se bodo na strokovna predavanja prijavili predvsem posavski sadjari.

B. D.-G.

PRIJAVILI ČARGA

KRŠKO - Franca Čarga, ki je bil v letih 1991 in 1992 direktor Vidna Krško, so prijavi tožilstvu.

Čargu očitajo, da je podpisal lažno pogodbo v zvezi s prodajo nekdanjega Vidmova podjetja TES Brestanica Ljubljanski banki.

Potem ko je ta banka kupila TES, se je namreč izkazalo, da je brestaniška tovarna zastavljena pri neki dunajski firmi. Slo je za skrito hipoteko, ki jo je podpisal Čargo.

BO KDAJ DRUGAČE? — Med brežiško blagovnico in Ulico V. Vlahovića je danes skladišče in parkirni prostor za vozila Komunalno stanovanjskega podjetja. Načrtovalcem se zdí, da bi tako pomemben del mesta lahko bolje izkoristili. Po nekaterih predlogih naj bi tu nekoč stala mestna tržnica. Morda, če se bo našel kdo, ki bo odprl denarnico. (Foto: B. D.-G.)

Včasih pomaga gledanje od daleč

V Brežicah javna obravnava ureditvenega načrta za vzhodni del mesta ob obvoznici — Investitorji težko čakajo lokacijsko dokumentacijo

BREŽICE — Javni obravnavi programskih zasnov za območje ob Titovi cesti v Brežicah so se odzvali najbolj prizadeti: tisti, ki bi radi na tem območju investirali, in tisti, ki bi radi svoje že obstoječe zavarovali. Kot so povedali snovalci programskih zasnov iz Savaprojekta in Regiona, je bil njihov osnovni namen zajeziti nekontrolirano širjenje mesta proti vzhodu in hkrati vzhodni del povezati z ostalim mestom.

Dejansko je izdelavo programskih zasnov priganjal interes investitorjev, ki bi radi čimprej vlagali, gradili in odpirali dejavnosti, pa ni ureditvenega načrta in zato ne morejo dobiti lokacijske dokumentacije. Predlog ureditvenega načrta je izhajal iz že obstoječe pozidave, ki zavzema polovico prostora. Obravnava področje od Dobovske ceste proti obvoznici — Titovi cesti vse do njenega

kržanja z železnico in zasnovano novo cesto Brežice-Krško.

Programske zasnove posvečajo veliko pozornosti ureditvi prometa parkirišč in kolesarskih stez, dajejo usmeritve za komunalno urejanje, vodovodni sistem, elektro omrežje in za morebitni plinovod ali kablesko TV. Bolj podrobne rešitve bodo podane v posebnih študijah o prometni ureditvi v mestu in o

na najugodnejših lokacijah za športni center, tržnico in sejmišče.

Programske osnove so torej splošne usmeritve o razvoju, ki bi jih mesto že zdavnaj moralo imeti. Arhitekt Karl Filipič, ki je v preteklosti risal načrt sedanjih obvoznice in novega mostu čez Savo pod pritiskom politike, je pohvalil snovalce sedanjih zasnov. »Tak dokument je treba gledati od daleč,« je dejal. Toda javna obravnava je vendarle stekla v konkretno vodo, saj je vsakega udeleženca zanimala ravno njegova parcela. Tone Zorko iz KS Brežice je opozoril, da se kar naprej izdelujejo prostorski dokumenti, naredi pa se zelo malo. Istočasno je kot direktor Zdravstvenega centra kritiziral predvideni poseg v bližini bolnišnice, kjer naj bi nekoč stal športni stadion.

Eden izmed udeležencev obravnave je vprašal tudi po prostoru za novo mestno osnovno šolo, ki je sedaj prenapoljena. Odgovorili so mu, da v samem mestu ni primerne prostora, predsednik IS Ciril Kolešnik pa je dodal, da zaradi pomanjkanja denarja pride v poštev samo gradnja v KS Trnje-Bukošek ali Šentlertart, kjer bi lahko dobili sredstva za demografsko ogrožena območja.

B. D.-G.

KOMUNALNE STORITVE ZA 15 ODST. DRAŽJE

BREŽICE - Konec decembra je Komunalno stanovanjsko podjetje pri izvršnem svetu zahtevalo povišanje cen komunalnih storitev v povprečju za 31 odst. Izvršni svet je namesto takega povišanja sprejel sklep o 15-odst. povprečnem povišanju cen komunalnih storitev. Indeks povišanja cen pri storitvah za vodo, kamašino in čistilno napravo pri tem ne sme presežati 40 odst.

ženim. Toda vse to so računali brez krčmarja, saj so se v občini odločili drugače. Toda kako dolgo bodo še lahko vzdržali pritisk prosilcev za stanovanja? B. DUŠIČ-GORNIK

Ko stavka ogrozi pravice drugih ljudi

Očitno so časi nenehnih stavk, nemirov in protestov že tu. Nekateri si v sili zamislijo, da bodo drugim občanom zaprli cesto, jih zavrnili v zdravniški ordinaciji, da njihovim otrokom ne bodo izdali spričeval, jim nekaj dni ne bodo vbijali znanja v glave in malčkov ne bodo sprejemali v vrtece. Nedavni primer šoferjev iz koprškega Slavnika je pokazal, kako lahko protest izveni v prazno, hkrati pa pošteno razburka javnost in jo obrne proti sebi. Pred dnevi so tridnevno stavko napovedali tudi posavski učitelji in vzgojitelji. Pravijo, da otrok ne bodo sprejemali, če jim občinski izvršni sveti ne zagotovijo takšnega poročila, kot so si ga izplačali v občinski upravi. Vse lepo in prav, a kaj imajo s tem opraviti otroci in starši? Zaman bodo šolniki in vzgojitelji pričakovali njihovo solidarnost, saj z uveljavljanjem svoje pravice neposredno kršijo pravice tisoče drugih, ki mesečno pošteno plačujejo, da imajo vsak dan na razpolago obljubljene storitve.

Bodo občine kot delodajalci plačale odškodnino vsem tistim, ki bodo morali zaradi zaprtih vrtecev in šol ostati doma? Ali bodo dale službo delavkam, ki bodo zaradi treh nepredvidenih izostankov ostale na cesti? Domnevamo, da jim ne bo treba. Če bo šlo tako, kot nas učijo dosedanji primeri, in hkrati tako, kot računajo učitelji in vzgojitelji, potem stavke sploh ne bo. Ampak že sama grožnja je preveč.

Verjetno se bo še pred 10. februarjem samo potrdilo pravilo, da s stavko lahko kaj dosežejo samo državne službe, elektro gospodarstvo, pošta, zdravstvo, železnice in druge službe, ki lahko ohromijo gospodarstvo in obenem prizadejajo širšo javnost. V državnih službah bi bilo zato treba končno narediti red in postaviti logična razmerja med plačili. Drugače molzenja ne bo konec in bo gospodarstvo krknilo, še preden se bo kdo spomnil naših.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Naravni biseri niso poceni

Popotniki ali turisti, v zadnjem času pa tudi nekateri politiki, ki so se bolj po naključju kot načrtno znašli v dolini reke Kolpe, ki obliva najjužnejši del Slovenije, so obnemeli nad lepotami pokrajine. Samo od Prelesja do Vinice je ob prelestni Kolpi nešteto eksotičnih kotičkov, neskončno daleč od hrupnega in umazanega sveta. Vendar jih od "dobrin", ki jih prinaša civilizacija, loči le nekaj deset kilometrov.

Toda ta naravni rezervat, kakor

bi ga sedaj zagotovo še lahko imenovali, očitno navdušuje le prišleke, nikakor pa ne ljudi, ki tam še vztrajajo bodisi po sili razmer ali zaradi zapriseženega patriotizma. Ti si želijo stvari, zaradi katerih je, prav zato, ker jih niso imeli, ostalo njihovo okolje tako deviško. Toda pomanjkanje teh dobrin pomeni bolj kot prednost za tamkajšnje prebivalstvo, kot v razvoju njihovih krajev. In zato so pripravljene žrtvovati kanček naravne lepote za napredek. Torej za asfaltno cesto, vodovod, kanalizacijo in še kaj. Vedo, da bodo le z urejeno infrastrukturo lahko privabili v svoje kraje tudi več turistov, željnih miru, od katerih si veliko obetajo.

Toda prav to je lahko tudi usodna past. Dolina Kolpe se je v svojem zgornjem toku, ko obliva Belo krajino, lahko ohranila v vsej svoji lepoti prav zaradi tega, ker so se za letovanje ob njej odločili le redki in veliki ljubitelji narave. Ne pa tudi tisti, ki želijo imeti na dopustu prav takšno udobje, kot ga imajo doma. In če bodo z lepšimi cestami in vsem, kar sodi zraven, tudi tem približali Kolpo, potem se lahko zgodi, da bo zaradi množičnosti in vsega, kar naravi neprijetnega prinesejo s seboj trune turisti, v nekaj letih izgini vse, kar ponuja Kolpa lepega danes.

Obstaja pa tudi druga možnost. Natpanosti na rečni obali se bo moč izogniti, ne da bi bili pri tem tisti, ki nameravajo živeti od turistov in turizma, kaj prikrasiti. Omenjeni del doline Kolpe gotovo velja za naravni biser, ve pa se, da dragulji niso poceni, kaj šele, da bi jih ponujali na razprodajah. Zato bi se tudi Belokranjci v pričakovanju turistov morali brzdati in naravne lepote obvarovati pred hitrim (turističnim) uničenjem. To pa ne pomeni, da bi morali še naprej trpeti zaradi zaostalosti in toliči revščini. Nasprotno, bogatiti bi se morali, s tem da bi znali lepote, ki navdušujejo obiskovalce in ki jih je moč najti le še malokje v Sloveniji, dobro prodati. Kajti le s ceno, ki si jo ti kraji zalužijo, bi bili cenjeni tudi pri gostih. To pa bi bili gostje, ki zaradi vsega, kar jim nudi pokrajina in kar bi jim lahko ponudili tudi tamkajšnji ljudje, ne bi gledali na vsak tolar, gotovo pa jim ne bi prišlo na misel, da bi se vandalsko obnašali do narave. Takšnih ljudi bi bilo gotov manj, kot se jih poleti lahko nagnete ob morju ali bazenih. To naj bi bil tudi cilj, saj množičnega turizma, če jo želimo ohraniti našim potomcem, Kolpa ne bi prenesla.

M. BEZEK-JAKŠE

Zveneče besede Kočevcem ne pomenijo nič

V preteklem letu so v Kočevju skoraj na vrat na nos ustanovili tri samostojne šole. Po obliči dela, ki so ga šolniki imeli s celotnim postopkom ukinutve nekdanje šole Zbora odposlancev, razmejitivju odgovornosti, razdelitvijo premoženja in nasploh z vsem potrebnim za registracijo novih šol, je na papirju sedaj vse lepo in prav. V resničnem življenju pa brez nove šole, Kočevcem lepo zveneče besede, da imajo tri šole, ne pomenijo ničesar.

Da je osnovno šolo Zbora odposlancev nujno razbiti na manjše šole v interesu lažje in boljše pedagoške obvladljivosti in s tem tudi samih otrok, so tedaj zatrdjali skoraj vsi, ki jim je mar skrb za izboljšanje šolanja otrok. Pri tem so tako tisti, ki so reorganizacijo kočevske osnovnošolske velikanke s preko 1200 učenci predlagali in zagovarjali, kot tisti, ki so jo potrdili, upali, da se bo stanje v osnovnem šolstvu izboljšalo. Že tedaj pa so nekateri napovedovali, da s samo formalno ločitvijo šol ne šolniki, ne učenci, ne Kočevje kot celota ne bodo ničesar pridobili.

Če je kdo s samostojnostjo kaj pridobil, potem je to morda osnovna šola v Stari Cerkvi, zelo malo verjetno pa je, da bi bili to obe šoli v Kočevju. Šolniki, ki sami najbolje vedo, kaj so, če so, pridobili, bolj ali manj jasno in glasno opozarjajo, da ni nič bolje, kot je bilo. In kako naj bi bilo, ko pa dve na papirju samostojni šoli (nekdanji rdeči in modri tumus osnovne šole Zbora odpo-

slancev) domujeta v istih prostorih?

Šolniki so od vsega začetka opozarjali, da Kočevje potrebuje novo šolo. Tega so se zavedali tudi občinski možje in poslanci, kar so tudi dokazali ob sprjemu odločitve za reorganizacijo edine šole v kočevski občini. Zahtevali so, da je potrebno storiti vse, da bo Kočevje dobilo novo šolo. Izvršni svet, ki je ocenil, da je to v sedanjih razmerah nemogoče, je kot začasno rešitev prostorskih težav kočevskih osnovnošolcev predlagal nadgradnjo Bračičeve šole, kar pa so šolniki zavrnili. Pri tem so računali, da bo izvršni svet denar, ki bo ostal po adaptaciji Bračičeve šole od celotnega zneska, prvotno namenjenega za novo šolo, pustil na "namenskem računu za novo šolo", vendar so se usteli. Izvršni svet je denar porabil za druge namene, šolnikom, učencem in njihovim staršem pa je ostalo le še upanje, da bodo nekoč le napočili boljši časi.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Bližnjice in ovinki do pravne države?

Trebanjci ugotavljajo, da je pri nas kaznovalna politika takšna, da se kršiteljem spleča zavestno narediti prekršek. Komunala Trebnje, na primer, je ugotovila, da je 11 kanalizacijskih priključkov v delu Starega trga nad cesto izdelanih na črno, in sicer v cestno kanalizacijo, ki vodi odpadne vode v čistilno napravo. Do teh podatkov so po besedah direktorja Komunale inž. Pavla Jarca prišli šele potem, ko so krajan pod cesto zahtevali, da se zgradi kanalizacija, da pa tudi oni ne bi plačali ustreznega deleža, saj naj bi se vsi nad cesto priključevali po nelegalni poti. Komunala je od krajanov zahtevala, naj si do začetka avgusta lani črne priključke uredijo skladno z občinskim odlokom, a krajan niso nič slišali na to uho. Komunala je nemočna lahko le obvestila krajevno skupnost Trebnje, trebanjsko občinsko skupščino in Upravo

•Trebanjska vlada je naložila Komunali naj dosledno izvaja sprejete odloke glede kanalizacije in vodovoda. Izvršni svet je dal soglasje za zaposlitev občinskega komunalnega inšpektora, kar so predlagale tudi krajevne skupnosti. Trebanjci pozivajo ustrezne republiške organe, naj čimprej spremenijo zakon o prekrških, ker so zdaj kazni za kršitelje občutno prenizke, zato se ti nanje poživljajo.

inšpekcijskih služb Novo mesto, da je upravljanje z nestrokovno izvedenimi priključki kratkotalno nemogoče in da ne prevzema nikakršne odgovornosti za možne posledice.

Poseben primer je Miro Zore, ki je novozgrajeno delavnico v Starem trgu brez soglasja Komunale leta 1991 priključil na javno kanalizacijo. Lani je Zore zaprosil Komunalo za soglasje za priključitev na kanalizacijo. Komunala je zaračunala pred izdajo soglasja, 15. junija lani, priključno takso v višini 588.680 tolarjev. Zore je račun zavrnil z obrazložitvijo, da tega zneska v tistem trenutku ni sposoben plačati. Ta "trenutek" še kar traja in zadeva ostaja nerešena.

Decembra 1991 je vzdrževalec vodovoda ugotovil, da je Milan Smolič iz Dobruča na črno priključen na vodovod pri zidanci v Šmavru. Komunali je občinski sodnik za prekrške z odločbo zavrgel predlog za uvedbo postopka, ker njeni delavci niso mogli navesti točnega datuma črne priključitve. Tudi pritožba, naslovljena na republiškega sodnika za prekrške, je bila zaman, in ker stranka na poziv Komunale ni hotela priključka legalizirati, so jo na njene stroške odklopili.

Komunala je namestila tudi nekaj vodomerov pri stanovanjskih hišah, kjer so doslej plačevali vodarino in pavšalnem znesku. Brez vodomerov so bili v zavidnem kompleksu nad pekarno, ki ga je opremila Stanovanjska zadruga Sentrupert. Zadrugi so pozvali, naj predloži ustrezno dokumentacijo, a tega še ni stonila. Komunala je zato sama vztrajala pri porabnikih, da so speljali formalni postopek priključitve in so zdaj vsi priključeni v skladu z veljavnimi predpisi.

PAVEL PERC

Dogodki v sliki in besedi

Z GLASBO JIM BO LAŽJE - Begunske otroke v Dijaškem domu v Smihelu je v ponedeljek obiskala gospa Helena Jaffe iz Pariza. V imenu organizacije "Svobodna Francija" je otrokom izročila glasbene instrumente - Orffov instrumentarij, s katerim si bodo v čakanjju na konec vojne v njihovi domovini tukaj krajšali dneve. (Foto: J. Pavlin)

PRESENEČENJE — Delavci v vzgoji in izobraževanju sevniške občine so ob petkovem srečanju na Vrhu pri Boštjanju nadvse prijetno presenetili Jožo Senica (skrajno levo), ki je do nedavne upokojitve prizadevno in uspešno delala kot tajnica oz. referentka izobraževanja in otroškega varstva na občini. Ravnatelj boštjanjske osnovne šole Ivo Šnuderl in direktorica sevniškega otroškega vrta Ciciban Hermina Simončič (na posnetku) sta izročila Joži Senica v imenu svojih sodelavcev umetniško sliko sevniškega akademskega slikarja Alojza Konca. Delavci v vzgoji in izobraževanju so se zatem razvedrili ob veseligrju Juntez, ki so jo uprizorili gledališčniki iz Jesenic, srečanje pa so zaključili v poznih urah in v vedrem razpoloženju z ansamblom Delfin. (Foto: P. Perc)

VELIKO ZANIMANJE ZA POČITNICE BREZ SNEGA — Zveza prijateljev mladine v Novem mestu se je za letošnje zimske počitnice dobro pripravila. K sodelovanju je povabila vse tiste ustanove, ki so bile pripravljene narediti kaj zanimivega za krajšanje počitnic brez snega. Dobro so se pripravili v Dolenjskem muzeju. Pod vodstvom Ivane Tankove in likovnice Alenke Dakič so že prvi dan počitnic privabili toliko otrok, da jih vseh ni bilo spraviti v predvideni prostor in jim najti zaposlitve. Morda pa je otroke pritegnilo tudi izdelovanje pustnih mask (na sliki), saj je tudi ta praznik že blizu, izvršne maske pa so cenjene. (Foto: J. P.)

- Po eni strani si pa lahko kar vesel, da nimaš nafte... Karikatura: DRAGO SENICA

Nuklearna kot srbski ščit

Vodstva vseh treh posavskih občin so pred časom naslovila na Janeza Janšo, slovenskega ministra za obrambo, poseben dopis, v katerem so izrazila zaskrbljenost zaradi izjav generalmajorja Momira Taliča, častnika jugoarmade. Talič - sprva so napačno govorili o Maliču - je v intervjuju za italijanski tisk zagrozil z možnostjo bombardiranja jedrske elektrane v Krškem. Za ta korak bi se po Taličevih besedah amada mogoče odločila v primeru zahodne vojaške intervencije v Bosni in Hercegovini. Najbolj pregreto glavam v balkanskem vročem kotlu je torej po vsej verjetnosti šinilo v glavo, kako se da ta trenutek najučinkoviteje ustrojavati svet. Spoznale so, da zagrozil z atomsko eksplozijo in so prestrašeni po vseh vzporednikih. To, ali bi kazalo danes pripraviti eksplozijo in atomsko sevanje za Uralom, v Zalivu ali v Krškem, je samo stvar trenutka in okusa pregretih glav, ki so različne kvečjemu v tem, da so drugače počesane.

Glava, ki je grozila in grozi z napadom na krško jedrsko elektrarno, ni zrasla na ramenih

Momira Taliča, pripada najmanj Dr. Radovanu Karadžiču. Predsednik t.i. Republike Srbije je nedavno ob Zenevskem jezeru namreč tudi zagrozil z atomskim orožjem, in ker Karadžič na Balkanu in sploh trenutno gotovo pomeni več kot omenjeni Talič, je bolj verjetno, da je srbskim grožnjam z atomsko eksplozijo trisiral pot v svet Karadžič.

Dr. Karadžič, ki je kot psihater, pesnik in politik očitno zelo razdvojen in zapleten osebnost, izjemno jasno in neverjetno lahkotno in sproščeno grozi z uporabo atomskih sredstev v sedanji balkanski vojni. Omenjena jasnost je zastrašujoča zlasti ob njegovih lastnih besedah, da se je na sedanjo politično vlogo pripravil več deset let. Tu je očitno vsaka poteza dobro nastudirana, tudi grožnja z atomsko eksplozijo.

General Talič s šokantno grožnjo o napadu na jedrsko elektrarno Krško ostaja spričo srbskega "da" zenevskemu mirovnemu načrtu na videz samo še v vlogi pičjega strašila, vsaj kar zadeva Krško in okolico. V resnici grožnja ostaja glede na Taličevo povezovanje napada na

nuklearko in vojne na Balkanu enako neprijetna še naprej. Toliko bolj zato, ker Karadžičeve in nekatere druge službe operirajo z zaupnimi podatki, da naj bi bili Srbi prisiljeni vojaško spopasti se letos spomladi s Hrvaško, torej državo, ki se ozemeljsko drži Slovenije, v njej pa Posavja s Krškim vred.

Generalske in psihiatrove napovedi o možni atomski katastrofi v povezavi s krško nuklearko odpirajo vrsto vprašanj. Eno od teh je gotovo, kako se lahko v posmeh vsem normalnim ljudem doktor za duševne bolezni Radovan Karadžič javno hvali: "Kar zadeva Taličevo grožnjo, lahko povem, da bodo Srbi uporabili vse, kar imajo. Ni nam težko nabaviti nuklearnega orožja." Gre pa še za nekaj drugega. Posavci in Slovenci, stranke in posamezniki vseh mogočih političnih barv se v nedogled pogovarjajo na različnih sestankih o zapiranju, dolgovi, smetišču, varnosti jedrske in sploh o usodi nuklearke. Tako je tudi prav. Toda ali ni jedrska elektrarna Krško mimo volje vseh teh Slovencev zdaj v resnici precej v neslovenskih rokah?

MARTIN LUZAR

Spet tribune v Metropolu

Vsako prvo sredo

Hrvaške kulturne tribune, katerih pokroviteljica sta Hrvaški kulturni dom iz Ljubljane oziroma njegova novomeška podružnica, pripravljata pa jih njen tajnik in znani novomeški zdravnik dr. Emil Lučev, bodo delovale tudi letos, in sicer s serijo petih tribun, ki se bodo vrstile vsako prvo sredo v mesecu.

Prva bo torej že v sredo, 3. februarja, ob 18. uri s predavanjem dr. Vladimira Horvata, jezuita iz Zagreba, z naslovom Dve stoletji pred Vukom Karadžićem Bartulj Kašić, v katerem predstavlja svoja odkritja v zvezi s slovarskimi gradivi, iz katerih je črpal in jih svojevoljno uporabljal ta srbski jezikoslovec. Hkrati s predavanjem bo v modrem salonu Hotela

Metropol, kjer se tribune odvijajo, razstavljal svoja dela slikar Hamo Čavrk, in sicer serijo slik na temo Križ in travno latje. Razstava se bo naslednji dan preselila v avlo Zdravilišče Smarješke Toplice, kjer bo moč razstavljena dela tudi kupiti.

Preletimo še na kratko spored nadaljnjih tribun, na katere bomo sicer še sproti opozarjali. Prvo sredo v marcu bo predaval prof. Miroslav Antić o migraciji Hrvatov, aprila pa Ivo Lacković-Kroata o naivi na Hrvaškem. Ob tej priložnosti bo na isto temo odprta razstava v foyerju Tovarne zdravil Krka: razstavljen bo njegova zbirka različnih hrvaških naisev, in sicer tri tedne. Prvo sredo v maju bo predaval Vinko Nikolič, književnik in novinar, ki je dolgo živel v inozemstvu, zdaj pa je predsednik IZseljenske matice Hrvaške in podpredsednik Maticе Hrvatske. Predaval bo o hrvaškem leposlovju v emigraciji. Junija, na zadnji v pomladanski seriji tribun, bo predaval slovenski književnik Rudi Seligo. T. J.

Pesem od srca k srcu naj zveni

Mešani pevski zbor Revoz praznuje 15-letnico - Zborovodja vseh petnajst let isti - V soboto slavnostni koncert - Gosta večera Adoramus in Copa Cabana

NOVO MESTO - Pevski zbori imajo svoje življenje. Ponavadi se z veliko navdušenja in velikimi ambicijami rodijo, zablestijo, dokler se začetna zagnanost ne poleže, potem nekaj časa vegetirajo in končno utonejo v pozabo. Še zlasti je to značilno za zbere delovnih organizacij, ki so poleg vseh številnih problemov, katere je treba že tako ali tako uskladiti v zboru samem, odvisni še od negotovega položaja v podjetju, številnih transformacij in migracij, ki smo jim v teh negotovih gospodarskih časih priča, in nenazadnje tudi od vetra, ki veje v vodstvu podjetja.

Po vsem povedanem je 15-letnica Revozovega zbora kar častljiv jubilej in prav je, da omenimo tiste, ki so hodili od sodelavca do sodelavca, jih prepričevali in jih z besedami "Pridi, ne bo ti žal!" spodbujali, naj se jim pridružijo. Trudili so se za zborovo rojstvo in mu tudi sami ostali zvesti vseh teh petnajst let. To so Zvone Pavlin, Marija Jerele in Marija Udovč, vse od nastanka zbora pa pojejo v njem še Rezi

Aringer, Majda Grožina, Franc Lukšič, Vladimira Rupena in Ivan Prus.

Revozov zbor pa ne samo da je preživel petnajst let in bil kos vsem krizam, ampak je od začetnih 23 članov do danes narasel že na 43 ljubiteljev zborovskega petja, ves čas

CD ploščo. Pred kratkim je s tremi skladbami Ignacija Hladnika že sodeloval pri CD plošči, posneti v čast 500-letnice novomeškega Kolegiatnega kapitlja.

Nedvomno gre za sluzga za obstanek in razvoj zbora tudi njegovemu zborovodji Slavku Rauchu, ki se je svojega dela lotil še razmeroma mlad. "Vesel in ponosen sem, da sem zdržal

Petnajstletnico obstoja bo zbor Revoz praznoval s slavnostnim koncertom v soboto, 30. januarja, ob 19. uri v novomeškem Kulturnem domu. Nastopil bo z izborom priljubljenih narodnih pesmi na temo Od srca do srca ter nekaj umetnimi, ki naj bi pokazale zborovo zrelost in umetniško raven, obiskovalcem pa pripravila tudi presenečenje. Večer bosta s svojimi nastopi popestrila še dva gosta, in sicer novomeški oktet Adoramus in skupina Copa Cabana. Nekateri člani zbora bodo prejeli tudi Gallusova priznanja.

Slavko Rauch

toliko časa z enim zborom, kar je pri zborovodjih pravzaprav že redkost, saj ponavadi po desetih letih nehajo. Petnajst let ni majhna doba, v tem času mi je zbor prirasel k srcu, zato bi ga želel voditi še naprej, vanj vnašati nove vsebine, ga pomlajevati in z njim rasti. V zboru vlada dobro vzdušje, a se ob tem vsi zavedamo, da na vajah ni domačnosti: takrat zahtevamo disciplino. Ob izmenskem delu, ki ga ima večina zaposlenih, je pač težko izbrati primeren termin za vaje, zato je treba čas, ko se lahko zberemo, toliko bolj izkoristiti," pravi zborovodja. V času svojega delovanja si je mešani pevski zbor Revoz pridobil veliko prijateljev doma in po svetu, pobraten pa je s KUD Trbovlje in Mladimi glasbeniki iz Logatca.

T. JAKŠE

KONCERT V DOBOVI

DOBOVA - V soboto, 30. januarja, ob 19. uri bo v Prosvetnem domu v Dobovi koncert, ki ga organizira mešani pevski zbor Stane Vogrinc pod vodstvom prof. Jurice Grakaliča. Kot gostje večera bodo nastopili godba Loč, mladinski pevski zbor OŠ Dobova in tamburaški ansambel in deklški zbor MI tamburica iz Hrvatskega Leskovca pod vodstvo Andželka Kačunka.

Za lepoto in popolnost

Srečanje delavcev v vzgoji in izobraževanju na Vrhu

VRH PRI BOŠTANJU - Po dveh letih so se ob dnevu delavcev v vzgoji in izobraževanju na Vrhu pri Boštanju pri Dolinški ponovno srečali delavci osnovnih šol, otroških vrtcev sevnjske občine in srednje tektilne šole. Ravnateljica osnovne šole Blanca Anica Mešiček je pozdravila predstojnika novomeške enote Zavoda za šolstvo Slovenije, prof. Jožeta Škufca, in se zahvalila za pomoč med drugimi tudi društvu blanskih kmetič in sevnjskemu Mercatorju. Prve so pripravile vrsto domačih dobrot, drugi pa je prispeval jabolka, s katerimi so ozaljšali mize, ob katerih se je zbralo več kot 200 delavcev in upokojencev.

V imenu pokroviteljev srečanja, sevnjske občinske skupščine in sekretariata za družbene dejavnosti je najprej spregovorila županja Breda Mijovič. Še posebej je poudarila, da je premalo programov za nadpovprečno nadarjene učence, orisala je pomen podjetniškega izobraževanja, kjer Sevnici orjejo ledino, in opozorila, da težavne gospodarske razmere žal ne dopuščajo, da bi imeli učitelji boljše plače. Sevnjski mini-

ster za šolstvo Jože Maurer je začel z motom lokratnega srečanja, češ da nobena stvar ne naredi človeka srečnejšega kot njegovo lastno prepiranje, da je naredil najboljšo, kar je mogel.

P. P.

PRIZNANJA - Sevnjska županja Breda Mijovič (na levi) je podelila priznanja za 20-letno delo 11 delavcem in za 30-letno desetletje, med njimi tudi ravnateljici sevnjske OŠ Sava Kladrnika, Anici Pipan. (Foto: P. Perc)

Pred 150 leti je poučeval kaplan

Visok jubilej OŠ Artiče - Življenje na šoli bo prežeto z aktivnostmi za počastitev obletnice - Vsak učenec ima drevo v sadovnjaku

ARTIČE - Tukajšnja osnovna šola je bila v vseh svoji zgodovini pomembna pedagoška, kulturna, športna in včasih tudi socialna ustanova. Njena tesna povezanost z življenjem kraja in občine ter doseženi uspehi so le še dodaten vzrok za dostojno proslavitev 150. obletnice obstoja šole. Dejavnosti, povezane z obletnico se bodo odvijale do konca šolskega leta.

"Značilnost naše šole je, da je imela veliko dobrih učiteljev, ki so bili pomembni za življenje v kraju. Tudi mnogi naši učenci so uspešno nadaljevali šolanje in se uveljavili v življenju. Artiški šolski okoliš se je po vojni razširil še na Sromlje in Pečice-Križe. Trenutno je naša šola kar dobro opremljena in tudi učitelji imajo ustrezno izobrazbo. Značilno je morebiti še to, da dajemo velik poudarek proizvodnemu delu, predvsem kmetijstvu. Vsak učenec ima v šolskem sadovnjaku svoje drevo," je povedal ravnatelj Miha Haler.

Pouk in interesne dejavnosti bodo kar najbolj povezali z aktivnostmi ob jubileju, zbirali bodo gradivo o življenju na šoli v preteklosti in poskusili oblikovati stalno razstavo na to temo. Do zaključne prireditve bodo natisnili tudi brošuro, v kateri bo mogoče prebrati marsikaj o razvoju in delu v tem zavodu. V tem šol-

skem letu bodo pridobili tudi knjižnico in računalniško učilnico z 9 računalniki. Za primerno otvoritev bodo poskrbeli z akcijami za povečanje prebranih knjig in z računalniškim tekmovanjem.

Foto: Miha Haler

Na letošnjih dnevih s posebno vsebino bodo sodelovali nekdanji učenci te šole, ki so se uveljavili na posameznih področjih. Šola se bo pripravila za pripravo Veslega to bogana, pripravila bo posvetovanje

Prvi organizirani pouk v Artičah se je začel leta 1843, ko je otroke v Glogovski hiši poučeval domači kaplan. Pozneje so z pomočjo krajevnega odbora kupili parcelo s sadovnjakom in zgradili šolo, v kateri so zdaj pošta, krajevni urad in trgovina. Že leta 1870 so imeli na šoli kmetijski pouk in so, podobno kot še danes, obdelovali lasten sadovnjak. Pred 90 leti je bila zgrajena šolska stavba, ki prenovljena in povečana stoji še danes.

o proizvodnem delu v osnovni šoli s poudarkom na kmetijski dejavnosti, odprla razstavo o letošnjih dejavnostih in obletnici, priredila dneve odprtih vrat in na koncu še praznični dan šole - zabavno sobotno popoldne za učence, starše, krajane in goste.

B. DUŠIČ-GORNIK

Kočevje "V svetu lutk"

Uspel "Poskus otroškega muzeja" se po Celju in Ljubljani seli v Kočevje - Bogato dogajanje

KOČEVJE - V Kočevskem muzeju se mladim in tudi starejšim obiskovalcem obeta zanimiva prireditev. 11. februarja bodo v Seškovem domu odprli razstavo z naslovom V svetu lutk in s podnaslovom Poskus otroškega muzeja.

Razstavo je postavil Muzej novejšje zgodovine iz Celja, lani pa si jo je v štirih mesecih, kolikor so jo imeli odprto v Celju, ogledalo kar 14 tisoč ljudi. Zdjaj gostuje v Šolskem muzeju v Ljubljani, od tam pa se preselila v Kočevje. Razstavljene so lutke iz Maribora, Ljubljane ter različnih vrtcev in marionete iz ljubljanskega lutkovnega gledališča.

Razstava bo odprta do prvega tedna v aprilu, v zvezi z njo pa se bo odvijala vrsta spremljajočih prireditev, zlasti lutkovnih igrice, s katerimi bodo prišle gostovat priznane poklicne in amaterske lutkarske skupine, ter lutkovnih delavnic, v katerih bodo otroci pod vodstvom mentorjev pripravljali celostno podobo lutkovne igrice, tako da bodo sami izbirali sceno, izdelali lutke, izbrali pravilno in pesmi in na koncu pripravili še uprizoritev. Na voljo bodo tudi videoprojekcije lutkovnih igrice, za učitelje in vzgojitelje pa bo v času razstave organiziran seminar lutkarstva. Pomembno je naglasiti vzgojni pomen razstave, ki dovoljuje otrokom, da se razstavljene primerke dotikajo, jih prijemajo, se z njimi pogovarjajo in celo igrajo, jim pa hkrati pripoveduje, da je celotna lutka lahko nuzijski predmet, vreden ohranjanja tudi za poznejše rodove. S tem pa otrokom pozavevno približa tudi ostalo gradivo in funkcije, ki jih ima muzej.

11. februarja bosta pravzaprav dve otvoritvi razstave. Ena bo ob 10. uri dopoldne za otroke, druga pa zvečer za odrasle, vsaka seveda prilagojena občinstvu, ki mu

je namenjena. V muzeju računajo, da bodo pritegnili veliko obiskovalcev pa tudi takih, ki bodo s svojim znanjem in izkušnjami popestrili prireditev. Prav zdaj program razstave še usklajujejo s šolami in vzgojnovarstvenimi zavodi, hkrati pa si ne dajejo pridobiti dovolj sponzorjev, ki bi podprli prireditev in ji s tem omogočili, da bi polno zaživela, saj za udeležbo na razstavi ne nameravajo zaračunavati vstopnine.

T. J.

Z decembrsko oziroma 6. številko tretjega letnika, ki je z zamudo enega meseca izšla prejšnji teden, je Rast, revija za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, prišla do točke, ko se lahko z zadovoljstvom ozre na prehojeno pot, tlakovano s prispevki 237 sodelavcev, a ko se ji hkrati bodoče poti ne kažejo najbolj gotove in gladke. Damoklejev meč nad revijo je denarna suša, ki ogroža revijo praktično že ves čas in ki odloča o njenem bitju ali ne bitju. "Pomoč po kapljicah ali drobtincah je zagotovo ne bo obdržala pri življenju," je zapisal v uvodni besedi glavni urednik Jože Škufca, ko prepleta optimizem, izvirajoč iz opravljenega dela, s pesimizmom, ki ga rojeva negotova prihodnost. In ob pregledu vsebine najnovejših številke Rasti lahko povzamemo njegove besede, da "verjetno ni opravičila, da bi revijo iztirili iz našega kulturnega utripa."

Občutenemu zapisu Ivana Gregorčiča v spomin umrlemu pesniku Severinu Saliju sledi pesniški del revije, ki so ga tokrat izpolnili na straneh Rasti bolj ali manj že znani pesniki: Marta Fili, Janez Kolenc, Lado Smrekar, Ana Rostohar, Vlado Garantini, Marjan Kukovec-Quki, Samo Družmenič in Jurij Hudoklin. Zanimiv dodatek sedanjih dolenskih pesniški tvornosti je sonet Nikolaja Šivca, skoraj neznanega dolenskega pesnika, ki se mu je življenje izteklo pred 30 leti. V proznem delu

Tri leta Rasti

Izšla je 6. št. 3. letnika

prevladuje Janez Kolenc z daljšim proznim prispevkom V smrt in življenje, Barica Smole in Anica Zidar pa sodelujeta s kratko prozo.

Obiskovanja mojstra Jakoba - tako je svoje "izmišljene pogovore" z Jakobom Gallusom naslovil Jože Humar, ki je na izviren način predstavil našega znamenitega skladatelja - začinjajo sklop prispevkov o kulturi. Janez Kramarič piše o življenju in delu malo znanega slovenskega pisatelja Matije Malešiča, belokranjskega rojaka, čigar stoletnico rojstva (ni)smo praznovali lani. Andrej Šurla analizira vezi povesti Jalov dom Mirana Jarca z njegovo pesniško besedo, Tone Gošnik pa je zapisal nekaj misli in spominov v počastitev lani umrlega pisatelja Pavleta Zidarja. O razstavi uveljavljenega slovenskega kiparja Franceta Goršeta, ki je bila lani oktobra v Kostanjevici na Krki, piše Jože Kastelic.

Osebnost, ki jo boste tokrat spoznali v rubriki Naš pogovor, je Janez Vidic, župnik iz Sentruperta. Z njim se je pogovarjal Ivan Gregorčič. Sklop prispevkov, ki zadevajo družbeno vprašanja, uvaja Marko Koščak z razpravo Možnosti razvoja slovenskega podeželja. Joža Miklič piše v prispevku Posredovanje v plačilnem

prometu o zanimivi dejavnosti za finančne hiše, Igor Vizjak pa o upravljanju s proizvodnim področjem.

Rubrika Odmevi in odzivi je od številke do številke pestrejša. V tej številki Marjana Terashima, na Japonskem udomoljena Belokranjka, v prispevku Med brezami in češnjavi cvetovi piše o svojem doživljanju Japonske, Joža Miklič razmišlja o slovenskem grafičnem bienalu, Andrej Hudoklin govori o naravoslovcu Ferdinandu Seidlu in o prireditvah ob 50-letnici njegove smrti, Marjana Štern v prispevku Kakovostna šola predstavlja pedagoška spoznanja dr. Glasserja, Janko Jarc posreduje češki odmev na izid novomeškega kulturozgodovinskega vodnika, Ivan Gregorčič nadaljuje polemiko z avtorjem knjige Naši kraji in v kratkem zapisu podaja svoje vize s predstave Gnamove Goge v Cankarjevem domu, Milan Markelj ocenjuje pesniški prvenec Vaclava Jarma Innocentia, Tomaž Končičja pesniško zbirko Beg gazel Ivana Gregorčiča, Jadranka Matič-Zupančič predstavlja 14. Srečanje literarnih ustvarjalcev drugih narodov, ki živijo in delajo v Sloveniji, Franci Sali pa tri knjižne novosti Dolenske založbe. Revijo zaključuje letno kazalo, ki ga je pripravil Peter Stefančič.

M. MARKELJ

ŠENTJERNEJČANI SE PREDSTAVLJO - Z melodijo o petelinu in Sentjernejcu, ki jo je na cître zaigral Darko Duh, se je pričel Sentjernejški večer, v katerem so se Sentjernejčani pokazali z godbo kot glasbeniki, z mešanim pevskim zborom Vlasta Tavčar in Sentjernejškim oktetom kot pevci in s teksti Jožeta Grgoviča kot besedni mojstri. S koncertom v dolenski prestolnici so dokazali, da jim volje in samozavesti ne manjka, da so znanja in uka željni pa dokazuje tudi številni podmladek v njihovih vrstah, za katerega poskrbi glasbena šola. Na sliki: pomlajeni Sentjernejški oktet. (Foto: T. Jakše)

SOŽITJE V BARVI IN SLIKI - Novomeščani smo se z umetnostjo kitajske umetnice Huaiqin Wang, od leta 1983 živeče v Ljubljani, srečali že pred dobrimi štirimi leti. Pretekli četrtek so mnogi novomeščani prihiteli na ponovno snidenje z njo in bili deležni njenega ustvarjalnega iskanja, v katerem "doživljamo predvsem dinamično podobo usklajanja in zblizevanja dveh nadvse oddaljenih, a na duhovni in umetniški ravni vendar ne nezdržljivih svetov", kot je v katalogu razstave zapisal dr. Mišek Komelj. To zblizevanje in sožitje je umetničin ustvarjalni in življenjski smoter, ki ga dosledno uveljavlja. Rezultat teh prizadevanj je tudi ponudba za navezavo prijateljskih odnosov, ki ga je Novo mesto dobilo od kitajskega mesta Yixing. Na sliki so v proslavitev uspele otvoritve razstave in kitajskega novega leta v Dolenski galeriji nazdravili od desne proti levi: Mitja Saje, mož umetnice, slikarka Huaiqin Wang, odpravnik poslov na kitajskem veleposlaništvu v Ljubljani Gong Liefu s soprogo in ravnatelj Dolenskega muzeja Bojan Božič. (Foto: T. Jakše)

ODNESEL VETROBRANSKO STEKLO - 22. januarja je nekdo neopazno snel z osebnega avtomobila Z 126 P, parkiranega pred gostinjskim lokalom Laura v Straži, vetrobransko steklo, vredno vsaj 15 tisočakov. Vozilo je last F. H. z Drganjih sel, kateremu pot domov ni bila niti najmanj prijetna.

TATVINA IZ ODKLENJENE OMARICE - Še neznan storilec je 20. januarja odprl vratca odklenjene garderobne omarice v semiški Iskrini in J. H. iz Kanižarice zmaknil 6.000 tolarjev. Predrznega še iščejo.

LASTNIK V GOSTILNI, TAT V AVTU (I) - 19. januarja je bilo vlomljeno v osebni avto, ki ga je J. S. s Preloke pustil parkiranega pred gostilno v Nerajcu pri Dragutinu. Iz vozila je izginil poslovni kovček, z njim pa kakih 15 tisočakov.

LASTNIK V GOSTILNI, TAT V AVTU (II) - V soboto, 23. januarja, je stal pred gostilno Prešeren v Kronovem osebni avto R 18, v njem pa je bil varno spravljen poslovni kovček. Tako vsaj je mislil lastnik, ki pa kovčka v vozilu ni več našel.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● 21. januarja zvečer je neznanec vlomil v osebni avto, ki ga je imel ljubljancin J. M. parkiranega pred gostilno v Rakovniku. Z zadnjega sedeža je izginil poslovni kovček, v katerem so bile spravljene diske. Na eni od njih je bajne posnet program z delovnim naslovom "Kako prijeti vlomilca?"

● V noči na 21. januar je skozi odprto okno osnovne šole Otona Zupančiča v Črnomlju splezal vlomilec in si nato po vrsti ogledal prostore, pri čemer je največ pozornosti posvetil pisarni z blagajno. Nevešč strokovnih vlomilskih prijemov, se je moral zadovoljiti le s ključiči šolskega kombija, a tudi z njim ni imel sreče. Utrujenemu od vlomilskih podvigov je sicer uspelo priti v garažo in splezati v kombi, to pa je bilo tudi vse. V vozilu je sladko zaspal do prihoda hišnika.

● Živimo v časih, ko ljudje v vojaška skladišča ne vlamljajo več zato, da bi se oborožili, ampak da bi jedli. 20. januarja je bilo v Pogancah vlomljeno v skladišče teritorialne obrambe, od koder je izginilo štirinajst kartonskih škateľ s suhimimi obroki hrane. Teritorialci ocenjujejo, da so oškodovani za 150.000 tolarjev.

● Glas o piščancih jarni KZ Krka v Zalogu je segel tudi do neželenih ušes. Prejšnji teden si jo je nekdo v nočnih urah temeljiteje ogledal, vmes pa v majhno stlačil 60 piščancev. Čivkajoči vlomilec je neopazno izginil v noč.

Našli roparje in plen

Četverica roparjev napadla in poškodovala Alojza Kneza iz Reštanja pri Sevnici

REŠTANJ PRI SENOVEM — Precej prahu je dvignil dogodek, do katerega je prišlo 14. januarja v Reštanju pri Senovem. 37-letni Jože V. iz Trbovelj ter 39-letni Miro Č., 17-letni Mirsad S. in 16-letni Bojan J., vsi doma iz Zagozja, so utemeljeno osumljeni storitve kaznivnega dejanja roba.

Omenjena četverica naj bi se po dokazih, ki jih imajo v rokah posavski policisti, 14. januarja odpravila v Reštanj pri Senovem z namenom, da obiščejo Alojza Kneza in mu poberejo denar. Ko jim je Knez odprl vrata stanovanja, so ga možakarji obkrožili in mu pričeli groziti. Videč, da gre zares, jim je Knez izročil denarnico, v kateri je bilo 24.000 tolarjev. Očitno pa skupina s plenom ni bila zadovoljna, grožnje so zamenjali udarci, pri tem so si pomagali s kovinsko palico. Med pretepanjem so Kneza tudi poško-

Štiri milijone SIT odpravnine

Vse kaže, da govorice o astronomske odpravnini Marjanu Anžurju niso bile iz trte zvite — Kaj vse se je dogajalo v Adrii?

NOVO MESTO — Bržkone upravičeno ogorčeni so bili delavci novomeške Adrie, ko so lanske pomladi zahtevali odhod takratnega direktorja Marjana Anžurja. Na dan so namreč pričele kapljati različne informacije o bajnih plačah, odpravninah, nezakonitostih in še čem, ki danes, po osmih mesecih, dobivajo potrditve. Nobena skrivnost namreč ni, da so si poslovanje Adrie in delo njenega prvega moža podrobneje ogledali novomeški kriminalisti, rezultati njihovega dela pa so baje šokantni. Ali je res tako, se bodo bralci našega lista lahko bržkone prepričali že v kratkem, za uvod v odkritje ozadja poslovanja novomeške Adrie pa le tale kratka, a po odmevnosti zagotovo velika informacija iz novomeške UNZ.

»Delavci kriminalistične službe smo v podjetju Adria, d.d., Novo mesto, obravnavali odgovorno osebo A. B. iz Ljubljane, ki je utemeljeno osumljena, da je zlorabila svoj položaj odgovorne osebe v družbenem podjetju in v času med marcem ter junijem 1992 prestopila meje svojih pravic ter z namenom pridobitve protipravne premoženjske koristi dala odgovorni osebi Adrie M. A. iz Ljubljane izplačati odpravnino v znesku prek 4 (štiri) milijone tolarjev. Izplačilo je bilo odobreno neupravičeno in v nasprotju z določili zakona o podjetjih, splošni akti podjetja kot tudi v nasprot-

ju z vsebino individualne pogodbe o zaposlitvi.«

Govorice o bajni odpravnini, ki naj bi jo lani prejel takratni direktor Adrie Marjan Anžur, danes glavni direktor mariborske Metalne, postajajo torej resničnost. Za osvežitve spomina povejmo, da ga je aprila leta 1990 delavski svet IMV Novo mesto imenoval za odgovorno osebo. V skladu z določili zakona o delovnih razmerjih je bilo takrat potrebno za že zaposlene delavce skleniti pogodbe o zaposlitvi najkasneje do začetka julija 1991, vendar so v IMV s temi opravili zamujali. Tako je Anžur šele lanskega marca sklenil individualno pogodbo o zaposlitvi, ki pa naj bi mu jo v imenu delodajalca nepooblaščen podpisal Andrej B. iz Ljubljane, sicer odgovorna oseba Adrie. V tej pogodbi je bila brez vsakršne potrebne pravne podlage v splošnih aktih podjetja neupravičeno določena tudi obveznost delodajalca — v tem primeru IMV, p.o., Novo mesto — o izplačilu odpravnine zaposlenemu. Čeprav je bila pogodba torej nezakonita, je vendarle vsebovala določbo, da je zaposleni do odpravnine upravičen le, če pride do njegove razrešitve, ne da bi sam za tak korak zaprosil.

V posmeh vsemu temu pa naj bi Marjan Anžur tri mesece po sklenitvi omenjene delovne pogodbe pisno predlagal sporazumno pre-

kinitev pogodbe o zaposlitvi, a le pod pogojem, da se mu izplača 12 (dvanaest) bruto osebnih dohodkov po majski plačilni osnovi in izplača tudi letni dopust. Takšen predlog naj bi v roke torej dobil Andrej B. in se z njim, kot pač kaže kratka informacija novomeških kriminalistov, tudi strinjal. Anžur naj bi tako neupravičeno prejel odpravnino v znesku prek štirih milijonov tolarjev ali domala sedemdeset tisoč nemških mark. Toda ironija: v postopku se ni znašel Marjan Anžur, pač pa Andrej B., kateremu kazenska ovadba očita, da je ravnal nezakonito in nepooblaščen; pa tudi če bi pooblastila imel, Anžurju odpravnina ne bi pripadala, saj da je šlo, po vsem zapisanem sodeč, za sporazumno prekinitve delovnega raz-

Tudi takšna ravnanja so pripomogla, da je novomeška Adria danes tam, kjer je, da blizu sedemsto zaposlenih ne ve, kako preživljati svoje družine. In kako naj ti potem verjamejo zgodbam o pravni in urejeni državi, če slednja krivice kaznuje ne le s polnimi žepi denarja, ampak celo z direktorskimi stolčki? In upravičeno je po vsem tem še eno vprašanje: Če je to šele uvod, kakšna je potem glavna zgodba o polpreteklih dogajanjih v novomeški Adrii? Če ne bo zapletov, bo odgovor znan že v kratkem.

B. BUDJA

Hondo odbilo na travnik

Huda prometna nezgoda v Potoku — Sopotnica mrtva, trije ranjeni — Prehitra vožnja in mokra cesta

POTOK — Neprevidnost ter mokro voznišče sta bila kriva hude prometne nesreče, do katere je prišlo v petek, 22. januarja, ob 18.40 na regionalni cesti med Novim mestom in Dolenjskimi Toplicami.

39-letni Novomešan Darko Perše se je tega večera s svojo hondo civic peljal iz Vavte vasi proti Novemu mestu. Zaradi prevelike hitrosti ter mokrega in spolzkega cestišča je avtomobil pričelo v desnem preglednem ovinku zanašati; Perše je sicer zaviral, vendar je vozilo bočno drselo na levo stran ceste. Po njej je takrat iz nasprotni smeri z lado pripeljal 49-letni Jožef Štupar z Vinkovega Vrha. Silovito je treščil v desno bočno stran Peršetovega vozila, ki ga je po trku odbilo na bližnji travnik, medtem ko je lada, ki jo je obrnilo za 90 stopinj, ostala na vozišču. Da bo nesreča hujša, je za Štuparjem z osebnim avtom R 5 pripeljal še 41-letni Franc Žvan iz Novega mesta, ki je navzlic zaviranju trčil v zadnja desna vrata lade.

Posledice so bile strašne. Na kraju nezgode je hudim poškodbam podleгла 60-letna Darka Perše, ki je sedela ob vozniku, medtem ko je Peršetovega triletnega sina Boruta, ki je sedel zadaj, ob trčenju vrglo skoz okno ranjen je bil tudi voznik Štupar, lažje pa njegova sopotnica, 41-letna Jožefa Štupar. Vse poškodovane so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, od koder so Štuparja že odpustili v domačo nego. Škode na zviti pločevini je bilo kar za milijon tolarjev.

OSUMLJENA TATVINE

DOBRUŠKA VAS - 21-letna Z. H. iz Dobruške vasi je utemeljeno osumljena, da je 5. januarja letos iz stanovanja A. T. iz Stare Bučke zmaknila 1.800 tolarjev. Čaka jo pot pred sodnike.

PRIJELI TATU

ČRNOMELJ - I. P. iz Kanižarice je 23. januarja v Kajuhovi ulici v Črnomlju vlomil v osebni avto in skušal iz njega odnesti akumulator in dvigalko. Podvig se mu ni posrečil med opravljanjem na policijski postaji.

SPRAVIL SE JE NAD POLICIJSKI AVTO

SEVNICA - 17. januarja med 2.30 in 3.45 se je pred diskoteko Magic v Sevnici nekdo spravil na policijskega golfa. Možje postavijo, ki so v disku ta čas opravljali redno kontrolo, so imeli potem kaj videti: golf je imel razbit ogledalo, zvite brisalce in odtrgano letvico. Storiču so baje že na sledi.

OKRADENI TRIJE AVTOMOBILI

MOKRICE - 16. januarja med 16.30 in 18.40 je neznan storilec na parkirišču pred gradom Mokrice vlomil v osebne avtomobile z registrirskimi oznakami LJ A2-011, NM 173-597 in ZG 821-S ter iz njih pobral poslovne kovčke, denarnice in dokumente. Končno škodo še ugotavljajo.

MED SLUŽBO OB DENARNICO

TREBANJE - Na 7. januarja dan je bil Trebančan V. S. ob denarnico, ki jo je hranil v žepu suknjice, obsežnega v pisarni, kjer je zaposlen. Bil je ob tolarje, devize in dokumente. Skupne škode je za 30.000 tolarjev.

Z lovsko puško streljal na ženo

Krogla je Andreji V. na srečo prizanesla

BRESTANICA — 30-letni Drago V. iz Brestanice je od 15. januarja naprej v priporu, ki ga je zanj odredil preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča. Možakar je namreč osumljen poskusa uboja, z lovsko puško se je tistega večera spravil nad ženo Andrejo.

Vse kaže, da je med zakoncem prišlo do prepira in Andreja je od doma pobegnila v stanovanje svojih staršev. Drago ji je očitno sledil z lovsko puško v rokah in tistega večera ob 22.55 skozi okno ustrelil proti ženi. Krogla je na srečo zgrešila, Drago V. pa kasneje je pobegnil. Policisti so ga kmalu našli in skupaj s kazensko ovadbo izročili preiskovalnemu sodniku.

Cariniki osumljeni ponarejanj

V postopku so se znašli L. F., T. M., D. C. in P. K., ki so osumljeni, da so hrvaškim »izvoznikom« pomagali do 600.000 mark nezakonitega zaslужka

METLIKA — Obsežna akcija, ki so jo ob odkrivanju mreže fiktivnih izvoznikov karlovskega piva z roko v roki vodili karlovske in dolenski policisti, je postregla z nekaj zanimivimi odkritji tudi na slovenski strani. Uslužbenci urada kriminalistične službe UNZ Novo mesto so namreč te dni zaradi utemeljenega suma storitve več kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja in ponarejanja uradnih listin predali javnemu tožilu kazenske ovadbe zoper četverico bivših carinikov na mejnem prehodu v Metliki.

Kot je znano, je ob vzpostavitvi meddržavne meje ob Kolpi med Slovenijo in Hrvaško pričela z delom tudi carinska služba. Ker pa Hrvatje na Jurovskem Brodu carinske službe še niso imeli vpostavljeni, sta se obe strani dogovorili, da uslužbenci Carinske izpostave Metlika izvoznikom blaga iz Hrvaške potrjujejo izvozne carinske deklaracije z žigom carinarne. Šlo naj bi seveda zgolj za blago, ki je dejansko prešlo mejno črto v Metliki in bilo uvoženo v Slovenijo.

Toda skušnjava je postala prevelika. Kriminalisti UNZ Novo mesto in Policijske uprave Karlovac so prišli na sled dobro organizirani skupini, katere nadvse pomemben člen so bili tudi cariniki L. F., T. M., D. C. in P. K., vsi zaposleni na mejnem prehodu Metlika. Po rezultatih opravljene preiskave naj bi bila omenjena četverica z žigom carinarne potrjevala tudi izvozne carinske deklaracije Republike Hrvaške za blago, ki mejne črte ni nikoli prešlo. Za kaj takega so se

veda potrebovali pomoč oz. podpis tudi slovenskih odjemalcev, kar pa za dobro plačilo ni bilo težko. Osumljeni naj bi tako med lanskim februarjem in marcem ponaredili uradno carinsko dokumentacijo in tako potrdili lažen uvoz za prek 300.000 steklenic »Karlovačkega piva«, baje namenjene zasebnemu belokranjskemu podjetju.

In čemu sploh tolikšen trud? S potrditvijo fiktivne izvozne carinske deklaracije Republike Hrvaške je bilo tamkajšnjim »izvoznikom« omogočeno, da so pivo potem prodajali v svoji državi, ne da bi za to poravnali obveznosti (beri: prometni davek od blaga in storitev). Zaslugek ni bil od muh: kriminalisti so izračunali, da naj bi se hrvaški »izvozniki« na ta način s pomočjo carinikov protipravno okoristili za prek 30.300.000 hrvaških dinarjev, kar je v takratnem obračunskem plačilnem prometu predstavljalo enak tolarjski znesek. Ali v zahodni valuti: 600.000 DEM.

B. BUDJA

Iz avta izginil računalnik

Navzlic vsakodnevnim svarilom je v parkiranih avtomobilih še veliko vrednih predmetov

NOVO MESTO — Vse večji so zneski škode, ki jo neprevidni lastniki osebnih vozil prijavljajo po številnih vlomih v njihove avtomobile. Serija tovrstnih dejanj je nepretrgana že od konca lanskega leta, še vedno pa je moč v pred gostinjami parkiranih avtomobilih najti poslovne kovčke, torbice, denarnice, celo računalnike.

Minuli petek zvečer je bilo vlomljeno v osebni avto, ki ga je imel Novomešan D. B. parkiranega v ulici Pod Trško gorjo; iz vozila so izginili usnjena jakna, diplomatski kovček in prenosni računalnik, vse skupaj vredno kar okoli 200.000 tolarjev. Le dan poprej pa je bilo vlomljeno v avtomobil, ki ga je Novomeščanka M. J. parkirala pred bistrojem Nina v Bršljinu. Vlomilec je odnesel črno usnjeno torbico, v kateri je imela sopotnica V. F. iz Jedinščice dokumente, denar in kozmetiko. Pred gostinjskim lokalom na Račjem selu pa je bil prejšnji teden parkiran osebni avto B. V. iz Velike Ševnice. V avtu je bila na veliko veselje vlomilca torbica, v njej pa zajetna šopa tolarjev in deviz. B. V. pravi, da ga je neprevidnost stala vsaj 150.000 tolarjev. Bodi za danes tovrstnega naštevjanja dovolj!

GOZDNE TATVINE SE NADALJUJEJO

ČRNOMELJ, TREBNJE - 49-letni J. B. z Butoraja je utemeljeno osumljen, da je v času med 15. in 22. januarjem z gozdne parcele črnomajlskega GG v vasi Radenci ukradel blizu 22 kubikov lesa in s tem črnomajlske gozdarje oškodoval za natanko 102.900 tolarjev. Še v lanski december pa sega tatvina, ko je nekdo v gozdu Zeleznico pri Dobriču posekal in odpeljal 25,67 kubika lesa in s tem trebanjske gozdarje oškodoval za 202.948 tolarjev.

LASTNIK ZALOTIL VLOMILCA

BREŽICE - 15. januarja med 16.45 in 17.30 je 49-letni Dragutin J. iz Zagreba vlomil v stanovanjsko hišo Janka Straška v Brežicah. Vlomilec je hišo preiskal, naposled pa v žepu stlačil nekaj zlatnine. Toda v tistem času se je domov vrnil tudi lastnik, ki je Dragutina zalotil v hiši. Prišlo je do prerinjanja, med katerim je vlomilec uspelo zbežati. Imel pa je smolo, da je njegov beg opazovala Starškova žena in vlomilcu, ki se je zatekel v blok v Kettejevi ulici 2, tudi sledila. Dragutin je, nič hudega sluteč, skušal tam vlomiti v dve kleti, a so ga presenetili stanovalci in ga zadržali do prihoda policistov.

JE KRADLA MLADOLETNICA?

KLENOVIK - Šestnajstletna mladoletnica iz Klenovika je utemeljeno osumljena, da je 11. oktobra lani iz stanovanja krajanke v Zloganju zmaknila 10.000 tolarjev. Zadnjo besedo bodo imeli sodniki.

MADŽAR OB DIPLOMATSKI KOVČEK

PODTURN - 19. januarja je nekdo vlomil v osebni avtomobil madžarskega državljanca J. J., ki je vozilo pustil parkirano pred gostilno v Podturnu. Nepridiprav je odnesel diplomatski kovček, v katerem so bili kasetofon, razne štampiljke, računalnik ter telefonska magnetna kartica. Madžar je Slovenijo zapustil vsaj za 60.000 tolarjev revnejši.

VOZIL PO LEVI STRANI CESTE - 35-letni Jože Jurejevčič iz Boršta se je 21. januarja peljal z osebnim avtomobilom Golf po Kolodvorski cesti v Črnomlju od Trga svobode proti hotelu Lahinja. Jurejevčič je vozil po levi strani ceste, takrat pa mu je nasproti s fičkom pripeljal 30-letni Bogdan Klevišar s Sinjega Vrha.

PREHOD - 22. januarja ob 12.57 se je 35-letna Jožica Ogrinc iz Novega mesta peljala z osebnim avtomobilom po novem novomeškem mostu od Roške proti Ljubljanski cesti. Ko je pripeljala do prehoda za pešce, ki je pred semaforiziranim križiščem Ljubljanske ceste z novim mostom, je imela prižgano zeleno luč in je vožnjo nadaljevala. Z njene leve strani pa je na cesto nenadoma prišel 16-letni Danilo Kladičnik iz Gabrnika, ki je na prehod stopil, navzlic temu da je gorela rdeča luč. Ogrincova je sicer zavirala, vendar je neprevidneža vseeno zbil; po tleh. Kladičnik je bil v nezgodi hudo ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici.

PEŠEC OB RDEČI LUČI NA

Na robu Evrope, Save in obupa

Ob pripravah na letošnji januarski zagon obrata za proizvodnjo celuloze v krškem Vidmu se je med zaposlenimi šušljalo, da bo mogoče to zadnji zagon obrata. Sploh se o teh rečeh zadnje čase veliko govori, med drugim so o tej temi razpravljali na nedavni okrogli mizi v Krškem. Neznanke o usodi Vidma se pojavljajo v sklopu vprašanj, kaj bo s slovensko celulozno industrijo. Točni odgovori so za zdaj še največja skrivnost.

V Vidmu priznavajo, da časi za proizvodnjo niso rožnati, vendar si prizadevajo, da bi obdržali pri življenju celulozni obrat v svoji tovarni. V tem času pripravljajo posebno študijo v zvezi s tem. Na ta način naj bi Vidmovo vodstvo med drugim prepričalo vlado in vse druge v Sloveniji, od katerih krška tovarna pričakuje finančno pomoč, da je proizvodnja celuloze v Krškem koristna Sloveniji. Videti je, da Videm nastopa pri vladi in upnikih s stališčem, da je veliko bolje, če Slovenija proizvaja celulozo doma, kot da izvažata les in uvažata izdelek. Drugo vprašanje je, ali so enakega mnenja tudi v Ljubljani in vladnih ustanovah in banki, kjer imajo v rokah večino niti za vodenje Vidma. In od tega je odvisno tudi ravnanje države Slovenije v trenutku, ko se bo država odločala, ali Slovenija potrebuje celulozno industrijo. Trenutno se zdi, da vlada in upniki niso kdove kako trdno odločeni, da bodo podprli slovensko proizvodnjo celuloze za vsako ceno.

Gozdarji so za

Med tistimi, ki načeloma podpirajo obstoj celuloznega obrata v Krškem, so slovenski gozdarji. Tako ravna tudi zaradi sprememb v slovenski celulozni industriji. Ta je imela v preteklosti štiri močna podjetja z različnimi delovnimi programi, in sicer v Krškem, Goričanih, na Količevem in Prevaljah. Ostale so samo še zmogljivosti za proizvodnjo celuloze v Vidmu in lesovine na Količevem in Prevaljah, medtem ko so proizvodnja celuloze v Goričanih prekinili zaradi ekoloških razlogov. Iz tega razloga je slovensko gozdarstvo zainteresirano za prodajo t. i. celuloznega lesa, saj je kupcev manj kot včasih. Vsak hlood ima na koncu tudi vrh, ki je uporaben za celulozno industrijo. Uporaben je tudi za drugo, vendar je po našem celulozna industrija primeren kupec, menijo v Splošnem združenju za gozdarstvo Slovenije v Ljubljani.

Toda gozdarje spravlja ravno celulozna industrija v precejšnje zadrego. Kot poudarjajo v omenjenem združenju in kot je poudaril predstavnik posavskega gozdarstva na okrogli mizi v Krškem 21. januarja letos, celulozna industrija zelo neredno plačuje prejeti les. Videm slovenskim gozdnim gospodarstvom dolguje za leto 1992 približno pet milijonov mark. Zato je po prepričanju gozdarjev nemogoče normalno dobavljati Vidmu surovino. Omenjeni pojav priznavajo tudi v Vidmu, ko pravijo, da ni težko dobiti celuloznega lesa, da pa ga je težko plačati. Poleg dolgov gozdarjem na tovarno pritiskajo tudi neplačane obveznosti elektrogospodarstvu, železnici in še komu, kar posredno onemogoča tudi nabavo lesa.

Poglavje zase so visoke cene lesa na slovenskem tržišču. Po osamosvojitvi Slovenije so se močno zmanjšale dobave lesa iz Hrvaške, kamor je Videm nekoč celo vlagal lasten denar. Glede na nekatera določila v hrvaškem tajnem uradnem listu je pričakovati, da bo sosednja država še nekaj časa omejevala izvoz lesa, zato bo veliko povpraševanje po tem blagu na slovenskem trgu zagotavljalo še naprej visoko ceno hlodovine. Vendar trenutno na ta dogajanja celulozna industrija ne more vplivati.

Kje se poznajo Vidmova zlata leta?

Dejstvo je, da celulozno industrijo širom Evrope že daljši čas pretresa huda kriza, v kateri večina proizvajalcev iztrži s prodano celulozo manj, kot ima proizvodnih stroškov. Mnoge evropske tovarne so morale ustaviti

move notranje strokovne opozicije prepričani, da je bi morale različne državne nadzorne ustanove že zdavnaj raziskati, kam se izgublja Vidmov denar?

Bo Videm pokopala skrb za okolje?

Evropa se bo v nekaj naslednjih letih odpovedala celulozi, beljeni s klorom. Vidmova tržna tekmeči so se v pripravah na to zaostriev ustrezno opremili in so že pred približno letom dni prenehali uporabljati klor v obdelavi celuloze. Krško tovarno še čaka tak korak, ki veliko stane. Skratka, krška tovarna papirja in celuloza na bregu Save bo morala v bližnji prihodnosti vložiti znatna sredstva v varovanje okolja. Rolf Norman se zaveda, da je ta korak neogiben. Poudarja, da bo nujna naložba povečala Vidmovo proizvodne stroške, vendar ne bo sama po sebi zagotovila boljše prodaje celuloze. Direktor Norman s obžalovanjem opozarja, da bi tovarna lažje investirala v varovanje okolja takrat, ko ji je šlo dobro na trgu in je bila z denarjem veliko na boljšem, kot je sedaj.

Videm z načrti, leti razcveta, dolgovi, iz preteklosti in sedanosti, s študijami in z neogibnimi naložbami v bližnji prihodnosti obstaja trenutno samo še na papirju. Ker je zadolžen pri mnogih upnikih in ker je pri njegovem reševanju vse bolj zastopana tudi država, sam o sebi dejansko ne odloča več. Zato očitno tudi ne bo mogel imeti glavne besede, ko se bo odločalo o usodi obrata za proizvodnjo celuloze v Krškem. Po eni strani kaže, da v slovenski vladi in med upniki ni veliko naklonjenosti zamisliti, da bi celulozni obrat delal tudi v bodoče, čeprav bankirji menijo, da je boljše slaba kot pa "mrtva"

tovarna, ki nikoli ne povrne vložnega denarja. Po drugi strani se zdi, da bodo "Celulozo", s tem ko jo oblikujejo kot posebno podjetje, vendarle obdržali pri življenju in jo dali v najem najboljšemu ponudniku. Kaj od tega bo obveljalo, bo pokazal čas, razen tistim, ki odločajo o usodi Vidma in ki odgovor verjetno poznajo že zdaj. Toda prenekaterega udeleženca nedavne krške okrogle mize o Vidmu so funkcionarji iz vlade in drugi visoki gostje iz Ljubljane prepričali, da so mnogi odločujoči ljudje v Sloveniji krški obrat celuloze vsaj v mislih, če ne že tudi na papirju, že izbrisali iz življenja.

Velike skrbi, ki zaradi vsega opisanega zdaj tarejo zaposlene v krški tovarni celuloze, je eden Vidmovih delavcev na nedavni seji krške občinske skupščine predstavil v tem smislu: veliki svetovni proizvajalci želijo, da se manjše tovarne zaprejo. Zato bodo take tovarne pokupili in v njih ustavili proizvodnjo. V Krškem bodo zaprli "Celulozo".

Celuloznega lesa v Sloveniji potem ne bo več mogoče prodati, zato mu bo zaradi velike ponudbe padla cena. Poceni ga bodo kupili tuji in nam prodajali drago celulozo.

MARTIN LUZAR

proizvodnjo za več kot dva meseca. Svetovno krizo občuti kot izvoznik tudi Videm.

Premišljen gospodar si ob dobrih letinah da nekaj na stran za hude čase. Krška tovarna je v preteklosti očitno na to pozabila in ji je do danes ostalo bore malo oziroma nič. Na to je med drugimi odkrito opozorila Ljubljanska banka. Kot je zapisal Tone Mohorič, predstavnik LB, je bila v obdobju 1989-1990, ko je Videm Krško vodil Silvo Gorenc, celulozna in papirna industrija v velikem razcvetu. Proizvajalci so lahko prodajali izdelke po visokih cenah. Temu bi morala slediti visoka akumulacija v Vidmu Krško. "Žal ni bilo tako, saj o akumulaciji oz. dobičku, ni sledu," ugotavlja Mohorič.

Kam je torej romal Vidmov denar? Nekateri menijo, da ga je precej "pobrala" nedonosna tovarna papirja v Titovem Drvarju. Koliko je Videm zapravil za plačevanje različnih svetovalnih firm, ki so iz Evrope prihajale deliti nasvete krški tovarni celuloze in papirja, a mogoče pri tem tudi ugotovljati, česa Vidmu ne smejo povedati, da ne bo nevaren evropskim papirniškim in celuloznim gigantom? Zakaj so nekateri iz krogov Vid-

v državnem svetu: tone hrovat

Tone Hrovat

Ne samo to, bi rekel Hrovat, v resnici nikoli ni bilo tako. Res se lahko zgodi, da bo tudi neumen kmet nekoč pridelal debel krompir, ampak to je tako, kot tudi slepa kura najde zrno. Dolgoročno se ta debel krompir in zrna ne izidejo. Tone prisega na znanje. Povsod, tudi v kmetijstvu oziroma še posebej v kmetijstvu, ke je bilo doslej je in ponekod še vedno preveč odpravljano in celo zaničevano. Tone Hrovat, diplomirani inženir agronomije, zadnja leta ravnatelj novomeške srednje kmetijske šole Grm, tudi s svojim zgledom priča in prepričuje, da se znanje na kmetiji izplača. Z ženo sta, novomeška blokovska stanovalca, pred časom kupila majhno opuščeno kmetijo nekje v hribih med Škoecjanom in Sevnico na 500 metrih nadmorske višine. "Kmetijo sva kupila v prvi vrsti zato, da bova lahko otroke vzgojila tudi ob kmečkem delu." Na 90 arih njiv poleg vsega drugega ta vikendarska kmeta pridelata 20 do 30 ton krompirja, in to brez strupenih škropliv. "Ljudje to vidijo, od mene pokupijo ves krompir za seme, vprašajo to in ono, jaz jim svetujem, pokažem, se pogovorimo. Kar se le da malo

Dobri gospodarji na svojem

Med 40 člani državnega sveta, tako imenovanimi svetniki, bo imel Tone Hrovat iz Novega mesta gotovo najdebelejši krompir. Pa ne zato, ker naj bi se po zaključnem pregovoru to dogajalo neumnim kmetom. Ti časi so minili.

uporabljam strupenih pripravkov, narava je tudi tu močna, le pustiti ji je treba, da to opravi namesto nas. In to nam potem še hvaležno povrne."

Tone je kmečki otrok iz Brezovice pri Šentjerneju. S kmetijstvom, njegovimi težavami, problemi pa tudi uspehi, veseljem in radostjo kmečkega življenja se spopada in srečuje tako rekoč od malega. Najprej kot kmečki fant, nato kot kmetijski pospeševalec, ki je po šentjernejskem polju "preganjal" pretirano sajenje koruze in uvajal pametno in primerno kolobarjenje, in kot prvi svetovalec kmetijskega zavoda za sedem občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Sedaj se mu izteka tretje leto vodenja grmske kmetijske šole. "Na terenu niso bili zadovoljni z mladimi kmetijskimi strokovnjaki, ki so prihajali iz naše šole. Premalo so imeli zlasti praktičnega znanja, pa tudi teoretičnega na določenih področjih ne dovolj. Šola ni bila dovolj povezana s stroko in tudi s kmeti, živela je pod stalnim pristiskom, ali bo obstala ali jo bodo ukiniteli, zato je bila velika fluktuacija učiteljskega kadra. Kvaliteta pouka je bila slaba, vpisa ni bilo, eno je bilo povezano z drugim," se spominja. Prva stvar, ki se je je lotil kot ravnatelj, je bilo zamenjano posestvo s hlevom. "V usmerjenem izobraževanju hleva skoraj ne bi bilo treba. No, to smo uredili in dosegli, da šolsko posestvo ne more biti profitna stvar, kot je moralo biti prej, ampak je namenjeno izključno šolski praksi. Na posestvu imamo v kolobarju

12 različnih kultur, vsi poskusi, ki jih na Dolenjskem izvaja Kmetijski inštitut ali agronomska fakulteta, tečejo na naši šoli in pri njih sodelujejo naši učenci."

Ob raznih prilikah, ko nanese beseda o potrebnosti znanja v kmetijstvu, Tone Hrovat navede te zgovorne podatke: Če bi hoteli, da bi samo tiste kmetije v novomeški občini, ki imajo več kot 7 ha zemlje - teh pa je okoli 3.000 od 7.000, kolikor je vseh kmetij v občini - imele samo vsakih 30 let naslednika s kmetijsko izobrazbo, bi se moralo vsako leto na grmsko kmetijsko šolo vpisati 100 učencev. Sedaj se jih pa 15 do 20. Če bi to razširili na celotno območje, ki ga grmska šola pokriva, pa bi se to število povzpelo do vrtočev 550 do 800 novih učencev vsako leto. "Kakor koli že, ne bo propadel tisti kmet, ki bo imel malo zemlje, ampak tisti, ki bo imel premalo znanja!" je trdno prepričan inž. Hrovat.

Tone je v politiki očitno raje "odzunaj". Je nepoklicni član in podpredsednik novomeškega izvršnega sveta, zadolžen za kmetijstvo. Pristal je, da ga je njegova stranka, se pravi Slovenska ljudska stranka, kandidirala za člana državnega sveta, kjer je funkcija tudi nepoklicna. V 14. volilni enoti, se pravi v občinah Novo mesto in Trebnje, je za marsikoga presenetljivo zmagal in dobil dobrih 41 odst. glasov. "V svetu bom deloval v prvi vrsti kot Dolenjec, tudi kot kmetijec in šolnik. Člani sveta iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja smo se dogovorili, da bomo to našo širšo

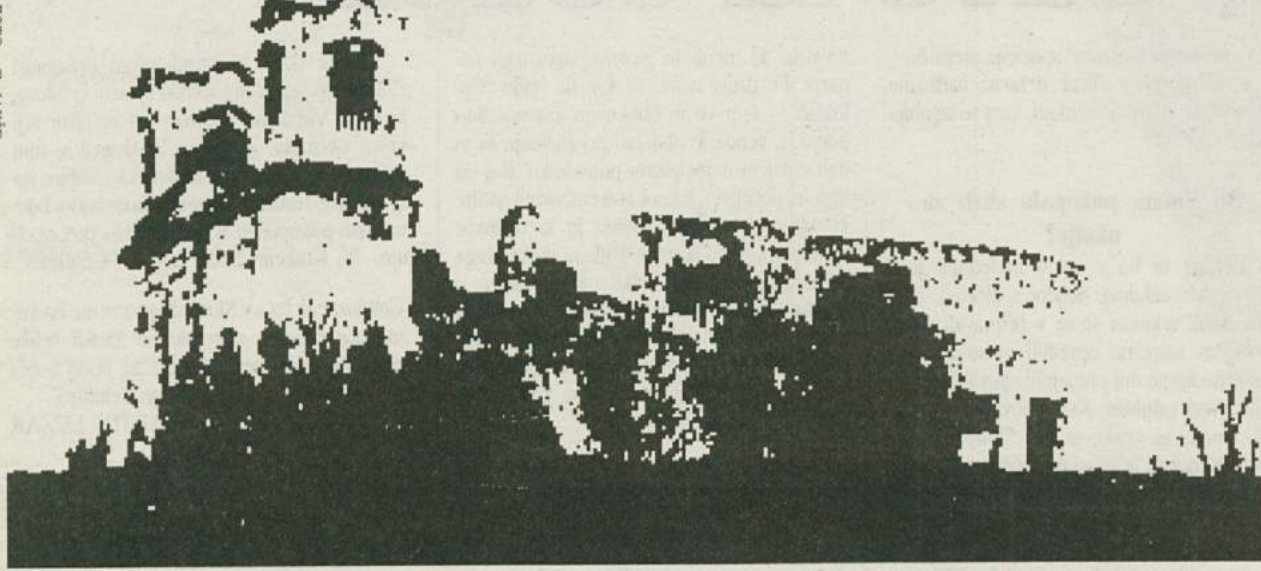
regijo zastopali skupaj in kar se le da enotno, predvsem pa, da ne bomo izpostavljali strankarske pripadnosti. Delovali bomo pač za koristi naše dežele. Vloga in način dela sveta še nista povsem dorečena. Vsekakor bomo gledali, da bo državi svet deloval čim bolj konstruktivno in koristno. Če bi se v svetu obnašali strankarsko, bi kaj hitro lahko prišlo do blokade dela sveta. Svet lahko marsikatero zadevo spelje po hitrejši poti do odločanja v državnem zboru, kot to velja za normalno vladno pot. Zato so na naših scajah kot stalna točka dnevnega reda pobude in vprašanja. Take pobude gredo potem v imenu sveta naravnost v obravnavo v državni zbor oziroma vladne resorje. Res pa je, da te poti sedaj na začetku našega dela še niso povsem izdelane. Večina članov sveta je v rednem delovnem razmerju, zato si želimo, da bi bile naše seje zunaj delovnega časa. Že tako bo zaradi novih obveznosti in dodatnega dela trpelo naše redno delo. Praviloma naj bi imeli seje enkrat na mesec, lahko pa se zgodi, da bodo tudi večkrat. Seveda pa se je treba na seje pripraviti, za to bomo imeli na voljo tudi svetovalce, dolenjski poslanci in svetniki pa naj bi imeli svojo pisarno tudi v novomeški občini in tako vzdrževali stik z volilci," je opisoval svojo novo funkcijo Hrovat.

V predvolilnih nastopih je Tone jasno povedal, da se bo med drugim kot član državnega sveta zavzemal za to, da se denar oplača tam, kjer nastaja, ne pa, da ga država posrka v center, potem pa ga milostno deli nazaj; da se zaustavi odpuščanje delavcev, kajti po njegovem je najlažje biti "uspešen" direktor tako, da delavce odpuščaš, namesto da bi jim zagotavljal delo in zaslužek in celo nova delovna mesta. "Pri lastninjenju pa moramo paziti, da bomo na svojem mi gospodarji, in to dobri, in da se bo v slovenskih firmah govorilo po slovensko. Bolje malo manjši kos kruha, ampak pošten in domač! Spodbujati je treba vlaganje sredstev v delo, ne pa v špekuliranje z denarjem, gospodarstvo je treba spodbuditi in mu dati nov polet s sprejemljivo obrestno mero. Predvsem pa je treba čim več investirati v znanje, in to na vseh področjih."

ANDREJ BARTEJL

Zraseel bo hram dolenjske sprave

FOTO: T. JAKŠE

Gradnja žužemberške farnske cerkve ni več sporna in se bo pričela še letos. Krajani so čiščenje ruševin že opravili. Upajo, da jim bodo pri izgradnji simbola dolenjske sprave s prispevki priskočili na pomoč vsi ljudje dobre volje doma in po svetu ter jim tako pomagali temni oblak preteklosti, ki je lebdel nad ruševinami, spremeniti v žarek upanja za lepšo skupno prihodnost.

V mraku hladnega in vlažnega zgodnjedecembrskega jutra je župnik vzel Marijin kipec in se z avtomobilom odpeljal po ovinkasti cesti na vzpetino nad naseljem. Tam se je s kipecem v roki peš odpravil med cerkvene ruševine. Komaj se je čez kupe kamenja in grmičevja prebil do apside. Tja je postavil Marijin kipec, pred njim šopek in prižgano svečo in vse skupaj blagoslovil. "Marija, v tvoje varstvo pribežimo," je dejal. Po opravljenem obredu se je vrnil k avtomobilu, Marija pa je v medli svetlobi sveče ostala v cerkvi. Župniku so jo vso zamazano in poškodovano pred dnevi prinesli otroci. Menda so jo našli nekje med ruševinami. Lepo jo je očistil in jo sedaj kot prvo božjo podobo prinesel nazaj - a ne kot na ruševine, ampak kot na bodoče gradbišče.

Tako se je rodilo jutro tistega dne, ko se je pričela gradnja in obnova žužemberške farnske cerkve, dne, ki bo ostal žužemberškemu župniku in dekanu Francu Povirku za vedno v spominu. S tem dnem pa se je končalo tudi skoraj pet desetletij dolgo mučno obdobje, ko so prebivalci Žužemberka in okoljskih vasi s tesnobo gledali na grič nad Žužemberkom, kjer so časi in vremenske ujme počasi glodale tisto, kar je od njihove farnske cerkve od vojne še ostalo. Mlajše, ki so z ruševinami zrasli, to morda ni več tako bodlo v oči, a so nekako podedovali nelagodje, ki je bilo povezano s tem krajem. Ljudje so sem neradi zahajali, kot da bi nad njim kraljeval duh zlovese usode. Seveda je bilo nekaj tudi takih, v Suhi krajini bolj malo, ki so v ruševinah videli simbol zmage in ponižanja svojih nekdanjih nasprotnikov, pa so hoteli cerkev za vedno ohraniti v ruševinah, da bi opozarjala in poniževala še naprej. Čas pa je delal svoje. Ostrešje in stropi so padali skupaj, grmovje je zaraščalo ruševine in jih odevalo v zelenje.

Seveda je prišlo iz Žužemberka in od drugod v preteklih desetletjih več pobud za to, da bi cerkev na hribu obnovili, a so bile hitro utišane, kajti nekdanja oblast ni bila do njih samo odklonilna, ampak celo sovražno razpoložena. V teh pobudah ni videla le poskuse za ponovno izgradnjo cerkve, temveč tudi namen spodkopavanja oblasti, njene avtoritete in ideologije, zato je vsako tako idejo v kali zatrla, njene nosilce, če so bili preveč vztrajni, pa preganjala. Pozneje, ko se z aroganco in ideološkimi argumenti ljudi ni bilo več tako lahko otresti, se je izgovarjala na strokovne zadržke. A čas je tudi tu delal po svoje. Mehčal je ostrino in gladil nasprotja.

Bogata in stara zgodovina

Žužemberk je lahko ponosen na svojo zgodovino. Prvi grad je stal na pečini nad Krko, tam, kjer stoji današnji, že v prejšnjem tisočletju, zagotovo pa že leta 1070. Okoli gradu je kaj kmalu zrasla naselbina, ki je bila ob koncu štirinajstega stoletja povzdignjena v trg. Še bogatejšo zgodovino kot grad pa ima grič, na katerem zdaj stojijo razvaline cerkve. Tu naj bi stalo prazgodovinsko keltsko gradišče s trojnim obrambnim nasipom.

Pozneje so imeli tukaj svojo postojanko in tempelj Rimljani, mimo pa je vodila cesta, ki je pod naseljem prečkala reko Krko. Že od pradavnin je tu cvetelo železarstvo in se nadaljevalo vse do srednjega veka, zato je bil kraj sorazmerno dobro razvit in cvetoč.

Cerkve na griču so prvi kristjani verjetno postavili na kraju, kjer je nekoč stal rimski tempelj. Cerkve je prvotno spadala pod parafro Dobrnič, potem pa je bila leta 1399 skupaj s parafro dana štškemu samostanu, katerega je ostala podrejena do 1784. Župnija je postala leta 1463. Na prvi ohranjeni upodobitvi cerkve sv. Mohorja in Fortunata - tema mučencema je namreč posvečena - v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske je cerkev narisana še z lopo na pročelju in enim zvonikom. Kasnejšo mogočno renesančno cerkev z dvema

zvonikoma so zgradili leta 1768. Po zapisih, ki jih jih je 6. oktobra 1941 opravil župnik Avsec iz Lesc, hranijo jih v arhivu nadškofijskega ordinariata v Ljubljani, je bila cerkev dolga 35,2 m in v ladji široka 10,5 m. Imela je sedem oltarjev - glavnega, baročnega, sv. Mohorja in Fortunata iz leta 1768, ter šest stranskih. Na vsaki strani sta bili še nadstropni zakristiji, razgibano fasado pa sta zaključevala dva zvonika z baročnima strehami. Med dragoceno cerkveno opremo je vsekakor šteti velike orgle iz leta 1883, štiri bronaste zvonove in baročne oltarje, zlasti glavnega z Metzingerjevo sliko farnih zavetnikov.

Med drugo svetovno vojno je bila Suha krajina bojno polje mnogih vojsk. Ugibanje in sodbo o tem, kdo je kriv, da je prišlo prav tu do tako velikih pretresov in razhajanj, ki so imela za celotno pokrajino tragične posledice, prepustimo drugim. Posledice pa so očitne: napol izpraznjene vasi, marsikje zaraščeni pašniki in polja ter ostarelo prebivalstvo. Tudi Žužemberk, biser Suhe krajine, je plačal velik davek. Porušenih ali požganih je bilo precej stanovanjskih hiš, grad in šola. Prizaneseno ni bilo niti griču nad njim. Vse tri stavbe na njem so bile v ruševinah: farna cerkev, kulturni dom in župnišče. Župnišče je bilo požgano že na božični večer leta 1943, v začetku maja naslednjega leta pa je ista usoda doletela tudi župno cerkev. Večina

naše korenine

Pri Sedlarju ni več plesa

Marsikateri stari Novomeščan se še spominja Teropšičeve Malke iz Ragovega. Vsak ponedeljek in petek ob šestih zjutraj jo je z volovsko vprego njen Franc pripeljal na tržnico. Tu je ostala, dokler ni prodala svojih pridelkov. Dolga desetletja je bila Malka nepogrešljivi del novomeške tržnice, marsikaj je tam spoznala, zvedela in videla. Bila je med prvimi, ki je ugotovila, da ji bližina mesta ponuja lepe možnosti. Uredila si je prostoren vrt in gredice, pa tople grede, da je bila s svežo povrtnino vedno med prvimi na trgu. Pred dobrim desetletjem je s prodajanjem prenehala in marsikateri stalni obiskovalec tržnice se je začudeno oziral naokrog, ko je ni bilo več.

Malka je že nekaj časa priklenjena na invalidski voziček in le poredkoma se prikaže na sonce. Noge so ji odpovedale in roke ji včasih samovoljno zadržijo, da jih le s težavo umiri. To so pač znaki starosti, kar pa ni nič čudnega, saj se Malka nagiba že k devetdesetim. Je pa zato duševno popolnoma čila in imena ter dogodki izpred mnogih let so še vedno živi v njenem spominu, čeprav

ji je zibel stekla v začetku tega stoletja. Rodila se je leta 1905 v Kandiji, ki takrat še ni bila le privesek Novega mesta kot sedaj, ko je že skoraj popolnoma izgubila svojo identiteto, ampak je bila naselje s svojim življenjem in svojim ponosom. Kandjanarji so bili obrtniki, trgovci, gostilničarji in premožni kmetje, tako da njihov ponos ni bil iz trte izvit. In v Kandiji so se znali zabavati! V gostilne pri Štemburju, Zurcu, Vindišerju in Sedlarju je rad zahajal tako meščan kot kmet in nemalokrat tam preživel lepe večere ob pitju in pogovorih. No, to je bil svet, namenjen predvsem moškim, a ko je Malka malo odrasla, se je tudi sama začela zanimati za gostilne, zlasti za Sedlarjevo, kjer je bil pogosto ples, saj so dekline, kakršna je bila ona, hitro začele srbeti pete.

To so bili srečni dnevi, dnevi mladosti. In Novo mesto ter sosednja Kandija sta nudila čisto drugačno podobo, kot jo nudita danes. Precej manjša sta bila in kmetije so bile tako rekoč na pragu mesta. Malka se je rodila Malenškovi. Sedem otrok je bilo pri hiši in ona je bila najmlajša. Vse je preživela. Malenškova kmetija je bila zelo bogata. Cel hrib, kjer danes stojijo hiše in bloki v naselju Majde Šilc, je bil njihov in Malka se še dobro spominja, da so imeli poleg njiv in travnikov na tem hribu tudi vinograde. Po pet konj in več krav so imeli v hlevu, pa dekline in hlapce pri hiši, dostikrat pa še dinarje. Oče, Peter mu je bilo ime, je bil nagnjen h kupčiji. Naokoli se je vozil z ličnim "federvagnom", pozneje si je omislil celo kočijo, in kupčeval z lesom. Kupil je gozd in ga dal izsekati, les pa je prevažal tja, kjer je bil bolje plačan.

Vsi so morali prijeti za delo. Tudi Malka se je med prvo svetovno vojno naučila furati, ko so bili fantje na fronti. Očeta je pred fronto rešil župan in gostilničar Zurc, ki mu je izposloval potrebno potrdilo. Nič pa ga ni

opreme je zgorela, marsikak kos inventarja pa je bil odnesen tudi po vojni. Kot po čudežu je popolnoma nepoškodovan preстал požar lesen Marijin kip, ki je stal v ladji nasproti prižnice. Odneli so ga v podružnično cerkev sv. Roka onkraj Krke, ki zdaj služi kot farna cerkev. Tam zdaj Marija čaka na vrnitev v novo farno cerkev.

Nobena stranka, gradimo vsi!

"Žužemberški župniki smo vse od vojne naprej še vedno v pregnanstvu," pravi dekan France Povirk, ki je bil od škofijskega ordinariata poslan sem prav zato, da bi temu napravil konec. Kajti večino vojnih ran si je Žužemberk že zalizal, le tiste na griču se ni upal lotiti nihče. Od 15. avgusta, ko je prišel France Povirk za dekana v Žužemberk, pa se je že marsikaj spremenilo. Že prej je bilo v bližini ruševin organiziranih nekaj molitev za gradnjo. A dekan, ki je praktičen človek, je raje sklical sestanek tistih, ki bi bili pripravljeni pomagati pri delu, in bil je presenečen, saj jih je na pogovor prišlo kar sedemdeset. Ko pa se je tistega vlažnega decembrskega dne, ko je že zgodaj zjutraj zanesel Marijo med ruševine, ob devetih dopoldne vračal na hrib, je bil vendarle v negotovosti. Si bodo ljudje zares upali? Delovno obleko je imel s seboj: če bo treba, bo pa sam prijel za delo, je bil odločen. A ko se je pripeljal do vrha, skoraj ni imel kje parkirati avtomobil, toliko vozil in ljudi je bilo tam.

Previdno so se lotili dela. Odstranjevali so drevje in grmovje. Kar štirideset motornih žag je zapelo. Zenske so prinesle pižajo in malico, postregle so s kavo in pecivom in delo je teklo kot namazano. Vejeve so skurili, potem pa se lotili nanevarnejšega posla: odstranjevanja nevarnih kamnov z visokih sten in ruševin. Nobene nesreče ni bilo in kmalu so pričeli odvažati nasuti material iz notranjosti cerkvene ladje. Na prizorišče so stopili tudi težji gradbeni stroji in traktorji s prikolicami. Nasuti material so odvažali v bližnjo grapo, še uporabne kamne in opeko pa očistili in shranili. Še nekaj takih akcij je bilo treba ponoviti in okolica cerkve ter njena notranjost sta bili očiščeni. V cerkvi so našli kupe bron, ostanek zvonov, ki so se v silnem požaru stali, pa nekaj posodja in nemških vojaških steklenič za poživila ter drobce granat. Odkrili so tudi staro grobnico z ostanki kosti. Zdaj je za pričetek zidave novega župnišča in dozidavo cerkve vse nared.

"V Novem mestu smo vložili vse potrebne listine za lokacijsko dokumentacijo. Upamo, da bodo formalnosti rešene še spomladi in bomo maja že pričeli z delom. Gradnjo bo na licitaciji dobil najboljši ponudnik," pravi dekan in pri tem ne skriva, da bi mu bilo prav, če bi bil to novomeški Pionir. Vendar ima tudi pri gradnji cerkva prednost ekonomika.

Stroški gradnje bodo veliki, okoli 3 milijone nemških mark, zato bo napredovanje odvisno

od tega, kako hitro se bo denar stekal. Dekan ne računa namreč samo na sredstva, ki jih bodo zbirali farani, kakih tri tisoč jih je, temveč na pomoč iz vse Slovenije pa tudi od številnih naših rojakov po svetu in se za to pomoč toplo priporoča. Pri tem zlasti poudarja, da je to cerkev dolenjske sprave, ki bi jo morali graditi vsi skupaj, tako kot smo jo vsi skupaj rušili. Še zlasti pa odločno nasprotuje temu, da bi se v gradnjo cerkve vmešavala politika, čeprav so bile tudi take težnje. "Sem povojno dete. Geslo mojega očeta je bilo 'Domovino ljubite, boga ne pozabite'. Nimam nobenih predsodkov proti

Nekaj ostankov, ki so jih krajani našli med ruševinami: cerkvena posoda, zvonček in stekleničke z nemškim napisom Augsburgers Lebensessenz.

komur koli, odločno pa sem proti, da bi cerkev gradila kaka stranka. Če je to cerkev dolenjske sprave, jo bomo složno gradili vsi. Bodimo bratje med seboj in pozabimo že enkrat medsebojne razprtije, kajti vsi smo otroci nebeškega očeta!"

Cerkve, ki bo slonela na presenetljivo trdnih še ohranjenih ostankih starih zidov, bo imela zunanjo podobo stare, pa tudi notranjščina naj bi se, kolikor je možno, približala svoji prednici. Zato dekan sprejema vse ohranjene dokumente, zlasti slike, ki kažejo, kakšna je bila cerkev nekoč. Načrte za obnovo pripravlja arhitekt Franc Kvaternik. Resda bo cerkev v glavnem zgrajena na novo, a bo po arhitektovi zamisli v materialu, steklu in kamnu, še poznim rodovom kazala sledove svojih ran. V spomin in opomin.

TONE JAKŠE

moglo več rešiti, ko je ob neki veliki kupčiji, v katero je vložil skoraj vse premoženje, naletel na goljufa. Neki ljubljanski trgovec naj bi mu iz Zagreba prinesel denar od te kupčije, a jo je podlež pobrisal v Italijo in o denarju ni bilo ne duha ne sluha. Očeta je udarec tako potrl, da se ni več postavil na noge. Legel je, izgubil voljo in veselje do vsega in umrl, še ne petdeset let star. Kmetijo so strli dolgovi, brat, ki naj bi jo prevzel, pa se je odpravil v Kanado, da bi jo rešil bremen. Malki je bilo tedaj šestnajst let in konec je bilo njenega otroštva.

Pri šestnajstih letih se je Malka tudi zaljubila. Sree ji je osvojil France Teropšič iz Ragovega, ki je leto zatem postal njen mož. Tako je prišla na Ragovo, na kmetijo, ki jo je prigaral možev oče Tone Teropšič s pridnim

Malka Teropšič z Ragovega

delom v ameriških rudnikih. Kar trikrat se je podal čez lužo, da je zbral dovolj denarja zanjo. France in Malka sta bila priden par. Od jutra do večera sta delala na kmetiji in v njenem gnezdu je zraslo sedem otrok. Ti so poskrbeli za dvanajst vnukov, vnuki še za dva in dvajset pravnukov in tudi prvi prapravnuk je menda že na poti.

Na kmetiji sta morala zakonca krepko prijeti za delo. Zlasti ob ponedeljkih in petkih, ko so bili v mestu tržni dnevi. Malka je vstajala ob štirih zjutraj in doma vse odpravila, da je bila ob šestih že na tržnici. Ni pa bila samo dobra vrtnarica in prodajalka, bila je tudi odločna ženska, ki se je zavedala, koliko je njeno delo vredno. "S tistim, kar sem zaslužila, sem vedno razpolagala sama," pravi še danes odločno in ponosno. In tudi obljubo je vedno držala. Eno pa vendarle prelomila. Ko je bil mož, ki je bil šest let starejši od nje, na smrtni postelji, ji je rekel: "No, češ šest let pridi pa za mano." "Seveda," mu je odgovorila, saj je tisti trenutek bolj mislila na bolnika kot pa na to, da o zakonih življenja in smrti človek pač ne odloča sam. Teh dodatnih let, ki jih preživlja v krogu vnukove družine, pa Malki ni žal. "Lepo mi je, skrbivo zame, pa še delati mi ni treba," pravi hudomušno, predno jo odpeljejo v njeno sobo za krušno peč, od koder preko televizije še vedno zavzeto spremlja vse, kar se po svetu dogaja.

Ko se z Ragovega skozi Kandijo vračam v mesto, se oziram po blokowskem naselju in si skušam predstavljati, kako je bilo takrat, ko je tu še stala cvetoča Malenškova kmetija.

Zaman. Le asfalt in beton sta povsod, kamor sežejo oči. Za trenutek se mi še zazdi, kot da slišim zvoke starih melodij. Prihajajo mar iz Sedlarjeve gostilne? A mestni hrup hitro preglasi to tenko slutnjo.

TONE JAKŠE

Agnes:

Zimsko jutro

Bil je eden od petkov, ko začutimo olajšanje, saj pomenijo konec delovnega tedna. Ura je zvonila ob petih in petnajst. Ni mi sicer treba vstajati tako zgodaj - služba se mi začne ob sedmih - vendar ker rada jutraj v miru še kaj postorim, sem vstala. Ko sem se uredila, sem segrela mleko, iz pralnega stroja pobrala oprano perilo in ga obesila v kopalnici, potem sem še zalila rože. Hitro se je ura bližala šesti. Stopila sem v otroško sobo.

"Primož, zbudil se!" Stavek sem morala večkrat ponoviti, da je moj petletni nadobudnež odprl oči. Uredila sem še njega, in predno je spil mleko, je bilo že skoraj pol sedmih. Začela sem ga priganjati: "Daj, obju si brž skornje! Primož, lepo te prosim, pohiti, zamudila bom avtobus!"

Ko sva bila obuta, oblečena, s kapo na glavi in šalom okoli vratu, se je spomnil: "Kje so moje rokavičke?"

Mrzlično sem jih iskala po policah in omarih - ni jih bilo. "Verjetno si jih včeraj pozabil v vrtcu. Kar takole bova naredila," sem rekla in mu potegnila rokave bunde preko prstov. Ze druge izgubljene rokavičke ta mesec! sem si mislila. Odklenila sem vhodna vrata, tedaj pa: "Mami, na stranišče moram."

"Pa ne zdajle, Primož. Do vrtca boš menda držal," sem mu proseče prigovarjala.

"Ne, ne! Zdajle!"

Ni mi preostalo drugega, kot da sem ga začela slati. Ko sem stala med vrati kopalnice, sem vse bolj dvomila, da bom ujela avtobus. Pa ravno danes, ko imam ob pol osmih sestanek. Skoraj vso pot do vrtca sva tekla, kolikor se je sploh dalo po novozapadlem snegu. Poslovala sva se

pri vratih in potem sem tekla še bolj. a na avtobusni postaji ni bilo nikogar več. Vsa zadihana sem stala tam in upala, da mi bo kdo morda ustavil.

Tako ne bom prišla nikamor, sem si rekla. Dvanajst kilometrov do moje službe se mi je zdelo neznanosno daleč. Odločila sem se, da se odpravim prek mosta in tam počakam šolski avtobus. Ta sicer ne ustavi pri tovarni, blizu bom pa le.

Hoja preko mosta je bila prav utujajoča. Pri vsakem koraku se mi je noga globoko pogreznila v sneg. Bala sem se, da ne bom prišla pravočasno, zato sem hitela, lovila ravnotežje in se opotekala med sunki vetra.

Bilo je pet minut čez osmo, ko sem prišla do vhoda v upravno zgradbo. Vrtar mi je komajda odzdravil: vedela sem, kaj si misli: "Te ženske z uprave lahko pridejo, kadar se jim zljubi..."

V pisarni sem se pogledala v ogledalo. V obraz sem bila vsa rdeča, lasje so bili razmršeni. Ko sem po torbici iskala glavnik, sem našla Primoževe rokavičke. Ko je vstopila sodelavka, sem zvedela še drugo dobro novico: šef je zbolel, sestanek je odpadel. Sesedla sem se na stol, da si oddahnem. Še dobro, da je petek!

FOTO: M. MARKELJ

Marjetka:

Ah, ta mladina

"Ta presneta mladina ničvedna!"

Kolikokrat sem že slišala tako in podobno zgražanje nad današnjo mladino. Mislim pa, da mladim delamo krivico, ko jih mečemo kar v en koš.

Čakala sem na avtobus. Veliko se nas je nabralo, "stirice" pa od nikoder. Pogledovala sem okoli in zagledala človeka, ki se je stiskal v kotu med dvema hišama in prosil vbogajme. Sedel je na prazen klobuk in proseče gledal minoidoče. Ko se je premaknil, sem opazila tudi bergi in prazno hlačnico. Brez noge je bil. Motel je klobuk in nekaj dopovedoval mimo-idočim. Tu in tam je kdo segel v žep

po drobiž.

Mimo sta prišla dolgočasca. Čeprav smo se v Ljubljani že davno navadili na to modo, se je precej radovednih pogledov oziralo vanju, saj sta bila tudi nenavadno oblečena. Nista se zmenila za radovedne poglede ne za opazke. Eden od njiju je opazil berača. Pocukal je drugega za rokav. In tokrat ni zacingljaj drobiž, dva bankovca sta se znašla v klobuku starega moža, ki je najprej debelo pogledal, potem pa se je presenečen zahvaljeval dolgočascema, ki sta že odhajala.

Kdo ve, kaj si je v tem trenutku mislil o tej današnji mladini?

Kocbekov dnevnik 1947

Edvard Kocbek je nedvomna ena od velikih slovenskih kulturnih in političnih osebnosti, ki je pustila trajne in globoke sledove v naši polpretekli zgodovini. Dandanašnji se glavna teža njegovega pomema vse bolj pomika od politične v literarno sfero, saj Kocbek kot politik ni več tako zelo aktualen oziroma uporabljiv v sedanjih politiki, kot je bil še pred nekaj leti, kljub temu pa ostaja po svoji politični usodi in pomenu trajno zanimiv.

To med drugim potrjujejo tudi njegovi dnevniki, ki jih je že precej izšlo v knjižnih izdajah. Dnevnike iz partizanov je za tisk pripravil še Kocbek sam, to sta Tovarišija in Listina, nato so sledile izdaje po Kocbekovi smrti, in sicer Dnevnik 1951-1952 pri Globusu ter nato načrtno izdajanje dnevnikov pri Cankarjevi založbi, ki je doslej izdala štiri knjige za leta od 1945 do 1947. Slednja je izšla te dni.

Kocbek je svoje dnevniške zapiske pisal z veliko doslednostjo, le poredko je izpustil dan ali več dni, kar pomeni tudi, da jih je pisal ažurno in ni dejstev ne beležil in ne interpretiral za nazaj v luči morebitnih novih spoznanj, ampak sproti. Dnevniški zapiski imajo nekako trojen značaj, so dokumentarni, pričevanjsko reflektivni in osebno intimni. Vse tri plasti se prepletajo in dopolnjujejo, zato jih najbrž res ni mogoče izdati okrnjene oziroma poseči vanje in kaj črtati. Za razliko od avtorsko pripravljenih izdaj so sedanje popolnoma avtentične, nič ni izpuščenega. Mihael Glavan, ki je Dnevnik 1947 pripravil za tisk, se je odločil za tak način predstavitve, ker meni, da lahko prideta dokumentarnost in pričevalnost do izraza le v celoti in neokrnjenosti dnevnikov.

V Dnevniku 1947 odmevajo dogodki, kot so sprejem ustave in aretacije, ki so vodile h kasnejšim političnim procesom (Nagode, dahavci), povsem jasno je izražen dvom o pravilnosti poti, ki jo je ubirala nova oblast s svojo "rastočo vsediktaturo", utrjuje se Kocbekova odločitev, da ostane sebi zvest tudi na račun konca politične kariere, hkrati ko seveda še vedno tvorno poskuša graditi drugačne elemente politike. Zanimiva so tudi trenja na kulturnem in duhovnem območju, kjer se Kocbek ostro postavlja zoper Vidmarja in njemu podobne utemeljitelje "nove" kulture, medtem ko je Kocbekov pesimizem nad moralno

podoba ljudi vse hušji. Razravnost časa in ljudi je čutili tudi iz mnogih zabeležk in iskrenih mnenj o znanih slovenskih politikih in intelektualcih.

Kocbekovi dnevniki morda res nimajo več prvenstveno političnega značaja oziroma nas v njih ne priteguje več toliko njihova politična plat kot to, da nam omogočajo slediti Kocbekovi osebnosti v dinamičnem stiku z aktualnimi problemi časa in z vprašanji osebnega značaja, so pa še vedno svojvrstni dokument časa in razmer na Slovenskem, ki bi mu le stežka našli podobnega, in vsekakor vredni branja.

MILAN MARKELJ

Pol stoletja pozneje

Društvo piscev zgodovine NOB Slovenije je poslalo na trg knjigo Lada Ambrožiča-Novljana POL STOLETJA POZNEJE, ki bo nedvomno zbudila največ zanimanja med Dolenjci in Belokranjci, saj so se dogodki, ki jih opisuje, dogajali pred pol stoletja na dolenskih tleh.

V knjigi je avtor, ki velja za najplodovitejšega zgodovinopisca NOB, popisal svoje otroštvo, doraščanje in zatem učiteljska leta, ko je učiteljeval po revnih dolenskih krajih. Opisana so tako toplo, da spominjajo na najlepše Prežihove spise. Zaradi naprednega delovanja ga je oblast pogosto premeščala z ženo vred v odročne kraje. Tako je Ambrožič dobera spoznal dolenske kmete, zlasti siromašnejše. V knjigi se pred nami zvrste in zažive številni dolenski in belokranjski kraji in ljudje, v njej začutimo takratni socialni utrip prebivalstva. Ljudski učitelj Ambrožič, tesno povezan s svojimi Dolenjci, je takoj po okupaciji začel delovati v Osvobodilni fronti. Avtor v zapisih o svojem delu v OF in NOB zelo kritično, a pošteno niza in analizira razne slabosti osvobodilnega gibanja. Analitična je zlasti ocena kolaboracije, katere sodobni zagovorniki so NOB prekrstili v državljansko vojno, krivdo zanjo pa nprtili partizanom. Voditelji OF in KP so avtorju že leta 1941 zaupali vodilne vloge v novomeškem okrožju, nato so se zvrstile razne visoke in odgovorne vojaške funkcije v partizanski vojski. Ob komandantu Stanetu in njegovem namestniku Avšiču je Ambrožič postal tretji general slovenske narodnoosvobodilne vojske. Novembra leta 1944 je bil ob smrtno ranjenem komandantu Stanetu hudo ranjen tudi Ambrožič. Konec vojne je dočkal v bojih za osvoboditev Štajerske in Koroške.

Knjiga je zanimivo branje in marsikdo je ne bo mogel odložiti, dokler je ne bo prebral do konca.

VINKO BLATNIK

KO JE BILA ZIMA ŠE ZIMA - Zime z obiljem snega za sankanje in smučanje so že preteklost. Med obema vojnama je bilo v Posavju pozimi dovolj snega za najbolj priljubljeno zabavo, sankanje, manj pa se je uveljavilo smučanje. Smučanje je bilo pač dražje od sankanja, ki so si ga lahko privoščili na kovinski plošči, na šolski torbi ali v lesenem koritu. Na podeželju so izdelovali smuči vaški kolarji ali pa smučarji sami. Med brežiškimi kolarji je bil najbolj znan Janko Les, ki je izdeloval sanke in smuči. Leta 1940 je celo odprl prodajalno v Zagrebu. Marsikatero stare smuči, ki ležijo na podstrešjih brežiških hiš, so bile narejene v Lesovi delavnici. Na sliki: smučarka izpred vojne. (Pripravila: Ivana Počkar, etnologinja Posavskega muzeja)

Iz Irčinovih zapiskov

Teorija in praksa - Z besedo se na Dolenskem mnoge čednosti tako čislajo in povzdigujejo, da malokje tako ali pa nikjer - v praksi pa je malo sledu jim (n.pr. pravičnost, veledušnost, odkritosrčnost, bogoslužnost, treznost, modro in premišljeno ravnanje etc.)

Da ima le denar - Dolencu je malik vsak, ki ima oblast do njega in dosti denarja - če je še tak falot. Tudi gospoda poklanjajo se bogatim malopridnežem

Ve se, kaj ju druž - Če pijeta skupaj polič vina možki in ženska, oženjena ali neozenjena, se misli precej, da morata imeti med sabo kako ljubav in fuk.

Zlati časi so bili n.pr. 1843 l. Vino točili po 10X, vsaki teden šlo je gotovo 10 veder. Vse je pilo in se veselilo, teplo pa ne kakor zdaj - ljudje še niso bili tako hude jeze. Dekleta niso hodile še s fanti v krčmo. Ljubilo se je skrivaj in čisto, brez greha. Takrat so bili sploh še ljudje med sabo pravi prijatelji, nevošljivca ga ni bilo nikjer.

Delajo škodo - Pastirji delajo strašno škodo ljudem, živina pase se v tujem žitu, pastir pa trga četr ure proč jagode ali lešnike ali išče ptičjih gnezd. Pastir, ki vidi v škodi tujo žival, ne bo šel zavračat je. V tem ni nič razločka med otroci in odrasčenimi. Stare dekle še zaganjajo včas same kravo na deteljo ali v žito, le da se brž naje, in da morejo potem z znankami kaj poblebetati, doma pa se pohvaliti s sito živino in ujeti kozarec vina.

600 let od nastanka je Novo mesto raslo skladno, zadnja desetletja pa je "podivjalo" in zmeda na vseh področjih je velika. Da bi vsaj na področju uličnih imen, njihovem oštevilčenju in poimenovanju napravili red, je pred časom na predlog novomeške Geodetske uprave posebna skupina začela z raziskovalno nalogo "Projekt ureditve ulic v Novem mestu", katere izvajalec je Dolenski muzej, nosilec naloge kustos muzeja Ludvik Tončič, pri njeni izdelavi pa sodelujejo še drugi strokovnjaki, od zgodovinarjev do geodeta in slavista. Naloga ima, v grobem povedano, dva dela: zgodovinskega in projektnege. V prvem bodo prikazali zgodovino novomeških ulic, cest, trgov, v drugem pa pripravili dolgoročni koncept poimenovanj, predlagali nova imena in rešitve, pripravili predlog za označevanje sosesk, ulic in še kaj. Dela torej več kot dovolj.

Da se bodo "ptujci" znašli

Prvo uradno poimenovanje novomeških ulic so opravili komaj pred 100 leti, leta 1892. Tega leta se je namreč začela gradnja dolenske železnice in mestni očetje so pričakovali, da bo v njihovo mesto pripeljala tudi več "ptujcev", ki pa se spričo pomešanih hišnih števil v mestu ne bi znašli, zato je bilo treba poimenovati ulice. Seveda je to poimenovanje zadevalo samo mesto, današnje staro mestno jedro, ki v tistem času skorajda še ni segalo čez nekdanje srednjeveško mestno obzidje. Vendar so ljudje že prej poimenovali mestne ulice. Najstarejša poimenovanja novomeških ulic in trgov nam je ohranil starogrski učenjak in nadaljevalec Valvasorjevega dela F. A. pl. Breckerfeld. Tako se je 1790 današnjemu Glavnemu trgu reklo Na plac, mesto je potem imelo Svilarško ulico, že takrat Ljubljansko cesto, današnja Cesta komandanta Staneta se je pred 200 leti imenovala Gasa od goreineh vratih na plac, današnji Strmi poti so takrat rekli Mačkina gasa in to ime se je med starimi Novomeščani ohranilo vse do danes. Stari Novomeščani še danes sedanjemu Prešernovemu trgu rečejo Florijanov trg, v Breckerfeldovem času pa - Per svetimu Florianu. In to staro, nikoli izginulo in nikoli pozabljeno ime naj bi ta del našega mesta

Andrej Bartelj

STO LET NOVOMEŠKIH ULIČNIH IMEN

1

Ulice in ceste, trgi in parki so sestavni del zgodovine mesta, njihova imena pa tudi preimenovanja razkrivajo del mestne zgodovine. Novo mesto, staro več kot 600 let, ima tudi na tem področju bogato, predvsem pa zanimivo zgodovino. Doslej ima publikacijo o zgodovini uličnih imen le Ljubljana, kaže pa, da ji bo prvo sledilo naše mesto in bo tako potrdilo Valvasorjevo trditev, da je Novo mesto za Ljubljano najimenitnejše mesto na Kranjskem.

Novomeški Glavni trg je svoje prvo uradno ime Veliki trg dobil leta 1892, poprej pa so ga imenovali Na plac. Fotografija je iz leta 1895.

Šport po meri odloka?

Pravilneje bi bilo: Odlok po meri športa — Prižgali zeleno luč za ustanovitev Agencije za šport

NOVO MESTO — Sprejetjem analize stanja in načrta razvoja športa v Novem mestu so občinski poslanci prejšnji teden prižgali tudi zeleno luč za ustanovitev javnega zavoda, ki naj bi poslej skrbel za gospodarjenje in vzdrževanje športnih objektov. Zdi se, da ta korak ni bil deležen potrebne pozornosti in zanimanja, čeprav gre, kot je nekdo dejal že na sestanku predsedstva Športne zveze Novo mesto, za potezo, s katero se odloča in piše jutrišnja usoda novomeškega športa.

Predvidena dejavnost bodoče agencije naj bilo izvajanje nacionalnega programa športa in vzdrževanje objektov ter gospodarjenje z njimi. Zlasti slednje utegne biti kamen spotike, kajti ob ustanovitvi naj bi agencija — brčkone bi tudi izrazilo kazalo zamenjati s kakšnim prijazenim — upravljala s športno dvorano pod Marofom, športnim kompleksom v Portovaldu s stavbo, nogometnim igriščem, atletskimi napravami in teniškim igriščem ter s športnim kompleksom na Loki. To pa seveda pomeni, da bi poslej morali nogometaši za uporabo igrišča plačevati najemnino enako kot atletski za uporabo tartana, odbojkarji za

uporabo dvorane, tenisarji za uporabo peščenih igrišč itd. Ne oziraje se na to, da nekateri športni kolektivi za igrišča že leta bolj ali manj sami skrbijo, vlagajo vanje, jih opremljajo. V občinskem parlamentu sprejeta analiza stanja novomeškega športa je v predlogu kraikoročnih in dolgoročnih ukrepov ob nekaj — roko na srce — zelo koristnih pobudah pozabila omeniti tudi kakšno alternativno možnost; nemara pojasniti, v čem so prednosti ustanovitve agencije za šport pred, denimo, možnostjo, da športne objekte dobijo v upravljanje in vzdrževanje športni klubi sami.

Kakor koli že, odločitev je tako usodna, da bi kazalo pred sestavo dnevnega reda občinske skupščine s predvidenim sprejetjem odloka o ustanovitvi javnega zavoda pripraviti na to temo temeljito razpravo med novomeškimi športniki. Če drugače ne, na izredni skupščini Športne zveze Novo mesto. Da kasneje pač ne bi prihajalo do očitkov in obožev, da bi se izognili sumničnej, kot jih je že bilo slišati na zadnji seji občinskega parlamenta. Navsezadnje je prav, da o usodi športa odločajo predvsem športniki.

B. BUDJA

Vsaj za vzorec vrhunske odbojke

Igralci Pionirja pokazali, da še znajo igrati vrhunsko odbojko — LIK Tilia v Ljubljani pometla s Krimom — Jutri derbi ženske lige

Če drugače ne, so odbojkarji novomeškega Pionirja v sobotni tekmi dvanajstega kola I. državne lige proti ljubljanski Olimpiji le pokazali, da še znajo igrati vrhunsko odbojko. V prvih dveh nizih so povsem nadigrali sicer zelo dobro ekipo Ljubljancev, bili so boljši v vseh prvih odbojkarjskih igrah.

V ženski ligi so največje spomladansko presenečenje igralkice kočevske LIK Tilia. Da serija imenitnih podvigoov ni naključje, so Kočevke potrdile v soboto v Ljubljani. Kar s 3:0 so ugnale ekipo Krima, udeležena finalnega pokalnega turnirja, in se tako Ljubljancem odložile za jesenski poraz v Kočevju. Kočevke so igrale izvrstno, domači trener nikakor ni našel orožja proti njihovi raznovrstni igri, tudi številne menjave so bile brez haska. Premoč gostij najbolje ilustrira rezultat, saj so gostiteljice v treh setih zbrale vsega osemnajst točk. Z že osmimi zmagami so se odbojkarice LIK Tilia prebile tik pod vrh lestvice, s šestnajstimi točkami pa napovedujejo celo

boj za tretje mesto. Sicer pa bo ena najzanimivejših tekem letošnjega prvenstva odigrana že jutri, ko so bosta v Kočevju pomerili ekipi LIK Tilia in celjskega Abes Trada. Kočevke so namreč tiste, ki so z zmagami nad Cimom in HIT Casinom oblikovale vrh lestvice. Mnogi sedaj pričakujejo, da bo naslednja njihova žrtev tudi vrsta Celjank.

Toda vrhunske odbojke je bilo v soboto zvečer le za vzorec. Po gladko dobljenih prvih dveh nizih — drugače so Novomeščani dobili kar s 15:1 — se je ponovila stara zgodba. Pionirjevci so popustili in trener Viktor Fedušin, ki se je vrnil na krmilo novomeškega odboj-

karskega prvotigaša, je bil vse bolj v škripcih. Ljubljanci so namreč dobili tretji set in bili celo na pragu izenačenja. V četrtem nizu so namreč vodili že s 13:11, na srečo maloštevilnih gledalcev na tribunah pa so le zbrali dovolj moči in dosegli zapored štiri točke, ki so pomenile tudi končni uspeh. Najboljši igralkice tekme je bil Ukrajinec Dolyja, medtem ko je za Urnauta slišati, da imajo v Pionirju z izpolnitvami njegovih zahtev kar precej težav.

GLIHA ZNOVA V ZELENEM DRESU

NOVO MESTO - Čeprav še niso urejene vse formalnosti, je brčkone že moč z dokajšnjo zanesljivostjo zapisati, da bo Primož Gliha to pomlad znova zaigral v dresu novomeškega nogometnega prvotigaša Studia D. S takšno okrepitevijo so seveda tudi krepko postarile novomeške nogometne ambicije, cilj, uvrstitve v eno od evropskih pokalnih tekmovalj, je z Gliho v konici napada povsem dosegljiv. Še posebej, ker naj bi v zelenem dresu ob Glihi spomladaj zaigral tudi Pristinec Kolari, 23-letni igralec, ki se ga boljši poznavalci nogometa brčkone še spominjajo kot člana mladinskega in olimpijske reprezentance Jugoslavije, v kateri so takrat igrali tudi Englaro, Židan, Novak in ostali.

MALI NOGOMET ZA »POKAL LIST«

LITJA - V soboto in nedeljo, 6. in 7. februarja, bo v Litiji potekal tradicionalni malonogometni turnir za "Pokal list", za katerega prijave in vplačila zbirajo do žrebanja, ki bo jutri ob 19. uri v športni dvorani v Litiji. Organizator sprejema prijave po telefonu in telefaksu (061) 882-916. Najboljše ekipe bodo prejele denarne nagrade, sklad zanje pa znaša 40 odst. vplačil. Dodajmo še, da je bila lanske zmagovalec turnirja ekipa Karmen bara.

REKREATIVNA LIGA V ODBOJKI

NOVO MESTO - Športna zveza Novo mesto je organizatorica rekreativne lige v odbojki, ki bo potekala v športni dvorani pod Marofom. Prijavljene ekipe bodo razdeljene v kvalitetne skupine, tekmovanje pa bo potekalo po ligaškem sistemu. Pisne prijave je potrebno poslati do 2. februarja na naslov: Športna zveza Novo mesto, Novo mesto, poštni predal 30.

ZBOROVANJE BREŽIŠKIH PLANINCEV

BREŽICE - Kar okoli dvesto brežiških planincev se je minuli petek, 22. januarja, zbralo v Domu učencev na občnem zboru. Ob tej priložnosti so planinci opravili inventuro lanskega dela, najmarljivejši so prejeli priznanja, obiskovalci planinske dole pa sprečevala. Zbor je bil tudi lepa priložnost za srečanje s člani sosednjih društev iz Zasavja, Posavja, Ljubljane in Hrvaške.

B. HROVATIĆ

NAMIZNI TENIS ZA KULTURNI PRAZNIK

NOVO MESTO - Športno društvo Križe priredi v počastitev bližnjega kulturnega praznika turnir v namiznem tenisu. Tekmovanje bo v nedeljo, 7. februarja, od 8.30 dalje v športni dvorani pod Marofom, potekalo pa bo v konkurenci posameznikov in dvojic. Za prve je prijavljena 500, za pare pa 800 tolarjev. Vabljeni!

Dolenjski derbi brez zmagovalca

Razočaranje za Ribničane in uspeh za Dobovčane — Oprema v prvem polčasu enakovredna Belinki — Novomeščanke srečno do točke

Da v lokalnih derbijih pogled na lestvico kaj malo pomeni, je pokazal tudi sobotni obračun 13. kola v prvi državni rokometni ligi med vrstama KVM Ribnice in Italca Dobove. Ribničani so računali na zanesljivi točki, na koncu so se morali krepko potruditi za eno.

Dolenjski rokometni derbi je bil v mnogočem ponovitev jesenskega obračuna teh dveh ekip, ki se je prav tako končal z delitvijo točk. Le v prvih minutah so Ribničani povedli z 2:0, nakar so pobudo prevzeli Dobovčani in vodili vse do zadnjih minut. Ekipa Italce je bila na pragu prvotnega presenečenja, druge zmage na letošnjem prvenstvu, toda gostiteljcem je le uspelo izvelič se in izid izenačiti. Ne oziraje se na to, pa je bilo kakih 600 gledalcev v dvorani ribniškega športnega centra razočaranih in nejevoljnih nad igro domačih ekip, kajti na tekmi je bilo malo rokometnega. Konec koncev o tem najbolje govori tudi to, da so Dobovčani na kazenski klopi presedeli kar 24 minut, vendar gostiteljci tega niso znali izkoristiti. Igralci Italce so z uspehom v Ribnici potrdili napovedi, da bo njihova spomladanska bera daleč nad jesensko, vprašanje pa

je, ali jim bo to zadostovalo za beg z zadnjega mesta, ki ga še zmeraj prepričljivo zasedajo. Na drugi strani pa ribniški rokometiši s takšno igro ne le da ne bodo izpolnili tih želja po uvrstitvi na mesto, ki vodi v rokometno Evropo, pač pa jih čaka boj za mesto pri dnu lestvice.

V najkvalitetnejši skupini ženske prve lige igralkice kočevske Opreme niso mogle računati na kaj več kot na časten poraz proti ta čas najmočnejši slovenski ekipi, Belinki Olimpiji. Kočevke so izpolnile pričakovanja, v prvem polčasu so bile celo enakovredne nasprotnik, vodile s 4:3, bilo je še 6:6, nakar se je dvojni odvijal po pričakovanjih. Ljubljance so na koncu prepričljivo zmagale, Kočevke pa potrdile, da so v dobri formi, s katero si lahko obetajo izpolnitve zastavljenega cilja: uvrstitev med prve štiri ekipe. Veliko bolj razburljivo je bilo na ljubljanskih Prulah, kjer sta se v drugem kolu bele skupine I. ženske lige pomerili ekipi Primoža in Novomeščane. Vse je že kazalo na zanesljiv uspeh gostij, Novomeščanke so povedle

s 4:1 in vodile ves prvi polčas. Toda nadaljevanje je prineslo povsem drugačno sliko, pri izidu 20:20 so igralkice Primoža v zadnji minuti dosegle zadetek in bile po enajstih sušnih kolid na pragu zmage, vendar je bila športna sreča naklonjena gostjam. Sicer pa je delitev točk po prikazanem na igrišču še najpravičnejša.

V soboto pa se je pričel tudi spomladanski del drugoligaškega rokometnega prvenstva. Jesenski prvaki, ekipa Krškega, so morali na vroč teren k zad-

njeuvrščnemu Poletu, ki še ni izgubil vseh upov na beg z dna lestvice. Obracun je bil negotov in dramatičen, na koncu so vendarle slavili Krčani in tako prednost pred drugovrščeno Veliko Nedeljo povišali že na tri točke.

Zdrknili na tretji klin

Z novim porazom so košarkarji Podbočja z drugega zdrknili na tretje mesto — Poraz Snežnika, zmagata Zadoma

Po sijajni uvodni seriji zaporednih zmag so si košarkarji Podbočja v nadaljevanju prvenstva rdeče skupine I. SKL privoščili že tretji poraz, po katerem so na lestvici z drugega zdrknili na tretje mesto. V Kranju jih je kar z 82:65 ugnala ekipa Kokra Lipje, čeprav po prvih minutah ni kazalo na takšen razplet.

Gostje so tekmo dobro pričeli, igrali so čvrsto v obrambi in učinkovito v napadu. V 9. minuti so vodili s 16:11, potem pa nerazumljivo popustili in Gorenci so obrnili potek tekme. V tem obdobju so dosegli kar 29 točk, Podbočjani pa vsega 4, in tekma je bila bolj ali manj odločena. Niti zavzetejša igra v drugem polčasu košarkarjem Podbočja ni pomagala, ekipa Kokre je bila tokrat premočan nasprotnik. Gostiteljci so sredi drugega dela povedli kar s 26 točkami prednosti in niti dobra igra Vavpotiča ter Vege ni preprečila zanesljive zmage Kranjčanov. Visok poraz Podbočja vsekakor preseneča, upati je le, da ni znamenje nove krize v vrstah edinega dolenjskega košarkarskega prvotigaša, ki ga že v soboto čaka novo naporno gostovanje. V Idriji bodo Podbočjani skušali dokazati, da serija zmag v uvodnih tekmah drugega dela prvenstva ni bila naključna.

Le še dve koli pa sta do konca drugoligaškega prvenstva. V zahodni skupini ni še prav nič odločenega, na vrhu sta izenačena Litija in Kraški zidar, medtem ko so Kočevci boj za tretje mesto brčkone že izgubili. V soboto so na domačem parketu klonili proti neposrednemu tekmeču, ekipi Didakte, zato pa so košarkarji črnomaljskega Zadoma dobili izredno pomemben dvojni z dne lestvice. Zmaga nad Alpkomercem jih je brčkone rešila skrbi za obstanek v ligi.

GRUDEN MED IZBRANCI

KOPER - Večraj se je v Kopru pričela osemnedevna zimska šola Nogometne zveze Slovenije, v kateri sodeluje 50 kandidatov za mladinsko in kadetsko reprezentanco Sloveniju, ki ju letos čakajo kvalifikacijske tekme za nastop na evropskem prvenstvu. Med kandidati za igranje v mladinskem državnem dresu je tudi Janec Gruden, član novomeškega Studia D.

PRIZNANJI GOLOBU IN BOJANIČU

ZREČE - Na nedavni slovenosti so predstavniki Letalske zveze Slovenije letos prvič razglasili najboljše tekmovalce v posameznih kategorijah, hkrati pa so podelili najvišja letalska priznanja. Med štirimi dobitniki zlatih plaket Letalske zveze Slovenije sta bila tudi člana AK Novo mesto Jože Golob in Jože Bojanič.

ZMAGA METLIŠKIH KEGLJAČEV — Preteklo soboto so v Metliki razglasili rezultate prvega kegljaškega prvenstva med metliški krajevnimi skupnostmi, na katerem se je pomerilo 90 občanov brez kegljaških izkušenj. Glavni namen kegljaške kluba Metlika, ki je tekmovanje pripravil, je bil s tem dosežen, saj so želeli doseči predvsem množičnost in rekreativnost. Občani so vzeli tekmovalce zelo zares, nekateri so pripeljali s seboj celo navijače, zato so bili tudi rezultati nad pričakovanji. Zmagala je ekipa KS Metlika, pred KS Rosalnice in Draščič. Pri posameznikih so bili najboljši Tine in Tone Slanc ter Jože Jenič, vsi iz Rosalnic. Nagrado za fair play je dobil Jani Kočevar (Božakovo), za najmanj praznih metov Branko Puškarič (Metlika) ter za največ praznih luččaje Jože Simec (Dobrovce). Najmlajši tekmovalc je bil Jani Guštin iz Draščičev, najstarejši pa Martin Bajuk (na fotografiji desno), ki mu vodja tekmovalca Željko Goleš kot predstavniku zmagovalne metliške ekipe predaja pokal. (Foto: M.B.-J.)

SPECIALCI SO TUDI DOBRI ŠPORTNIKI — Na posnetku je skupina pripadnikov specialne enote slovenske TO Moris iz Kočevske Reke, ki so se pred dnevi na lepo urejeni stezi za motokros v vasi Primože javnosti predstavili edinstveno vrsto — endurokros. Gre za neke vrste motokros, v katerem tekmovalci nastopajo v popolni vojaški opremi. Sicer pa so morisovci imenitni športniki tudi v drugih zvrsteh, prednost so dali rokometu, saj nameravajo v prihodnji tekmovalni sezoni nastopiti v eni od državnih lig. (Foto: M. G.-č.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. DRŽAVNA LIGA, moški, 12. KOLO: PIONIR—OLIMPIJA 3:1 (9, 1, -7, 13)
PIONIR: Brulec, Petkovič, Smrke, Mestnik, Kaliberda, Dolyja, Babnik, Travižan, Goleš, Urnaut, Černač
LESTVICA: 1. Salonit 24, 2. Kamnit Novi Graniti 20, 3. Pionir 18, 4. Olimpija 16, 5. Pomurje Vigros 14 itd.
Pari 13. kola: Pomurje Vigros—Pionir, Olimpija—Salonit, Kamnik Novi Graniti—Sempeter itd.
I. DRŽAVNA LIGA, ženske, 12. KOLO: KRIM—LIK TILIA 0:3 (-6, -6, -6)
LIK TILIA: Klun, Kotnik, Starc, Turk, Vidmar, Briški, Hočevar, Drobnič, Akrap.
LESTVICA: 1. Abes Trade Celje 22, 2. HIT Casino 20, 3. Cimosa 16, 4. LIK Tilia 16, 5. Avtohit Bled 14 itd.
Pari prihodnjega kola: LIK Tilia—Abes Trade, HIT Casino—Krim, Gornji Grad—Cimosa itd.

rokomet

I. DRŽAVNA LIGA, moški, 13. KOLO: KVM RIBNICA—ITALCO DOBOVA 17:17 (7:9)
KVM RIBNICA: Kranjc, Pajnič, 3. Kahrman, Šilc, Ilc 4, Tanjo, Pušnik, P. Lesar 6, Mihelič 3, Škaper 1, Fajdiga, Gelze.
LESTVICA: 1. Savinjska Polzela 16, 2. Unilabor Marvoz Ježica 13, 3. Podbočje 13, 4. Kokra Lipje 12 itd.
V 9. kolu igrajo: Idrija—Podbočje, Savinjska Polzela—Kokra Lipje, Unilabor Marvoz Ježica—ESO Elektra itd.
II. SKL, moški, zahod, PREDZADNJE KOLO: SNEŽNIK RAČEVSKA REKA—DIDAKTA RADOVLJICA 93:100 (41:51), ZADOM ČRNOMELJ—ALPKOMERC TOLMIN 85:79 (41:43).
LESTVICA: 1. Litija in Kraški Zidar po 32, Didakta 28, Snežnik in Elles po 26... Zadom 22 točk itd.

košarka

I. SKL, rdeča skupina, moški, 8. KOLO: KOKRA LIPJE—PODBOČJE 82:65 (45:26)
PODBOČJE: Vego 12, Lučev 6, Rozman 2, Krajcar 9, Leskovar 3, Bordelius 10, Krivokapič 4, Vavpotič 19.
LESTVICA: 1. Savinjska Polzela 16, 2. Unilabor Marvoz Ježica 13, 3. Podbočje 13, 4. Kokra Lipje 12 itd.
V 9. kolu igrajo: Idrija—Podbočje, Savinjska Polzela—Kokra Lipje, Unilabor Marvoz Ježica—ESO Elektra itd.
II. SKL, moški, zahod, PREDZADNJE KOLO: SNEŽNIK RAČEVSKA REKA—DIDAKTA RADOVLJICA 93:100 (41:51), ZADOM ČRNOMELJ—ALPKOMERC TOLMIN 85:79 (41:43).
LESTVICA: 1. Litija in Kraški Zidar po 32, Didakta 28, Snežnik in Elles po 26... Zadom 22 točk itd.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

● Sredi minulega tedna je bilo v prostorih osnovne šole v Šmarjeti občinsko šahovsko posamično tekmovalstvo za pionirje in pionirke. Tekmovalja se je udeležilo 36 učencev in učenk iz sedmih novomeških osnovnih šol. Med fante je zmagal Marjan Kocjan (OŠ Mirna Peč) pred Avguštinom (Dolenjske Toplice), Rifljem (Otočec), Barbom in Ambrožičem (oba Mirna Peč) Preskarjem (Šmihel), Redkom (Mirna Peč) itd. V dekliški konkurenci je naslov občinske prvakinje osvojila Tanja Šiško, druga je bila Ajdičeva, tretja Makšetova, četrta Bobnarjeva in peta Smrketova (vsi OŠ Mirna Peč). Mladi Mirnopečani in Mirnopečanke so tako dokazali, da njihov uspeh na ekipnem občinskem prvenstvu ni bil niti malo naključen.
● Zmagovalec hitropoteznega šahovskega turnirja SK Milan Majcen iz Sevnice za mesec januar je Franc Derstvenšek, ki je v konkurenci enajstih šahistov zbral osem točk. Sledijo: Levičar 8, Kuznič (Trbovlje) 7, Šibilja 7, Kranjec 6, Mirt 6 itd. V prihodnje bodo hitropotezni turnirji vsako tretjo nedeljo v mesecu s pričetkom ob 9. uri.
● ŠD Stari trg je bilo v Semčiču organizator hitropoteznega turnirja, na katerem je nastopilo 14 igralcev. Zmagal je N. Lejlić, ki je zbral 12 točk, sledijo pa: S. Lejlić 10,5, Štubljar 10, U. Kobe in Bedić 9,5, V. Kobe 9 itd. Naslednji turnir bo 6. februarja v gostišču Stajdohar na Kvasici pri Dragatušu. (ob)
● ŠK Brežice je minule dni pripravil člansko hitropotezno prvenstvo Posavja za leto 1993. Nastopilo je 21 šahistov iz Krškega, Sevnice in Brežic, tekmovalje pa je potekalo v brežiškem hotelu Turist. Zmaga je pripadla mednarodnemu mojstru Zvonimiru Meštroviču iz Krškega, ki je zbral 12 točk, sledijo pa: Kos (Krško) 10,5, Povše 10, Levičar (oba Sevnica) 9, Božič 8,5, Volčanšek (oba Krško) 7,5, Kranjec (Sevnica) 7,5, D. Urek 7, B. Urek (oba Brežice) 7 itd. V ekipnem seštevku je krepko zmagala ekipa Krškega z 38,5 točke, druga je bila Sevnica I (33,5), tretje Brežice (25), četrto Krško II (24,5) in peta Sevnica II (16 točk). (jb)
● V soboto, 30. januarja, bo v Mariboru letna konferenca Šahovske zveze Slovenije. Med drugim delom bodo delegati tudi razpravljali o sprejemu tekmovalnega koledarja za letošnje leto, v okviru katerega naj bi že prihodnji mesec na Dolenjskem potekali dve kvalitetni šahovski prireditvi: v Črnomlju bo 20. in 21. februarja drugo moštveno državno prvenstvo osnovnih šol v fantovskih, čez teden dni pa še v dekliški konkurenci.

Sporočila, izjave

ZAKAJ Z VLADNO KOALICIJO?

Konferenca SDP Slovenije je na včerajšnji seji s 117 glasovi za in 16 glasovi proti sprejela sporazum o vstopu Združene liste v vlado g. Janeza Drnovška in predlagala predsedstvom ostalih strank Združene liste, da ga prav tako sprejmejo. Med drugimi, ki so nas vodili k taki odločitvi, velja omeniti zlasti, da udeležba v vladi daje boljše jamstvo za uresničevanje volilnega programa in da doseženi sporazum jamči polno enakopravnost strank Združene liste v vladi. Ostati v opoziciji bi pomenilo prepustiti vlado desnici. Skupno z ostalimi strankami Združene liste smo sprejeli odgovornost za delovanje vlade zlasti na ključnih področjih, ki pomenijo tudi jedno naših zahtev: Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za kulturo. Kljub temu da zaradi ločenih, četudi enakovrednih sporazumov ni prišlo do velike koalicije, s tem dajemo tudi svoj prispevek k ustavitvi in pomiritvi političnih odnosov in razmer v Republiki Sloveniji.

PETER BEKEŠ

Stavka v vrtcih

Napovedujemo jo v republiškem obsegu za 10., 11. in 12. februar

Spoštovani starši! Nerazumljiva in nesprejemljiva politika vlade ter javna diskriminacija predšolskega področja sta nas prisilila v neljubi a skrajni korak — stavko. Vsa prizadevanja, da bi problematiko rešili na kakršenkoli drugačen način, so ostala brezuspešna. Zato smo se v republiškem obsegu odločili za stavko 10., 11. in 12. februarja 1993, s katero zahtevamo:

- enakopravno obravnavanje zaposlenih v vrtcih — zavodih pri poravnavi plač za leto 1992 v primerjavi z drugimi dejavnostmi, ki se financirajo iz proračunov, ter izplačilo razlike v enakih časovnih terminih, kot je to vlada sklenila za delavce in funkcionarje v upravnih državniških organih;
 - spoštovanje zakonov, sodnih odločitev ter sklenjenih kolektivnih in drugih pogodb ter institutov pravne države pri urejanju plač, ne pa dopuščanje divjih izplačil iz javnih sredstev za posamezne skupine delavcev (občine) ter javno diskriminacijo drugih (vrtci);
 - poračun premalo izplačanih sredstev najmanj v višini, kot so si jih izplačali zaposleni v občinskih upravah za vrtec.
- V dneh stavke bodo vrata vseh vrtcev zaprta. Prosimo vas, da nas v naših prizadevanjih podprete in našo odločitev sprejmete z razumevanjem.
- Sindikata VVO Novo mesto

ZAHVALA

B. Kramar iz Ljubljane je namesto cvetja na grob Martina Pavlina za novo porodnišnico v Novem mestu prispevala 3.000 SIT. Podjetje Vitalis iz Novega mesta je namesto cvetja na grob Martina Pavlina za novo porodnišnico Novo mesto prispevala 5.000 SIT. Bas, d.o.o., Dol. Kamence, Novo mesto, je namesto cvetja na grob Martina Pavlina prispeval za nabavo dragih medicinskih instrumentov v Splošni bolnišnici Novo mesto 10.000 SIT. **Bolnišnica se jim za prispevke toplo zahvaljuje.**

OBLJUBLJENA DEŽELA — Pred nemškim veleposlaništvom na Prešernovi cesti v Ljubljani se vsako jutro že vsaj uro pred uradnimi urami konzularnega oddelka, kjer podeljujejo vizume, zbere najmanj 30 državljanov iz bivše Jugoslavije, predvsem pa iz Bosne in Hercegovine ter Kosova. Bosanci oz. Muslimani bežijo pred grozotami vojne v svoji krvaveči deželi, Kosovarji pa se bojijo, da bodo kmalu »oni na vrsti«, kot jim grozijo Srbi, zato se oprimejo sleherne možnosti, ki pomeni odhod v »obljubljeno deželo«, kar zanje Nemčija vsekakor je, navkljub raznim pogromom skrajnih desničarjev proti azilantom v tej evropski gospodarski veselici. Na posnetku: čakajoči v meglenem jutru pretekli petek, ko se je živo srebro sukalo okoli ničle, nezaupljivo obračajo hrbte pred visoko ograjo. (Foto: P. Perc)

Se obeta slovenska črna varianta?

Velika koalicija ne bo mogla dolgo živeti

V Sloveniji smo končno prišli do vlade, ki je združila stranke v veliko koalicijo. Tako bo zagotovljena stabilnost v slovenskem političnem življenju v naslednjih štirih letih. Vprašanje stabilnosti pa lahko povežemo z vprašanjem medsebojnega toleriranja med strankami in spoštovanja. Do tega pa bo po dosedanjih izkušnjah težko priti in vprašanje časa je, kdaj bo ta velika koalicija razpadla, predvsem zaradi prevelikih ideoloških nasprotij, ki vladajo v njej med strankami (npr. med SKD in Združeno listo).

Zaradi teh dejstev bo po mojem mnenju prišlo že pred potekom mandata do predčasnih volitev, ki bodo zaradi vse slabših življenjskih razmer pripeljale na oblast ekstremistične stranke, ker se bo vlada ukvarjala predvsem s sabo in bo opuščala reševanje gospodarskih problemov. Za sedaj bi bila najboljša desnosredinska ali levosredinska koalicija, potem bi vsaj lahko vedeli, kdo ima oblast v rokah. V sedanjem primeru pa se bo le še bolj nadaljevala agonija slovenske demokracije. Na slovenskem političnem življenju se bodo zopet pojavile prodvoslovske usmerjene stranke in stranke, ki bodo črpale ideje za svoje programe iz preizkušenih totalitarnih sistemov; predvsem mislim tukaj izrazito levo prokomunistično usmerjene stranke in nastajajoče nacionalsocialistične stranke.

Zastavlja pa se tudi vprašanje, ali bodo Slovenci še naprej vztrajali pri parlamentarni demokraciji kljub njenim dosedanjim neuspehom ali bodo dali zopet podporo enostrankarskim levim ali desnim totalitarnim sistemom. Vprašanje je tudi, ali bo Slovenija krenila po poti Hrvaške, z monopolno stranko, katere cilj bo totalna nacionalna država.

SILVESTER ŠURLA

Črnomaljske smeti v Metliko

Zeleni Metlike zahtevamo, naj se to takoj neha

Trije tedni so minili, odkar črnomaljska Komunalna dovažja smeti na deponijo v Metliko. Vsak dan novi in novi tovornjaki. Vse skupaj se je začelo na tiho, brez pompa in javnih razprav. Kot pravilno ugotavlja novinarka Dolenjskega lista, se je to zgodilo mimo občinske skupščine, saj se ta ni sestala že od novembra lani. In prav zanimivo bi bilo slišati poslance, kaj si mislijo o odpadkih sosedov tik pred nosom Metlike. O odpadkih, v katerih se lahko skriva tudi kaj hudo spornega.

Zeleni Metlike smo 20.1. letos razpravljali tudi o tem zelo perečem problemu. Pri tem se nam postavljajo naslednja vprašanja. Nanje pričakujemo javen odgovor od Komunale Metlika in izvršnega sveta občine Metlika.

1. Kdo je odločil, da se Komunali Črnomelj dovoli dovažati smeti na deponijo v Metliko?
2. Na podlagi katerega člena odloka o ravnanju z odpadki na območju občine Metlika je bilo izdano dovoljenje?
3. Za koliko časa je bilo izdano dovoljenje?
4. Kolikšna je tedenska količina odpadkov iz občine Črnomelj?
5. Kakšna je sestava smeti iz Črnomlja?

• Ne hodi ven - v notranjem človeku prevlaja resnica! (Sv. Avguštin)

Divjad ogroža gozd in kmetijstvo

Vsako leto več škode zaradi divjadi v gozdu in na kmetijskih površinah — Vedno več obžrtih dreves — Gozdarji barvajo drevesa, da bi divjadi priskutili lubje

KOČEVJE — Na Kočevskem se je divjad razmnožila nad vse razumne meje. Tako trdijo zasebni kmetje, predstavniki družbenega kmetijstva in gozdarstva. O tem je bilo tudi na sejah občinske skupščine in njenih organov izrečenih že veliko kritičnih besed pa tudi delegatskih vprašanj, zahtev in pobud, pomagalo pa doslej ni nič.

Tudi sprehod po kmetijskih in gozdarskih površinah v bližnji okolici Kočevja pokaže, da je divjadi preveč. Delavci družbenega kmetijstva tako že kar ob gozdnih cestah napeljujejo žico in celo električne pastirje, da bi preprečili divjadi dostop na njihove njive. Gotovo pa to varstvo ni učinkovito, saj jelenjad, ki povzroča največ škode, lahko žico mimogrede preskoči.

Gozdarji so z žično ograjo ogradili vsako od nanovo posajenih listnatih dreves. Te ima namreč divjad najraje in vsako drevesce obžre in uniči, še predno lahko zraste. Objedeno je tudi lubje na smrekah. Drevo na obžrtem delu gnije in tako sta drevo in les uničena.

Gozdarji so v zadnjem letu napravili še tako imenovani kemični poizkus, kako bi zavarovali dreve. Debla smrek prebarvajo s fasadnimi barvami. To vnašanje kemije v gozd je vprašljivo, pa tudi ne pomaga povsem. To zimo je res manj objedenega dreva, ki je tako premazano, vendar se divjad tudi barve ne ustraši.

Lovci sicer lepo skrbijo za divjad in

Zakaj tolikšna podražitev

Odmev na pismo s tem naslovom (DL 21. januarja)

Naročniki Dolenjskega lista iz Brežic in okolice smo ogorčeni nad pisanjem g. Leopolda Merharja. Človek se zgrozi, da ga je položnica DL za prvo trimesečje tako razkurila, da se je odločil za tako pisanje. Med ostalim piše: »Nam pa je vse slabše in ne vem, do kdaj bomo zdržali stroške, brez katerih se da preživeti, sem spada tudi naročina na DL.«

Zviševanje svoje pokojnine v odstotkih usklajuje z naročnino Dolenjskega lista. Pri tem je pozabil povedati višino svoje pokojnine kot bivšega oficirja JA in vse dodatke za udeležbo v NOV, da o drugih privilegijih sploh ne govorimo. Če pristejemo še pokojnino njegove žene, bivše vojaške zobozdravnice, lahko ugotovimo, da g. Merhar ni socialno ogrožena osebnost. Poleg tega ima v vasi Dobeno nad Čatežem svojo rezidenco. Gospodari z večjim številom žebelnih družin, kar mu prinaša še dodaten zaslužek. Že več kot dvajset let v miru uživa lepo pokojnino, kljub temu da je razmeroma še mlad. Živi v ugodnem vojaškem stanovanju, ki mu brez otrok ne pripada in ga bo prav poceni odkupil.

Zgodba o oslu bi bila primerna za davkoplačevalce, ki smo skoraj petdeset let plačevali za borce vseh stopenj, za JA in nerazvite. Mi, navadni zemljani, se preživljamo s 14.000 tolarji pokojnine na osebo, pa imamo tudi razne stroške, a se priljubljenemu Dolenjskemu listu ne mislimo odpovedati.

M. G. Bizeljska cesta 30 Brežice

6. Ali so vmes tudi industrijski odpadki iz Belta in Iskre Semic?

7. Od kod se je na metliški deponiji pojavil velik stroj za tlačenje odpadkov?

Zeleni Metlike zahtevamo, da se dovažanje odpadkov iz občine Črnomelj prekine takoj! Prepričani smo, da tako razmišlja tudi veliko občanov naše občine.

Zeleni Metlike ANTON BEZENČEK

NA DRUŠČAH POSODABLJAJO CESTO

TRŽIŠČE - V krajevni skupnosti Tržišče posodablja krajinske ceste po načelu, da do asfalta postorijo krajin zvečine sami. KS primakne običajno pesek in cevi za odvodnjavanje. Letos bi radi posodobili tudi 2 km dolgi odsek Trščina - Laknice, v katerega so že vgradili okrog 4.000 kubikov peska in več kot 100 m cevi. Do 30.000 mark bi ljudje še zbrali za cesto, ki povezuje KS Tržišče s KS Mokronog. Ta je že tudi pripravila teren. Vaščani Drušč pa so zelo zavzeti pri posodobitvi kilometra ceste. Na traso so navozili okrog 2.000 kubikov gramozu in vgradili 300 m cevi. Doslej so zbrali že 600.000 tolarjev, prispevek na gospodinjstvo pa znaša okrog 2.000 mark.

Odškodnina mobilizirancem v nemško vojsko

Prijave do 15. marca

Tudi Slovenci, mobilizirani v nemško vojsko med leti 1941—1945, spadajo med osebe, ki so med 2. svetovno vojno utrpeli vojno škodo. Odškodnino v zvezi z mobilizacijo bodo uveljavljali po strokovnih podlagah in dokumentaciji, ki jo pripravila posebna vladna medresorska komisija, ustanovljena oktobra 1992.

Da bi bila dokumentacija o teh mobilizirancih čim popolnejša, si preko svojih območnih društev močno prizadeva Društvo mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko. Društvo poziva vse še živeče mobilizirance v nemško vojsko, ki še niso vključeni v evidence, in vse svoje padlih, pogrešanih ali umrlih, da posreduje osebne podatke v zvezi z mobilizacijo in mobiliziranci. Navedejo naj, kdaj, kam in po možnosti v katero vojaško enoto so bili mobilizirani, kdaj in kje so padli in kdaj so umrli drugače. Navedejo naj tudi, koga je umrl mobiliziranec zapustil, ali je bil edinec, ali je bilo iz iste družine več mobilizirancev. Živeči in neprijavljeni mobiliziranci naj poleg omenjenega navedejo po možnosti še podatke o tem, če so bili ranjeni, in o morebitni invalidnosti kot posledici ran. Sporočijo naj tudi, ali prejemale delno oskrbino iz Fulde.

Omenjeni poziv se nanaša na vsakega mobiliziranca v nemško vojsko, ne glede na njegove poznejše odločitve do konca vojne maja 1945. Prijave zbirajo območni odbori Društva mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941—1945 in taki odbori delujejo tudi v Sevnici, Krškem in Brežicah. Poziv mobilizirancem velja do vključno 15. marca 1993, nanj pa se zainteresirani odzivajo protovoljno. Vsak novi prijavitelj plača stroške v višini 500 tolarjev.

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

»Gradil bom barako na črno«

Rom Ciril Grm že prek 10 let prosi za stanovanje — Njegovo potrpljenje se bliža koncu

KOČEVJE — Za Rome radi rečemo, da že po svoji naravi lažje kot drugi prenašajo različne vremenske in druge tegobe in težave. Če tudi v resnici ne bi bilo tako, potem Ciril Grm iz Kočevja s svojo šestčlansko družino ne bi že več kot 10 let vztrajal v stanovanju na Ljubljanski 26. Stanovanje je sicer dovolj prostorno za veliko družino, vendar pa izredno vlažno, podi so gnili in stropi tako visoki, da je stanovanje pozimi skoraj nemogoče ogreti. Po desetih letih hoje od vrat do vrat, sit vedno istih izgovorov grozi, da bo stvari vzel v svoje roke in si na črno zgradil barako.

»Rad bi, da mi dajo stanovanje, primerno za bivanje, vendar pa pravijo, da mi ga v bloku ne morejo dati, ker smo Romi. Prosim jih, da mi dovolijo graditi hišo pri materini hiši na Trati, pa za zemljišče zahtevajo toliko, da tega ne zmorem.« pojasnjuje Ciril, ki je trenutno na čakalju, drugače pa že 17 let delava čevoškega Lika. »Kot otrok sem živel pod šotorom, potem v

razbitem avtobusu in nato v baraki, kot kaže pa bom moral spet tako živeti.« pravi razočaran in prepričan, da nihče ne bo reševal težav Romov.

Na kočevski občini pojasnjuje, da je v Kočevju prijavljenih okoli 300 Romov, ki žive v urejenih romskih naseljih na Marofu in v Željnah pa tudi v divjih naseljih pri Liku, na Trati, na prostoru nad kočevskim jezerom in za mestnim pokopališčem. »Za Rome smo storili, kar je bilo v naši moči. Grmu, ki je med nekaterimi drugimi odklonil tudi stanovanje v Željnah, pa preprosto ne moremo pomagati, saj denarja za te namene ni,« pojasnjuje svetnik kočevskega izvršnega sveta Alojz Petek in dodaja: »Pomagal bi mu lahko samo tako, da bi za rešitev njegovega stanovanjskega problema začel pri podjetjih in drugod zbirati denar. Čeprav mi je Grma žal, pa tega ne morem storiti, saj bi to potem lahko od mene zahtevali tudi vsi drugi Romi.«

M. LESKOVŠEK-SVETE

V mešetarjenju največ izgubil dr. Drnovšek

Slaba zamenjava za zunanjega ministra

Kakorkoli že, za časa Jugoslavije smo imeli zelo dobro košarkarsko reprezentanco. (Sam sem sicer o prilikah razobešal slovensko zastavo, in ne jugoslovanske). Tisto reprezentanco so »postavili« na noge tovariši: Aca Nikolič, Ranko Žeravica in (manj) Mirko Novosel. Še bolj pomembno je bilo, kako je bil sestavljen strokovni svet KZJ. Niso pod nujno iskali strokovnjake po republikah (le predsedniki so bili tudi takšni, kot je Vasil Tuporkovski) in sestavljali strokovni svet po ključu, kot je bilo v navadi pri državnem predsedstvu, pač pa so v njem sedeli in odločali strokovnjaki!

Pri vodenju naše države pa se igramo še vedno po nekem načelu: so pač (SKD) najmočnejša stranka, zato naj imajo zunanjega ministra. Ali ne bo ta človek predstavljal v tujini vse Slovence ali samo SKD? Če smo z volitvami izbrali predsednika republike med osmi kandidati, predlagam, da izberemo na enak način tudi zunanjega ministra. Še ko je bil g. Lojze Peterle na položaju, je bilo dokazano, da je šel v Luksemburg iz treh razlogov: 30% kot predsednik SKD, 30% zasebno in 30% kot predstavnik naroda oz. vlade Slovenije. In kaj se bo sedaj spremenilo na boljše? Nič! Za časa njegovega predsednikovanja so osvetlili vse cerkve, sedaj pa je pričakovati, da bodo osvetlili tudi bližnje cerkvene zgradbe.

In kaj je napravil dr. Dimitrij Rupel? Od vseh ministrov je napravil največ, pa tudi ministrstvo samo zelo veliko. Če želi mojster kovač zaposliti izučena kovača, bo zahteval: vsaj nekaj delovne dobe na omenjenih delih in danes tudi, ali zna še kaj drugega razen podkovati konja. In kaj za omenjena dela ima in zna g. Lojze Peterle? Dr. Dimitrij Rupel je profesor na fakulteti, o g. L. Peterletu pa ne vem, kje in kaj je delal. Prav je povedal dr. F. Bučar v Dnevniku 18. januarja, da je to navadna (slaba) trgovina z ministri. S takim mešetarjenjem z ministri bo izgubil dr. Drnovšek precej popularnosti.

Pa še enkrat: če stranka nima v svojih vrstah pravih ljudi, naj bi jih pač ne imela v vladi, vsaj na vodilnih mestih naj ne bi bili. Slabo je o tem odločil dr. Drnovšek in pohodil sam sebe.

Delavci ne bomo igrali košarke, le stali bomo ob robovih igrišč, saj nismo niti »igri«, pa tudi denarja nimamo za sedišča na tribuni. Čudno, slabo in tragično.

LOJZE ŠRIBAR Leskovec, Trg borcev 3

Pohvale vredna vitaminizacija domačih živali

Akcija zavarovalnice

V januarju se pričena akcija vitaminizacije krav, ki je po izredni suši in posledičnem pomanjkanju kvalitetne krme še bistveno potrebnejša kot ob normalnih pogojih prehrane. To akcijo omogoča zavarovalnica Tilia vsem zavarovancem krav brezplačno. Glede na to, da občina Novo mesto ni omogočila splošne preventivne vitaminizacije govejih plemenic, bo z razliko od drugih območij Dolenjske to živinorejski ukrep, ki bo privilegiral te zavarovance. Vitaminizacija bo potekala predvidoma do konca februarja, nato pa se bo v marcu nadaljevala še v drugih občinah Dolenjske. Tam, kjer je bila s pomočjo občinskih preventivnih skladov vitaminizacija že opravljena ali se opravlja, bo prišlo do časovnega zamika, ki ustreza dejanskim potrebam živali. Vsekakor pa bo izvedena pod istimi pogoji v letu 1993. Že tako bi bilo potrebno vitaminizirati goveje plemenice v pozni jeseni in spomladi, vendar je izvedba žal odvisna od razpoložljivih sredstev.

Kaže, da bodo lastniki zavarovanih krav zopet v prednosti, saj postaja vitaminizacija pri Tili redni sestavni del splošne preventivne zavarovanih krav. Učinki kontinuiranih akcij dodajanja vitaminov in mineralov v najbolj kritičnih obdobjih leta se zanesljivo pokažejo z manj deficitarnimi in presnovnimi boleznimi, če pa nastopijo izredni pogoji »lačne« živinoreje, pa so to že ukrepi za ohranitev osnovnega zdravja proizvodnih živali. Zato je treba akcijo zavarovalnice in njeno razumevanje za širšo problematiko govedoreje samo pihaliti.

mag. FRANČ COLARIČ

Plošča v spomin na enologa Žmavca

Pobuda, da bi posavskemu rojaku Andreju Žmavcu, šolniku in enologu, ob 120. obletnici rojstva prihodnje leto v rojstni vasi Vrhnje odkrili spominsko ploščo

Enologija je sorazmerno mlada stroka, ki se je razvila v zadnjih sto letih; je najzgodnejša del klasičnega kletarstva ter tehnično dovršenega vinarstva in vinarstva: tri stroke so med seboj organsko povezane v celoto. Zato so enologijo obravnavali v eni in isti osebi od trte do vrhunskih vin. Toda enologija je vrh spoznanj in znanstvenih dosežkov, ki so jih odkrivala generacije ter dvignili sodobniki. Eden izmed najpomembnejših začetnikov slovenske enologije je brez dvoma Andrej Žmavec, ki se je 50 let oglašal v strokovni publicistici. Rodil se je v posavskem vinorodnem okoliščju (Bizeljsko—Kapele) ter dovršil svoje poslanstvo v Mariboru.

Menim, da bi naj Društvo enologov Slovenije skupaj z Društvom posavsko—dolenjskih vinogradnikov ob 120. obletnici rojstva v letu 1994 Žmavcu odkrilo spominsko znamenje — ploščo na rojstni hiši v vasi Vrhnje (Slogonsko) pri Kapeelah ali na zgradbi osnovne šole v Kapeelah ali na tedanji Vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Društvi naj izvolita odbor in poiščeta pokrovitelja. Slovensnost odkrivanja naj poveže z martinovanjem leta 1994.

Andrej Žmavec, potujoči učitelj, šolnik in enolog, se je rodil 27. novembra 1874 v vasi Vrhnje (Slogonsko pri Kapeelah), umrl pa 30. marca 1950 v Mariboru. Po osnovni šoli v Kapeelah je obiskoval nižjo gimnazijo in učiteljske v Mariboru in Ljubljani, kjer je leta 1894 maturiral. Kot učitelj je služboval na šoli v Strmcu pri Vojniku, Šempetru

Kisam brez soli

Odmev na kmetijski nasvet »Polna luna zelju ni dovolj« (DL 17. dec. 92)

Različna so mnenja, kako kisati zelje, da bo dobro in bo ostalo do pozne pomladi. S kisanjem zelja se ukvarjam že 30 let. Kislo zelje je na moji mizi vsak dan, a ne zato, ker bi bili revni, gre za nekaj drugega. Ko so me zdravniki že odpisali, sem začel uživati zdravo hrano in odletel nisem več videl ambulantne od znotraj. To v podporo zelju.

Zmotno je mnenje, da je treba zelje soliti. Dr. Vogel je v knjigi »Ljudski zdravnik« že pred pol stoletja zapisal, da je pol kilograma soli na 100 kg zelja preveč. Sam zelje naribam, mu dodam še drugo zelenjavo, kot je korenje, koleraba, čebula, paprika, repa, rdeča pesa, in to stremem v posodo za kisanje ter narahlo stisnem. Zalijem s primerno ogreto vodo, ki ni klorirana. Prekrijem s čistim prtom in obtežim z desko in kamnom, pozneje s plastično vrečo, v kateri je voda. Po potrebi dolivam vodo. Zelja ne kuham, zamešam ga v drugo vročo hrano ali pa samo prevrem. Solim ga šele na krožniku in takrat tudi zabelim.

Ivan Maršič
Ravenska pot 26,
Škofljica

v Savinjski dolini, Žalcu, Žusmu in Trebnjem. Leta 1896 je opravil usposobljenostni izpit. Kot stipendist štajerske deželne vlade je v letih 1897—1899 študiral na višjem enološkem in pomoškoem zavodu v Klosterneuburgu in 1899—1900 na Visoki kmetijski šoli na Dunaju. 1. januarja 1901 je prevzel upravo ljudske šole v Grižah, kjer je ustanovil eno izmed prvih kmetijskih nadaljevalnih (nedeljsko) šol, toda že 17. januarja istega leta je odšel za strokovnega učitelja na vinarstvo in sadjarsko šolo v Bukovo pri Negotinu (tedaj v kraljevini Srbiji). Po uboju kralja Aleksandra Obrenovića in njegove žene Druge Mašin je avstrijska vlada odpoklicala vse svoje državljane, med njimi tudi Žmavca. Vlada mu je tedaj podelila študentsko za nadaljevanje študija v Darmstadt in Nemčiji, v Altenburgu na Madžarskem, Saint Claudu v Franciji in v Zurichu v Švici. Študij je s kratkimi presledki trajal dve leti (1903—1905). Po vrnitvi je bil Žmavec imenovan za potujočega učitelja za sadjarstvo, vinogradništvo pri deželnem odboru, nato potujoči učitelj za združništvo pri zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu (1905—1908) in generalni inšpektor posestev kneza Metternicha (1908—1912), potem ga je dunajska vlada poslala v Zadar in imenovala za inšpektorja v dalmatinskem gospodarskem svetu (1912—1914) ter za inšpektorja in šefa oddelka pri Osrednji zvezi gospodarskih zadrug na Dunaju.

Po vrnitvi v domovino je bil imenovan za inšpektorja pri Kmetijskem poverjenstvu Narodne vlade za Slovenijo v Ljubljani (1919—1920) in nato za ravnatelja Sadjarske in vinarške šole v Mariboru. Leta 1928 je bil upokojen. Ravnateljsko mesto je prevzel od dele-

gata deželne vlade in začasnega ravnatelja Jakoba Žnidariča, ki je vodil mariborsko šolo od 3. januarja 1919 do 23. septembra 1920.

Prej nemško šolo je Žmavec preokoval in jo napravil za vzoren šolski zavod. Pridobil je sodobnejša učila, aparate, orodje in gospodarske naprave. Posebno si je prizadeval za obnovu vinogradov, uvajanje kakovostnih vinskih sort, za nove sortimente sadnega drevoja; boril se je proti samorodnicam, proti izkoriščanju vinogradnikov in vinarjev; pospeševal je združevanje v kmetijstvu in ustanavljanje vinarških in sadjarskih zadrug ter hranilnic in posojilnic. Kot vinarški in sadjarski strokovnjak je bil priznan in cenjen doma in na tujem. Posebno zaslužen je za obdelavo in izpopolnitev slovenskega izrazoslovja iz vinogradništva, kletarstva in sadjarske stroke. Bil je med najprizadenejšimi ustanovitelji Vinarškega društva za Slovenijo v Mariboru ter tajnik društva in več let urednik glasila Naše gorice (1927—1930). Od leta 1899 je objavljala članke v Kmetovalcu, Slovenskem gospodarju, Novi dobi, (Celje), Dolenjskih novicah, Kmetkem listu in drugih strokovnih glasilih. Napisal je knjige: Kmečka posojilnica (Gradec 1907), Zwei Weinfragen (Gradec 1912), Grozdniki sukač (1927), Das jugoslawische Weingesetz (Beograd 1931), Vinski zakon in kletarski vedež (1932). Pripravil je prvo slovensko izvestje vinarstva in sadjarske šole v Mariboru (1928); prevedel in priredil je knjigo Franca Zweiflerja (1859—1939) Vinarstvo (1925). V knjigah in člankih je obravnaval vinske sorte in bolezni trte, napake in bolezni vina ter rabo raznih sredstev v kmetijstvu.

Dr. FRANCE ADAMIČ

Kako ostaneš praznih rok

Ukraden avto in počasna zavarovalnica

V začetku lanskega septembra sem si od prijatelja sposodil avtomobil, priča temu je g. Drago Pompe. Avto je bil ves čas zavarovan kasko brez odbitne franšize. Redno so bile plačane vse premije. Vse je bilo v redu, dokler se nisem odpravil v Brežice. Z dekletom sva se tam, nič hudega sluteč, odpravila v bližnji bife. Približno čez eno uro sva se vrnila na kraj, kjer sva parkirala avtomobil, a avta ni bilo več. Takoj sva poklicala policijo postaje Brežice. Ugotovili smo, da je avtomobil ukraden. Policija je zapisala v zapisnik, da je avto moj, kot jim je odgovorilo dekle, ko sem bil jaz v telefonski govorilnici. G. Trakočar se zdaj sklicuje na to trditve v zapisniku in zaradi tega podatka v zapisniku štejejo polico za neveljavno. Vendar se sprašujem, kako naj bi bil avtomobil moj, ko pa to nikjer ne piše. Samo zmedena beseda ob dogodku je bila torej dovolj, da sicer pošteno plačano zavarovanje ni več veljavno.

V prvem mesecu po dogodku sem večkrat obiskal g. Trakočarja, a mi je vedno odgovarjal, da ne more ničesar rešiti, ker še ni dobil zapisnika od policije. Na policijski postaji v Brežicah so mi rekli, da so zapisnik poslali že 25. novembra 1992. V Krškem so še vedno vse zanikali (oni so zapisnik dobili šele po novem letu. Tedaj, ko sta minila že dva meseca, je g. Trakočar izjavil, da policia ni več pravno močna in da naj se obrnem po nasvet h g. Nikolčiču. Ta mi je dejal, da bodo vse rešili na pristojnem sodišču. V zvezi s sodiščem jaz nisem dobil ničesar, lastnik avtomobila tudi ne, kako bo torej rešeno?

Zakaj sploh plačujemo zavarovanje pri Zavarovalnici Triglav PE Krško, saj če nekaj izgubiš, ostaneš praznih rok.

Plačilo zavarovanj pa niso ravno majhna.

Karimani Skender

SLAVKO IN TROBENTA — Na fotografiji je Slavko Žagar iz Ločca z italijansko vojaško trobento, ki jo je našel leta 1973 v neki kraški jami nad Padovim.

Trobenta TEXT 134

Uganka, čigava je

OSILNICA — Slavko Žagar iz Ločca v krajevni skupnosti Osilnica je zdaj lastnik stare trobente, ki je bila gotovo nekoč last italijanske vojske. Slavko jo je našel leta 1973 v neki jami nad Padovim. Tam so se med zadnjo svetovno vojno skrivali ljudje iz Padovega, ki so bežali pred Italijani in Nemci, ko so prihajali v te kraje med svojimi bojnimi pohodmi.

Če bi trobenta znala govoriti, bi gotovo povedala veliko zanimivega. Zdjaj lahko skupaj z njenim lastnikom le sklepamo, da so trobento, ki nosi oznako TEXT 134, povsem gotovo zaplenili partizani v enem izmed bojev z italijanskimi vojaki.

Zelo verjetno je tudi, da je italijanski trobentac izgubil življenje. Trobenta je prišla v roke partizanom ali pa kakšnemu domačinu, ki se je skrivil v jamo, s sabo pa vzel trobento in jo prekril s kamenjem.

Leta 1973 pa je prišel v jamo Slavko. Opazil je, da izpod kamenja gleda cev. Misilil je, da je puška.

Kamenje sta mu pomagala odmetati še dva otroka. Kmalu so našli pod kamenjem nekaj streliva in namesto puške trobento. Na njej je bilo kar za okoli centimeter na debelo apnenca. Trobento je nato doma očistil in spoliral. Naučil se je tudi nekaj igrati nanjo, tako da zdaj včasih zabavlja nekakšni veselici.

J. PRIMC

Dr. Vjekoslav Frlan

Sedmega decembra lani je v Kostanjevici na Krki po nekajletni težki bolezni končal svojo življenjsko pot naš dolgoletni zdravnik dr. Vjekoslav Frlan. Bil je eden od tistih, ki so pripomogli k razvoju zdravstvene službe v Krškem. Spominjali se ga bomo kot enega od utemeljiteljev današnje zdravstvene službe, ki se kljub vsem dobrim namenom očitno ne bo obdržala.

Vjekoslav Frlan se je rodil 1907. leta na otoku Zlarinu mornarju in kmetici. Po osnovni šoli na Zlarinu se je šolal v gimnaziji v Splitu. Pozneje se je vpisal na veterinarsko fakulteto v Zagrebu, vendar je spriču pomanjkanja ni dokončal. Po tistem je študiral in doštudiral na zagrebški medicinski fakulteti. Po drugi svetovni vojni je delal kot vojaški zdravnik na letališču v Cerkljah. Upokojitev je kot zdravnik dočakal v Kostanjevici, kjer je pred tem delal dolga leta in kjer je bil našel tudi življenjsko spremljevalko. Kot splošni zdravnik je dr. Frlan opravljal v Kostanjevici delo družinskega zdravnika, skrbel je za paciente in bil na razpolago 24 ur na dan. Doživljal je razcvet medicinske dejavnosti in doživel nov zdravstveni dom, ki simbolizira mladostno zagnanost naših starejših kolegov. Ti so delali v pripravi, da bo nekega dne zdravstvo dobrina vseh.

Dr. Vjekoslav Frlan je jesen življenja preživljal na svojem otoku — Kostanjevici, in to ob polni pozornosti in spoštovanju svojih someščanov, ki so mu pomagali, vsemel ko zaradi katarakte ni več videl. Vselej je bil razvoja stroke in obiskov kolegov. Svojo 85—letnico je slavil v krogu sodelavcev.

Naj bo ta prispevek delček zahvale njegovim kolegom, sodelavcem in pacientom za njegovo delo in življenjski prispevek. V imenu kolektiva ZD Krško se

zahvaljujemo dr. Frlanu za opravljeno delo. Člani kolektiva ga bomo ohranili v spominu kot dobrega, natančnega in vestnega zdravnika in bomo nadaljevali njegovo delo.

dr. Rudolf Ladika,
direktor ZD Krško

Mirko Darovec

V lepem, sončnem, toda zimskem času, ko je narava pripravljena na zimski počitek, je odšel tiho in neopazno, kot bi po truda polnem dnevu legel k zaslužnemu počitku, dobri mož in oče Mirko Darovec. Rodil se je 13. marca 1933. leta v Megenliku pri Trebnjem na majhni kmetiji med šestimi otroki. Že v zgodnji mladosti je moral služiti kruh pri kmetih. Pozneje se je zaposlil pri železnici. V tej je našel smisel življenja in ji v celoti posvetil vso delovno dobo. Toda delo na železnici je bilo tudi utrudljivo. Že naporna vožnja z vlakom v Ljubljano in nočno delo sta počasi načeljena njegovo zdravje. Z družino so si zgradili lasten dom, za katerega je bilo potrebnega veliko garanja. V življenju je doživel kar nekaj nesreč, ki so mu pustile posledice na zdravju. Toda z veliko vero v življenje je bojeval boj z zahrbtno boleznijo. Veskozi je bil do ljudi prijazen in je bil pripravljen pomagati. Ko je umrl, ga je na pokopališču v Trebnjem pospremila veliko ljudi.

R. MAJER

Jože Vovk

Kapelica za izpolnjeno zaobljubo

Zahvala za srečno vrnitev iz Mauthausna

RUPE — Že skoraj 50 let je minilo od takrat, ko se je Anton Kraševac iz Jelš pri Otočcu zaobljubil, da bo nedaleč stran od rojstne vasi postavil kapelico za Marijo. Leta so tekla, zaobljuba pa ga je ves čas tiščala v srcu.

Na Rupah nad domačo vasjo, kjer imata s sinom vinograd in zidnico, je lani spomladi le pričela iz tal rasti zaobljubljena kapelica. Poleg sina sta Tonetu pomagala pri gradnji še zet Jože in Pakarjev Jože. Strinjavše junija so vanjo postavili kipec Marije, župnik pa je kapelico blagoslovil. Za steklenimi okni lahko vsak mimoidoči prebere spo-

ročilo: Zaobljuba v čast in zahvalo Materi božji 5. maja 1945 za srečno vrnitev iz taborišča Mauthausen.

Anton Kraševac je bil med drugo svetovno vojno borec II. bataljona Gubčeve brigade. V začetku nemške okupacije so ga pri Brulčevem minu v Gotni vasi ujeli belogardiisti. Tepli in mučili so ga, vendar ni izdal. Da je ostal živ, se lahko zahvali le Nemcem, ki sta prav tedaj prišla mimo, ko je bila v Tonetove prsi že obrnjena cev mitraljeza. Odpeljali so ga v novomeške zapore, zatem se je znašel še v ljubljanskem zaporu in v Begunjah, od koder so ga odpeljali v Mauthausen. V trinajstih mesecih življenja v taborišču je izgubil polovico svoje teže in ob vsem trpljenju, ki ga je tam doživljal, si skoraj ni upal misliti, da bo še kdaj videl domačo vas. Molil je in se zaobljubil Mariji, da bo ob srečni vrnitvi domov za njeno uslišanje postavil kapelico. Sedaj, ko kapelica stoji, je pomirjen in vesel.

J. PAVLIN

Kadar cilji opravičujejo vsa sredstva

Ugovor Gospodarski zbornici Slovenije, ki je enostransko prekinila kolektivne pogodbe

Prek javnih medijev potekajo razprave o enostranskosti, smiselnosti, pravilnosti sklepov Upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), ki je decembra lani sklenil:

1. Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo se odpove v celoti, s tem da odpoved začne učinkovati 1.3.1993.

2. UO GZS predlaga odborom združenj in zavezuje člane UO teh združenj, da na enak način odpovedo panožne kolektivne pogodbe.

3. Za čas od 1.1.1993 do 1.3.1993 GZS kot podpisnik Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo enostransko ne prizna veljavnosti 30. in 32. člena, ki se nanaša na izhodiščne plače ter eskalacijsko lestvico. Obenem UO zavzema stališče, da naj se upoštevajo izhodiščne plače, znižane za 20%, in eskalacijska lestvica, ki velja za Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti.

4. Enak pristop glede izhodiščnih plač in eskalacijske lestvice naj se v omenjenem obdobju uveljavlja tudi pri panožnih kolektivnih pogodbah.

5. UO predlaga sindikatam, da se pogajanja kar najhitreje nadaljujejo. Obenem pooblašča vodstvo GZS za nadaljnja pogajanja o spremembah in dopolnitvah Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Strokovne službe GZS se zadolžijo za izvedbo teh sklepov.

V obrazložitvi teh sklepov je UO GZS ugotovil, »da letošnja pogajanja (op.p.: pogajanja v letu 1992) o spremembi Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo kljub prizadevanjem še niso bila uspešna«.

Moj namen ni polemizirati z razprav-

ljalci oz. GZS, opozoriti želim le na to, da ni dobro, če cilj opravičuje vsa sredstva.

Gre za dva postopka, ki sta opredeljena v Splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo, in sicer odpoved pogodbe (Veljavnost kolektivne pogodbe, točka D) in sklenitev, sprememba ali dopolnitev kolektivne pogodbe (2. poglavje: Pravice in obveznosti strank in način reševanja sporov, 45. člen).

Vsaka izmed pogodbenih strank lahko kadarkoli predlaga spremembo oz. dopolnitev kolektivne pogodbe. To stori tako, da pošlje drugi stranki oz. strankam pogodbe v pisni obliki obrazloženo zahtevo. Postopek predvideva, da se morajo nasprotni stranke opredeliti o predlogu za spremembo oz. dopolnitev v 30 dneh. Če tega ne store, lahko predlagateljica začne postopek pred komisijo za pomirjanje. Če se stranke v postopku pomirjevanja sporazumejo, sporazum strank dopolnjuje kolektivno pogodbo, če pa je pomirjevanje neuspešno, predvideva kolektivna pogodba, da odloči o spornih vprašanjih arbitražni svet.

Če so bila pogajanja pravočasno začeta, ni razloga, da se ne bi zaključila v okviru postopkov, ki jih predvideva Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo.

Pogodbo ponavadi odpove pogodbi zvesta stranka. Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo pravi: »Če ob izteku časa, za katerega je sklenjena ta pogodba, nobena od pogodbenih strani ne odpove pogodbe, se njena veljavnost podaljša do sklenitve nove.« Stara kolektivna pogodba bi torej lahko veljala, hkrati pa bi se lahko začela pogajanja za

sklenitev nove. UO GZS se je po »neuspešnih pogajanjih« odločil, da bo »neuspešna pogajanja« nadaljeval ultimativno. Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo pravi, da če stranka pogodbo odpove, se sklepa nova. Torej ne gre za nadaljevanje pogajanj, temveč sklenitev nove kolektivne pogodbe.

Poleg te nedoslednosti si je UO GZS privoščil še nekater, in sicer, da je enos-

● **Posledice odpovedi kolektivne pogodbe so precej bolj usodne. Res je sicer, da so še vedno v veljavi panožne kolektivne pogodbe, vendar je nastala praznina pri urejanju nekaterih pravic delavcev iz delovnega razmerja. Že do sedaj, ko je kolektivna pogodba veljala, je bilo njeno izvajanje samovoljno, če pravil sploh ni več, je samo še samovoljna. Takšno stanje je država na nek način celo vzpodbudila, namesto da bi ga takoj odpravila. Če bodo cilji opravičevali vsa sredstva, potem se je bati za pravno državo.**

transko podaljšal po svojem odstopu tisti del Splošne kolektivne pogodbe, ki zanj ni sporna, do 1.3.1993, s 1.1.1993 pa je odpovedal izvajanje določb, ki govore o izhodiščni plači in eskalaciji. Tako, kot je opredeljeno v določbi Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, lahko stranka odpove pogodbo in začne pogajanja za novo ali pa je ne odpove. V splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo ni predvidena odpoved posameznih določb, temveč odpoved pogodbe, o posameznih določbah pa se lahko pogodbeni partnerji pogajajo.

Omenjena kolektivna pogodba tudi določa, da je potrebno začeti postopek za sklenitev nove pogodbe vsaj tri mesece pred prenehanjem veljavnosti kolektivne pogodbe.

Toliko o postopkih. Sindikati sicer lahko pristanejo na takšno igrjo, ki jo vodijo drugi, ali pa vstopijo v to igrjo povsem enakovrno in brez kakršnihkoli pritiskov.

Strinjam se s trditvijo, da so plače prevelik strošek za delodajalca. Ta strošek je sestavljen iz davkov in prispevkov in tistega, kar delavec dobi v roke. Konkurenčnost naših izdelkov ni v višini tistega, s čimer delavec ne more več preživeti, pač pa v obremenitvi plač. Razmere so takšne, da zahtevajo ločeno obravnavanje davkov in prispevkov in neto plač. Za delavce ni pomembno, koliko DEM plače smo mu naračunali, zanj je pomembno samo, kakšna je kupna moč njegove plače, ali z njo lahko pokrije življenjske stroške ali ne. Podatki, ki so na razpolago, dajejo odgovor, ki ga ne bom ponavljal.

Ob tem ne gre zanemariti še neke malenkosti — plač nekaterih, ki so na jeli same sebe in odgovarjajo sami sebi (dokler pač družbene lastnine ne bomo odpravili) in so zaradi plač, ki jih prejema, izgubili realna razmerja med plačami, ki jih dajejo, in stroški, ki naj bi jih pokrivali. Ti ljudje predstavljajo v zborničnem sistemu lastnike kapitala. O plačah teh in njihovi povezavi z doseženimi poslovnimi rezultati UO GZS ni razpravljaj.

V pravni državi se cilji dosega s sredstvi, ki v pravni državi veljajo.

IGOR VIZJAK

Mesto bo dobilo nov kulturni hram

Bivši dom JLA bo ponovno odprt jeseni - Ena polovica bo namenjena amaterski kulturni, druga polovica pa informativni dejavnosti - Tudi razstavni prostor

NOVO MESTO - Nekdanji novomeški dom JLA je bil potem, ko so ga vojniki jugovojске v precej žalostnem stanju zapustili, vseskozi prazen in zato tudi tarča večkratnih vlomov, v katerih so zlikovci vandalsko uničili še tisto malo inventarja in naprav, kar je za vojnike ostalo. Pobude, da bi s stavbo vendarle nekaj storili, saj je zares greh pustiti jo na takem kraju neizkoriščeno, pa so doslej vedno naletele na formalne ovire.

Po zakonu je namreč postala lastnica nekdanjega premoženja jugoarmade slovenska država, z njim pa naj bi upravljalo obrambno ministrstvo. Pri novomeškem domu pa je zadeva bolj zapletena, saj je vanj vlagala tudi občina in je torej njegov zakoniti solastnik. Čeprav velikost solastniških deležev uradno še ni določena, sta partnerja le sklenila dogovor o obnovi. Načrti so že v izdelavi, prva faza, se pravi zaščita pred nadaljnjim propadanjem, pa je tudi že opravljena, razen na strehi, ki je zaradi petnajstletnega nemarnega gospodarjenja tudi v zelo žalostnem stanju.

Končno je bilo vendarle doseženo tudi soglasje o tem, v kakšne namene naj bi se v dom bodoče uporabljal, in v skladu s tem je novomeški izvršni svet določil uporabnike. To pa omogoča tudi izdelavo konkretnih obnovitvenih načrtov in skorajšen pričetek obnove. Za investicijske priprave, vključno z izdelavo projekta, je sredstva občina že zagotovila, za začasnega upravitelja do konca investicije pa je pooblastila podjetje Zarja.

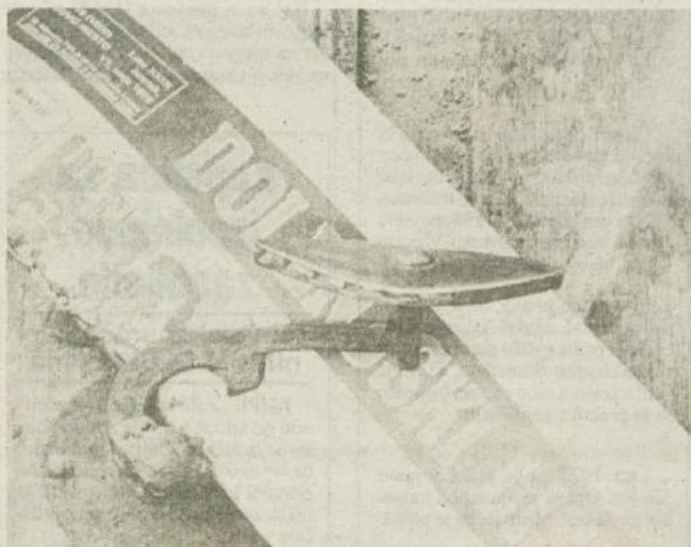
Direktor Zarje Stojan Horvat si po občinskem sklepu takole predstavlja nadaljnjo funkcijo doma:

"Celotni desni del objekta bo pripadal kulturni sferi, se pravi tisti, za katero je bil prvotno namenjen, levi del pa naj bi bil namenjen informacijski dejavnosti. Studio D naj bi kot nosilec zbral še druge interese, dopisništva časopisov in drugih medijev, da bi prišli pod isto streho. To bi občanom močno pocenostavilo stike z mediji, omogočilo pa bi tudi določeno stopnjo koordinacije. V sklopu tega dela bi bil tudi večji snemalni studio, v kletnih prostorih pa je predvidena še gostinska dejavnost. Na javni razpis je bil za vselitev v stavbo odzvil zelo velik, vendar smo morali zaradi omejenosti prostora in vrste dejavnosti mnoge interese zavrniti."

Za nas je seveda najbolj pomembno, da bo nekdanji dom JLA spet oživel in da bo postal neke vrste novo novomeško kulturno središče. V desnem delu, ki bo namenjen predvsem neprofitni kulturni dejavnosti, bo namreč na razpolago dvorana z odrom in drugimi pomožnimi prostori, to pa bo omogočilo gledališke, glasbene in plesne nastope pa tudi vaje in hranjenje instrumen-

tov in drugih rekvizitov, kar amaterski dejavnosti in šolam v Novem mestu sedaj tako primanjkuje; koristno pa bo moč uporabiti tudi veliko avlo pri vходу, saj je primerna za umetniške in komercialne razstave. Razveseljivo je tudi to, da bo novi kulturni center zaživel že letos, po predvidevanjih oktobra ali novembra.

T. JAKŠE

EMINENT

Prodaja novih in rabljenih vozil, komisijska prodaja

• krediti • leasing • dobava tako

PRODAJA VOZIL ZNAMKE: FIAT, OPEL, RENAULT in CITROEN

tel. fax: (068) 23-902
Del. čas: 8.-12.
15.-17. ure

zavarovalnica triglav d.d.

poslovna enota Novo mesto
Zagrebska 2, 68000 Novo mesto

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d. — ima med slovenskimi zavarovalnicami najbolj razvejano poslovno mrežo.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d. — je v letu 1991 navzlic rojevanju novih zavarovalnic še povečala svoj tržni delež v slovenski zavarovalniški pogači.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d. — po vzoru najboljših zavarovalniških ponudb v deželah Zahodne Evrope nenehno oblikuje nove vrste zavarovanj.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d. — po številu sklenjenih zavarovalnih polic presega vse ostale zavarovalnice, kar le povečuje in utrjuje varnost njenih zavarovancev.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Knjiga tudi beguncem

Povečana izposoja

Študijska knjižnica Mirana Jarca je zadnje čase zelo aktivna. Močno je povečala izposajo na študijskem oddelku, knjižničarka potujoče knjižnice pa skrbi za to, da tudi onemoglim in bolnim osebam pripelje knjige na dom. Ustanova se vse bolj posveča tudi različnim ciljnim skupinam (mladim, ostarelim in odraslim, ki se izobražujejo), začela pa je delati tudi z begunci. Že leta 1991 je bibliotekarka Jadranka Zupancić izposojala knjige hrvaškemu beguncem na Otočcu. Lani je delo nadaljevala z begunci iz BiH. V sodelovanju s Centrom za socialno delo Novo mesto zdaj enkrat na teden obišče begunce v Domu za učence Majde Šile ter v Pionirjevih barakah v Bršljanu. Zabeležila je 1111 obiskov in izposodila 3612 knjig.

Izbor knjig je v hrvaškem jeziku, v njem pa so knjige za otroke, za šolačo se mladino in za odrasle. Po potrebi knjižnica z literaturo oskrbuje tudi učitelje begunskih otrok. Knjige si lahko izposojajo tudi učenci begunci, ki bivajo pri družinah, a so vključeni v osnovnošolski pouk. Teh otrok je zdaj 57. Bibliotekarka je za begunske otroke, zlasti ob šole prostih dnevih, prirejala tudi ure pravljic. Pripovedovala je 23 pravljic ter prebrala 33 pravljic ali krajših zgodb.

Skoraj vsi begunski otroci, od malčkov do šolarjev, v vseh centrih na novomeškem področju so bili deležni knjig in pravljic v svojem jeziku, knjige pa so bile dostopne tudi srednješolski mladini in tistim odraslim, ki so pokazali zanimanje zanjo. Knjižničarji so svoje delo opravljali z veseljem in zavestjo, da opravljajo delo, ki bo v mladih srcih zagotovo pustilo dragoceno sled, hkrati pa so dokazali, da je sodobna knjižnica kos svoji nalogi in sposobna reagirati na nova dogajanja, izzive in potrebe v družbi.

J. ZUPANČIČ

Lastnino vračajo bolj počasi, kot so obljubili

Ni skladov za izplačevanje odškodnin

BREŽICE — Obljube o takojšnjih vrnitvah nacionaliziranih zemljišč so pri prvih volitvah prinesle precej glasov, zdi pa se, da jih bodo v bodoče še več vzele. Vsem, ki so verjeli in upali, se zdaj zdi, da denacionalizacija teče prepočasi. Poleg tega, da je vračanje stavb in zemljišč zapletena zadeva, je treba tudi upoštevati, da še ni ustanovljen odškodninski sklad niti sklad kmetijskih zemljišč in gozdov.

V Brežicah so pred letom dni imenovali dve komisiji. Ena pomaga pristojnim upravnim organom v postopkih za vračanje kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetijskih gospodarstev, druga pa pri zahtevah za vračanje zasebnih gospodarskih podjetij, stanovanj, stanovanjskih hiš, poslovnih prostorov, poslovnih stavb in stavbnih zemljišč. Do začetka jeseni je bilo vloženih skupno 179 zahtevkov, največ (108) za kmetijska zemljišča in gozdove. Poleg tega je vloženih 31 zahtevkov za vrnitev stanovanj, 23 za poslovne prostore, 11 za stavbna zemljišča, 2 za podjetja in 4 za nepremičnine kulturne, zgodovinske, umetniške ali naravne vrednosti.

Zakon nalaga, da se odločbe o denacionalizaciji izdajo v roku enega leta od dneva, ko je bila vložena popolna zahteva. Do sredine oktobra so v brežički občini izdali 19 odločb o denacionalizaciji. Vrnili so 8 ha gozdov, 7,8 ha kmetijskih zemljišč, 19 stavbnih zemljišč in 3 poslovne prostore. V zadnjem času so zelo aktualne zahteve za vrnitev zemljišč na območju letališča Cerklje ob Krki. 40 razlaščenec se je tu povežalo tudi v društvo, saj so njihove zahteve trenutno nerešljive. Ministrstvo za obrambo je zavrnilo možnost vrnitve v naravi, kar za zemljišča, ki služijo za opravljanje dejavnosti državnega organa, lahko stori. Razlaščenec tako ostaja samo možnost pridobitve odškodnine, ko se bo oblikoval slovenski odškodninski sklad.

B. D.-G.

KAJ NAJ BO V ŠOLI?

VELIKI TRN - Velikotmčni iščejo odgovor na vprašanje, kako bi najboljše uporabili tukajšnje prazno šolsko stavbo. Dosedanji načrti, po katerih naj bi del šolskih prostorov usposobili za obrt, so se izjalostili.

Vesele počitnice

Prireditve za šolarje

KRŠKO — V času počitnic med 25. in 30. januarjem so pripravili v Krškem različne kulturne, zabavne in športnorekreativne prireditve, na katerih so priskočili šolarjem na pomoč posamezni aktivisti in mentorji interesnih dejavnosti. Med počitnicami so odprli vse šole, organizirali so varstvo-otrok, ki jim je na voljo tudi prehrana. Na OŠ Jurja Dalmatina v Krškem in OŠ Leskovec so dali na voljo bazen. Med počitnicami so otroke povabili tudi v galerijo Opus. Danes bodo v OŠ Jurja Dalmatina v Krškem organizirali plesne dejavnosti za velike in male, jutri bo na vrsti likovno ustvarjanje za velike in male.

Za vesele počitnice otrok skrbi tudi Kulturni dom Krško s posebnim filmskim sporedom. Danes ob 17. uri bo v kinu doma na sporedu ameriška romantična komedija Moja punca. Jutri in v nedeljo ob 18. uri bodo tam predvajali ameriško risanko Lepotica in zver. Pred tem so ta teden v kinu že predvajali filma Sam doma in Kapitan kljuka.

NAŠ ŠPORTNI DAN

Na hitro smo se odločili za zimski športni dan. Zmenili smo se, da bo v petek, 8. januarja. Prva skupina je ostala v Artičah. Tam smo se kepali, sankali in drsali. Nekateri Sromljani so ostali na Sromljah in se sankali. Nekateri smučarji in sankalci so bili v Pečicah. Ena skupina je odšla na Kope. V Pečice in na Kope so nas pripeljali avtobusi. Snežna odeja je bila debela, bila je malo zaledenela. Prvič sem bila na vlečnici, zato sem padala. A kmalu sem se naučila. Celo popoldne smo smučali. Nekateri učenci so tudi teknovali.

LINA RAVBAR
4. a, novim. krožek Vrbački OŠ Artiče

NAŠE OPRAVIČILO

Štirinajstega januarja smo v Dolenjskem listu z veseljem prebrali naš prispevek Zleje učencev iz OŠ Šentjanž. Vendar je v našo veselje kanila grenka kaplja, saj so nas obdoližili, da v "članku" trdimo, da imamo v OŠ Šentjanž slabo malico. Tega nismo napisali, res pa je eden od anketiranih sošolcev povedal, da si želi poleg vsega tudi boljše malico. Kdo je ta izbirnež, v anketi nismo zapisali. Sicer pa smo zadovoljni z našo malico, saj finamo velikokrat na jedilniku hot-dog, jogurt, salamo, velike žemlje in seveda tudi pašteto, marmelado. Zato se s tem dopisom opravičujemo za izbirnežev odgovor in upamo, da se malica zaradi tega ne bo spremenila.

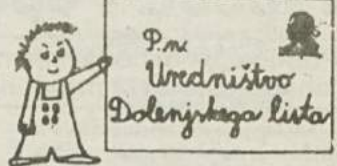
Novinarski krožek
OŠ Milana Majna
Šentjanž na Dol.

OD ZRNA DO KRUHA — Tak naslov so dale svojemu naravoslovnemu dnevu gospodinjске skupine 8. razredov na OŠ Center v Novem mestu. Učenci so pripravljali kruh za različne priložnosti. Zbrani predmeti, ki se uporabljajo ob setvi, žetvi, mlaiči ter shranjevanju in uporabi žita, so etnološko obarvali razstavo naravoslovnega dne. (Foto: Andrej Komelj, fotokrožek OŠ Center)

MLADI DOPISENIK

NOVOLETNA ZABAVA

Učenci 1. do 8. razreda smo pripravili 24. decembra novoletno zabavo. Vsak oddelek je prispeval svojo točko in tako so se izkazali mladi glasbeniki, pevci, igralci in plesalci. Imeli smo tudi zabavno tekmovanje med a in b. Zmagovalci so se posladkali s sladkimi bomboni, poraženci so se morali zadovoljiti z grenkimi. Na koncu nam je Matjaž veselo zaigral in nekaj najpogumnejših je zaplesalo.

JANJA URBANČIČ
mladi novinar
OŠ Dol. Toplice

PRVI NOVOLETNI DAN

Prvega dne v novem letu nas je presenetil sneg. Marsikomu je prekržal račune. Kot vsako leto so tudi letos pogumni možje preizkusili kakšno "toploto" ima Krka na novoletni dan. Marsikomu se zdi čudno, vendar je res, da so ob 13. uri skočili s straškega mostu v Krko. Ne vem, če jih je zeblo, mene bi zagotovo, saj me je zeblo že, ko sem jih videla, da so v kopalkah. Po končanem opravilu so se okrepčali v gostilni. Mi smo ta podvig gledali od doma.

NATAŠA FIFOLD
mlada novinarka
OŠ Dol. Toplice

VESELIM SE URE

Uro imajo pri vsaki hiši. Ura nam kaže čas. Poznamo stenske, ročne, žepne in namizne ure. Tudi jaz imam svojo. Ima zvonček. Ta me zjutraj zbudi, da ne zamudim pouka. Moja ura je budilka. Mamica mi je obljubila, da bom za rojstni dan dobila pravo ročno uro. Tega se zelo veselim.

TINA KOLENC
2. r., OŠ Krmelj

ŠPORTNI DAN NA SNEGU

Učenci 5. do 8. razreda smo se 7. januarja zabavali na snegu. Razdelili smo se v pet skupin. Dobri smučarji so smučali na Gačah, ostali smučarski navdušenci so se spuščali po bregu pred šolo. Drsalcji so se pognali po ledenem drsalnišču, fantje so celo igrali hokej, dekleta so izvajala umetniške piruete pred zbranim občinstvom. Sankalci so se za šolo zaletavali in so zavijali mimo orohov. O groza, enega so skoraj podrli! Imeli smo se zelo dobro.

ROMANA in MAJA
mladi novinarki
OŠ Dol. Toplice

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 28. I.

SLOVENIJA 1
8.35 - 23.05 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 TEDENSKI IZBOR
PREDSEDNIK, izvirna TV komedija
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
13.40 NAPRAVITE MI TO DEŽELO SPET NEMŠKO, ponovitev TV nadalj., 2/3
14.50 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ZAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.40 VEČNA MLADOST, italij. nadalj., 4/4
21.30 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.53 TV JUTRI
22.55 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
10.15 Video strani - 10.25 Tedenski izbor: Finski arhiplagi; 10.40 Slovenija - umetnostni vodnik: Tunjice (ponovitev); 10.50 Športna sreda (ponovitev) - 13.00 Poročila - 16.15 Obiski: NSK (ponovitev) - 17.25 Svet poročila (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? (svetovno namenski program) - 19.17 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Povečava: Slovenske zvezde - 21.05 Minuta za umor (slovenski film) - 22.35 Slike iz Sečšana (11. del dok. oddaje) - 22.40 TV jutri - 22.45 Sova: Dragi John (40. epizoda amer. naniz.); Zmerek (nemški film) - 0.50 Video strani

PETEK, 29. I.

SLOVENIJA 1
8.35 - 23.30 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
10.05 TEDENSKI IZBOR
VIDEOŠPON
URŠINE LJUBEZNI, kratki igrani film
MINUTA ZA UMOR, slov. film
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 VIDEO STRANI
13.35 NAPRAVITE MI TO DEŽELO SPET NEMŠKO, ponovitev 3., zadnjega dela nadalj.
14.45 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
16.55 EP VIDEO STRANI
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM
17.15 SILAS, nemška nadalj., 7/12
17.45 PRVI USPEHI
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 VRZI MAMO Z VLAKA, amer. film
22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.28 TV JUTRI
22.30 MOŠKI, ŽENSKA
23.30 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
11.00 Video strani - 11.10 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: R & R; 12.10 Večna mladost (italij. nadalj., 4/4) - 13.00 Poročila - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.00 Euroritem (7. oddaja) - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Alternativni program: Studio City - 22.10 Slike iz Sečšana (12. del dok. oddaje) - 22.20 TV jutri - 22.25 Sova: Popolna tujca (amer. naniz., 15/28); Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev - Woody Allen: Broadway Danny Rose (amer. film) - 0.20 Video strani

SOBOTA, 30. I.

SLOVENIJA 1
9.25 - 1.10 TELETEKST
9.40 VIDEO STRANI
9.50 TEDENSKI IZBOR:
9.50 RADOVEDNI TAČEK
10.05 POVODNJAK IN MAKOV ŠKRAT, zadnji del lutkovne igrice
10.20 ZLATA RIBICA
10.45 TOK TOK
11.30 VRZI MAMO Z VLAKA, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 TEDNIK, ponovitev
13.45 VIDEO STRANI
14.50 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SVET MORSKIH PSOVI IN BARAKUDE, amer. poljudnoznan. oddaja
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.12 ŽREBANJE 3 x 3
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
20.05 UTRIP
20.25 KOMU GORI POD NOGAMI?
21.30 ŠAMPANJSKI CHARLIE, amer. nadalj., 1/4

21.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.58 TV JUTRI
23.00 SOBOTNA NOČ
23.00 NOČNI VIDEO MEH
0.20 BARBARA STREISAND
1.00 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
8.50 Video strani - 9.00 Tedenski izbor: Jakec in čarobna lučka (angl. risana serija, 16/26); 9.10 Denver, poslednji dinozaver (ponovitev amer. naniz., 13/20); 9.35 Zgodbe iz školjke (ponovitev); 10.30 Operne zgodbe (4. oddaja): Aida - 11.25 Športna sobota - 17.55 Moški, ženska (ponovitev) - 18.55 Dober tek! Kuharski nasveti Paula Bocuseja (21/22) - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Churchill (angl. dok. serija, 4/4) - 21.00 Kvartet Tartini - 21.30 Pogled in zadeni - 22.30 Slike iz Sečšana (13. del dok. oddaje) - 22.40 TV jutri - 22.45 Sova: Znak zodiaka - Skorpion (nemška naniz., 8/12); New Orleans (amer. film ČB) - 0.45 Video strani

NEDELJA, 31. I.

SLOVENIJA 1
8.00 - 23.10 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ZAV, ponovitev
ZLATI CEKIN, ponovitev 1. oddaja
SILAS, ponovitev nemške nadalj., 7/12
10.40 DOBER TEK!, ponovitev 21. oddaja
11.00 OD KOLPE DO RABE - AFS FRANCE MAROLT, 3. oddaja
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO MEH
13.00 POROČILA
13.05 KOMU GORI POD NOGAMI, ponovitev
14.55 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 MORA, franc. film
18.35 MI SMO PA V SELAH DOMA, 1. oddaja
19.05 RISANKA
19.17 LOTO
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZRCALO TEDNA
20.25 NEDELJSKIH 60
21.30 MORSKE STEZE, angl. poljudnoznan. serija, 4/5
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.28 TV JUTRI
22.30 ŠPORTNI PREGLED
23.00 VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
Opomba: 11.25 Kulm: skoki; 14.30 Melbourne: tenis; 16.55 hokej 7.15 Video strani - 7.25 Tedenski izbor: Pogled in zadeni; 8.25 Šampanski Charlie (amer. nadalj., 1/4); 9.15 Alpe-Donava-Jadran; 9.45 Malagi, stari lovec na medvede (japonski film) - 11.25 Športna nedelja - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Ženska, ki nenehno govori (multimedijski spektakel) - 22.05 Slike iz Sečšana (14. del dok. oddaje) - 22.15 TV jutri - 22.20 Sova: Družina Addams (amer. naniz., ČB, 11/16); Kenny Rogers - Kockar (amer. nadalj., 1/3) - 0.20 Video strani

PONEDELJEK, 1. II.

SLOVENIJA 1
8.35 - 23.25 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
10.00 GOLDY - POSLEDNJA ZLATA MEDVEDKA, amer. film
11.30 NEDELJSKIH 60, ponovitev
12.30 VIDEO MEH, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 CHURCHILL, ponovitev angl. dok. serije, 4/4
14.55 FILMSKO POPOLDNE
DRUŽINA ADDAMS, amer. naniz., 11/16
KENNY ROGERS - KOCKAR, amer. nadalj., 1/3
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (19/20)
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.50 PARI, TV igrica
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 SEDMA STEZA
20.30 TUJI SHOW: MI PA VSI PLEŠEMO
21.30 DOSJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 GOSPODARSKA ODDAJA
MADE IN SLOVENIA
23.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
11.20 Video strani - 11.30 Tedenski izbor: Znanje za znanje: Učite se z nami; Od Kolpe do Rabe (3. oddaja); Euroritem (8. oddaja); 12.30 Športni pregled - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.15 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 16.30 Dober dan, Koroska - 17.00 Ljudje in zemlje (ponovitev) - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 V službi rock n' rolla - 18.50 Univerzitetni razgledi (svetovno namenski program) - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Komunikacije prihodnosti - 20.35 Znanost: Dotik (8. oddaja) - 21.00 Prinčeva smrt (portugalska drama) - 21.55 Slike iz Sečšana (15. del dok. oddaje) - 22.05 TV jutri - 22.10 Sova: Korak za korakom (amer. naniz., 9/13); Kenny Rogers - Kockar (amer. nadalj., 2/3) - 0.35 Video strani

TOREK, 2. II.

SLOVENIJA 1
8.15 - 22.55 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
9.35 GOLDY - ZGODBA O ZLATI MEDVEDKI, amer. film
11.10 SVET MORSKIH PSOVI IN BARAKUDE, ponovitev amer. poljudnoznan. oddaja
12.00 KOMUNIKACIJE PRIHODNOSTI
12.30 ZNANOST: DOTIK, 8. del
13.00 POROČILA
13.05 DOSJE, ponovitev
13.45 VIDEO STRANI
14.25 FILMSKO POPOLDNE:
14.25 KORAK ZA KORAKOM, amer. naniz., 9/13
14.50 KENNY ROGERS - KOCKAR, amer. nadalj., 2/3
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 OTROŠKI PROGRAM
ZALJUBJENI ZMAJ, 1/3
KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.50 PARI, TV igrica
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 KOŠARKA OLIMPIJA: ZARAGOZA, prenos
21.40 MAČKE, angl. poljudnoznan. serija (5/5)
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.53 TV JUTRI
22.55 OMIZJE
VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
10.05 Video strani - 10.10 Tedenski izbor: Univerzitetni razgledi; Sedma steza; Prinčeva smrt (port. drama); Tuji show - 13.00 Poročila - 16.00 Sobotna noč: Nočni videomeh; Barbara Streisand - 18.00 Sprehodi po stari Ljubljani (ponovitev, 1/9) - 18.30 Razmišljanje o kiparju - 18.50 Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Milena (TV nadalj., 2/4) - 21.00 Osmi dan - 22.00 Svet poročila - 22.35 Slike

SREDA, 3. II.

SLOVENIJA 1
8.35 - 22.45 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
ŠKRATEK IN MALA VILA, finski film
11.05 TEDENSKI IZBOR:
MILENA, TV nadalj., (2/4)
12.00 OSMI DAN, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 MORSKE STEZE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 4/5
13.45 VIDEO STRANI
14.05 FILMSKO POPOLDNE:
14.05 V AVTOBUSU, 2. epizoda angl. naniz.
14.30 KENNY ROGERS - KOCKAR, amer. nadalj., 3/3
16.00 CENTERPOINT, angl. nadalj., 1/4
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
17.15 ZLATI CEKIN, 2. oddaja
18.10 H. Fallada: ANA BARBARA - ZGODBA O CEKINU
18.50 PARI, TV igrica
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
PRESTOPNIK, franc. film
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 OČI KRITIKE
VIDEO STRANI
SLOVENIJA 2
10.55 Video strani - 11.05 Tedenski izbor: Da ne bi bolelo; Mačke (5/5); Portret slovenskega glasbenika: Primož Ramovž - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.00 Omizje (ponovitev) - 18.00 Beverly Hills, 90210 (ponovitev amer. naniz., 5/22) - 18.50 Turizem (svetovno namenski program) - 19.05 Slovenija - umetnostni vodnik: Sladka gora (ponovitev) - 19.22 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sreda - 22.15 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Buntz z Beverly Hillsa (amer. naniz., 6/13); Centerpoint (angl. nadalj., 2/4) - 23.55 Video strani

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Najprej v zvezi z oddajo Glasba je življenje ena mila prošnja. Išče-mo namreč najstarejši glasbeni inštrument na Slovenskem. Ker je znano, da je Dolenjska prava zakladnica starinskih dragocenosti in unikatov, kličemo na pomoč. Spročite nam, če imate sami, vaš posed, znanec ali sorodnik kakršnokoli starinsko muzikalijo, lahko narejeni tudi doma. Najstarejši glasbeni inštrument na Slovenskem bi namreč radi uvrstili v našo knjigo slovenskih glasbenih rekordov. Vaša sporočila pričakujemo na naslov: »Glasba je življenje — p.p. 30, 61000 Ljubljana«.

Pripravljam nekaj imenitnih glasbenih zasliševanj. Rada bi ujela predsednika državnega zbora Hermana Rigelnika, dogovarjam se s prvakom nacionalne stranke Zmagom Jelincičem, a sta oba trenutno hudo zasedena. Pač pa mi je uspelo ujeti prvo Slovenko — po inačici

Nedeljskega — televizijsko Mišo Molk. Bralecem Dolenjskega lista je gotovo ni treba posebej predstavljati, v moji oddaji pa boste v soboto na valovih TV stanice D zvedeli marsikaj novega o njej. Recimo, da v Rožni dolini gradi razkošno vilo z bazenom, kar je - mimogrede povedano — novo tudi zanjo. Prav duhovito pa je Miša pokomentaliral slovenski pogovor »Molk je zlato«.

Miša se bo predstavila tudi kot pevka, saj je skupaj z znanim osvajačem Gianniem Rijavcem (»Dej, nehi no«) od Big bena posnela pesem Poljub, za katero je napisala tudi besedilo.

V oddajo Glasba je življenje smo začeli uvajati tudi glasbeni horoskop. Tokrat so na vrsti biki, in če slučajno še ne veste, so biki rojeni v znamenju glasbenega inštrumenta - violine.

Se lepo sliši, kajne, da so pri nas prve violine — biki!

Vaša Simona

ROLETARSTVO • IZDELOVANJE ŽALUZIJ
KOVINSKI PREDMETI

68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • telefon: (068) 23-673

Se priporočamo!

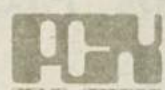
finet

podjetje za izgradnjo računalniško podprtih proizvodnih sistemov

Šempeter 21a
63311 ŠEMPETER

Telefon: 063 - 701 - 225
Telefaks: 063 - 701 - 033

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

PCN TESTO d.o.o.

trgovska dejavnost na veliko in malo
ter gostinske in ostale usluge
68000 Novo mesto, Srebrnice 1
telefon: (068) 21-604
fax: 21-611

NAGRADNO ŽREBANJE 22. 1. 1993 — REZULTATI

zap. št.	dobavitelj	št. kupona	nagrada
1.	BRAMAC Škocjan	296	500 kos Bramac
2.	ITPP Ribnica	365	1 kos cisterna
3.	IZOLIRKA Ljubljana	260	2 m ² stiropor
		494	18 kg ibitol
		356	vinolekar
4.	LJUBEČNA Celje	309	20 m ² ploščice klinker
5.	OPEKARNA-RUDNIK Brežice	317	opeka silikat
6.	LESNA Slovenj Gradec	318	1 kos okno izolir obloge pamo - paket
7.	KAMNOSEŠTVO Dolta	389	10 m police
8.	CHEMOCOLOR Sevnica	346	30 l premaz za les
9.	EUROŠPED Novo mesto	198	mat. v vred. 12.000,00
10.	PCK Novo mesto	292, 229, 195, 423, 201, 500	344 kotliček »friteza« 234 betonski mešalec 138 1 grt čopiči 100 lak za parket

»KOPING, do.o.o., podjetje za proizvodnjo, vzdrževalno, trgovinsko in storitveno dejavnost
Prvomajska 14
68290 SEVNICA

razpisuje
prosta dela

direktorja

Pogoji za zasedbo prostih del so naslednji:
— visoka, višja ali srednja izobrazba ustreznosti smeri
— 4 leta delovnih izkušenj na delih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Delovno razmerje in trajanje mandata bo urejeno s pogodbo. Prošnje z ustreznimi dokazili pošljite najkasneje v 8 dneh po objavi oglasa na naslov:

»KOPING, d.o.o.
Razpisna komisija
Prvomajska 14
68290 SEVNICA«

M-KZ "KRKA" PE
AGROSERVIS
POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

Ob sejmu dne 31. 1. 1993, ki bo na prostoru Agroservis, organiziramo prodajo zaščitnih sredstev — škropiv s predavanjem o pravilni uporabi.

Na zalogi imamo tudi uvoženo žlindro.

Poleg tega organiziramo tudi licitacijo naslednjih poškovanih vozil:

AUDI 80 1.6i, letnik 1991, izklicna cena 700.000,00 SIT
R 4 GTL, letnik 1990, izklicna cena 150.000,00 SIT

mesnopredelovalna industrija p.o.
Sežana, Mirka Pirca 4

vabi k sodelovanju

— več komercialistov za delo na domačem ali tujem tržišču

Pričakujemo sposobne, samostojne, dinamične in prodorne sodelavce z ustreznimi znanji in izkušnjami, nudimo jim zanimivo delo, stimulativen zaslužek ter možnost izpopolnjevanja.

— voznike s samostojno obrtjo ali podjetjem
Če imate lastno vozilo, ki je primerno za razvoz mesnih izdelkov in registrirano podjetje ali obrt s primerno dejavnostjo, in vas zanima prodaja na terenu, pričakujemo vašo prijavo. KRAS želi z vašo pomočjo zagotoviti čim kvalitetnejšo ponudbo oz. prodajo ter redno dobavo svojih izdelkov na tržišču, vam pa zagotavlja dober zaslužek.

— mesarje in visoko kvalificirane mesarje za delo v proizvodnji mesnih izdelkov
Kandidatom, ki imajo dovolj sposobnosti, znanja in izkušenj nudimo možnost redne zaposlitve in samostojnega vodenja predelave. Poleg primerne dela lahko zagotovimo izbranemu kandidatu tudi stanovanje.

Če vas katero od naštetih del zanima, pošljite pisno ponudbo z navedbo dosedanjih zaposlitev, kratkim življenjepisom in drugimi za izbor pomembnimi podatki na naslov: KRAS, mesnopredelovalna industrija p.o. Sežana, Mirka Pirca 4, 66210 Sežana, v osmih dneh po objavi.

PERUTNINA PTUJ

vabi k sodelovanju ambicioznega, kreativnega in samostojnega komercialista za območje Dolenjske.

Pogoj: srednja ali višješolska izobrazba ustrezne smeri

Če vas zanima dinamično delo, pošljite vlogo na kadrovski oddelek Perutnine Ptuj, Potrčeva c. 10, z oznako »RAZPIS« do 29. januarja 1993.

SLOVENSKA KNJIGA

objavlja prosto delovno mesto

OBMOČNI DIREKTOR

za vodenje zastopniške mreže za ekskluzivno prodajo po domovih za dolenjsko območje.

Pogoji:

- aktivno znanje slovenskega jezika
- najmanj srednja izobrazba
- organizacijske sposobnosti
- samoiniciativnost in samostojnost
- izkušnje pri zastopniški prodaji po domovih

Prednost imajo kandidati, ki že vodijo skupino zastopnikov. Pisne ponudbe z opisom dosedanjega dela pošljite na naslov: Slovenska knjiga, Litijska 38, Ljubljana, z oznako »OBMOČNI DIREKTOR«

ZBIRANJE PONUDB

ZARJA, stanovanjsko podjetje d.d. Novo mesto, Prešernov trg 8

zbira ponudbe interesentov za sodelovanje na področju stanovanjskega gospodarstva.

Za uspešno opravljanje del, ki se nanašajo predvsem na vodenje tehnične službe, opravljanje inženiring poslov ter drugih najzahtevnejših del s področja tehnične službe, pričakujemo od interesentov, da bodo izpolnjevali še naslednje pogoje:

- najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju gradbene operative
- VII. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri z opravljenim strokovnim izpitom po zakonu o graditvi objektov

Interesenti naj pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjih del ter z navedbo izpolnjevanja ostalih pogojev pošljejo na naslov: ZARJA, d.d. Novo mesto, Prešernov trg 8. Interesenti se lahko na informativni razgovor oglasijo tudi osebno.

JUGOTANIN

KEMIČNA INDUSTRIJA p.o.

odkupiše les PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo direktno ali preko območnih gozdnih gospodarstev in kmetijskih zadrug. Odkupujemo tudi les, ki ga je napadel kostanjev rak, s posekom takih dreves boste postopoma obnovili svoj gozd. V primeru direktne prodaje je netto cena za drva 1.900 SIT/prm, za dolžinski les pa 2.400 SIT/m³. Davek in prevozne stroške plača tovarna. Les vam bomo plačali najkasneje v 30 dneh na vaš žiro račun. Vse druge informacije dobite po telefonu 0608/81-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

AHB AVTO HIŠA BREŽICE d.o.o.

C. bratov Cerjakov 11
8250 Brežice
Telefon: 0608 61 000 61 633 61 001
Telefax: 0608 61 634

RENAULT

1. Najugodnejša prodaja vozil na kredit do 4 let. Takojšnja dobava.
2. Razne ugodnosti brez plačila.
3. V račun vzamemo vaše vozilo.
4. Možnost deviznega vplačila.
5. Vleka vozil — dostava vozila na dom.
6. Komisijska prodaja vozil po vaših cenah.
7. Vse vrste avtomehanskih, kleparskih in ličarskih popravil vozil Renault, VW, Audi po konkurenčnih cenah.
8. Ročno pranje in vulkanizerska dela.
9. Pri popravilih nad 10.000 SIT dajemo 5% popusta.
10. Mešanje avtolakov lesonal.

Delovni čas od 7.30 do 16. ure.
Avtosalon do 18. ure.

Novost:
od 19. 12. 1992 dalje v Avto hiši — AVTOSEJEM

INTEREUROPA mednarodna špedicija, transport in pomorska agencija d.d. Koper Koper Vojkovo nabrežje 32

objavlja na podlagi sklepa UO

PRODAJO ALI ODDAJO V NAJEM

101,13 m² poslovnih prostorov v Krškem, Cankarjeva ul. št. 3a.
Poslovni prostori so locirani v pritičju poslovno stanovanjske zgradbe v ožjem središču mesta.
Za morebitna pojasnila v zvezi s tem pokličite na tel. št. 066-41-313 ali 066-34-289, služba za investicije.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 21. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Ivanka Nemanič z Božakovega - Matejo, Darja Zaplotnik s Sel pri Mirni - Blaža, Marija Lipoglavšek iz Dolenje vasi - Petra, Branka Božičnik s Senovega - Urško, Sonja Dichlberger iz Semiča - Jana, Tatjana Vrščaj iz Črnomlja - Žiga, Brigita Legan iz Žužemberka - Nino, Marjeta Krivec z Malega Kala - Tadeja, Esmija Muratovič iz Čudnega sela - Mateja, Veronika Kovačič s Hriba pri Orehku - Urško, Fanika Mlakar iz Brezja - Tadeja, Kristina Novak iz Zabrdja - Katjo, Ružica Djurašević iz Berčic - Matjaža, Tatjana Lajkovič iz Pristave - Tanjo, Tatjana Škafer iz Krškega - Miha, Mojca Nosan z Rateža - Janjo, Alenka Gal iz Kočarije - Valentino, Nada Jordan iz Dol. Stare vasi - Sebastijana, Danica Ivanšek iz Malin - Anjo, Silva Šarkež iz Hrasta pri Vinici - Davida, Mojca Štravs iz Gradea - Nino, Danijela Bohar iz Ivanje vasi - Urško, Stanka Zlogar z Radovice - Moniko, Veronika Stariha iz Vel. Bučne vasi - Sonjo, Nada Šučur z Mirne - Emilijo, Milena Komljanec iz Zloganja - Blaža, Zdenka Matoh z Vrhpeči - Blaža, Verica Banič iz Koroške vasi - Jano, Branka Meglič iz Lukovka - Glorija, Irena Hočevar iz Dul - Saro, Branka Novak iz Krškega - Ambroža, Alenka Pustavrh iz Leskoveca - Jaka, Martina Luhar iz Žužemberka - Klaro, Tatjana Tršinar iz Telčic - Tanjo, Ivanka Davidovič s Sel - Jeleno, Marija Novak iz Dragatuša - Aleša, Melita Kukar iz Ceroveca - Gregorja, Bojana Zupančič iz Zapuž - Andraža, Renata Škulca iz Srebrnič - Aljaža, Irena Prosen z Luže - Žiga, Anica Krašovec iz Stare Bučke - Katjo, Medeja Zabukošek iz Stranske vasi - Klemenca, Jožica Malnarč iz Vavpče vasi - Davida, Tanja Cener-Kiren s Trške Gore - Davida, Hermina Božičnik iz Koprivnice - Nino, Darja Tomažin iz Korenitke - Tjašo, Jolanda Ržen iz Telčic - Matejo, Marjeta Švajger z Vranovičev - deklico, Viktorija Rangus iz Šentjerneja - deklico, Majda Veselič iz Vrhovec - deklico, Manduša Dražetič iz Črnomlja - deklico, Slavka Mrvar iz Dol. Zabukovja - deklico.
Iz Novega mesta: Irena Čirnski iz Gotne vasi 28 - Ano, Vladimira Zore iz Šukletove ulice 18 - Nastjo, Elizabeta Smrke z Belokranjske ceste 13 - Jerco, Ilonka Šarac, Slavka Gruma 56 - Aleksandro, Bojana Pleskovič, Pod Trško goro 76 - Uroša.
Čestitamo!

ALUMINIJ SANJA

Aluminij je material, o kakršnem lahko samo sanjate.

Morda zato ne opazite, da je svet okoli vas posejan z aluminijastimi predmeti.

Aluminij v kopalnici?

Z aluminijem se dan začne: tuba, iz katere iztiskate vsakodnevno zobno kremo, je iz aluminija. Tudi doza vašega dezodoranta je iz srebrno sive kovine, ki se da imenitno oblikovati.

Aluminij v vaši dnevni sobi?

Pohištvo, ki ga vedno radi gledamo. Pohištvo, ki je v obliki, barvi in materialu na nek način brezčasno. Pohištvo, ki se prilagaja spremenljivim pogojem okolja in s tem omogoča individualnost. Nosilne strukture takega pohištva so elegantne, lahkotne in izdelane iz aluminija.

Aluminij v kuhinji?

Aluminijasta embalaža je primerna za segrevanje jedi v mikrovalovni pečici. Če aluminijasto posodo pokrijemo s pokrovom iz umetne mase, lahko jed tudi zlato rumeno zapečemo, kar doslej ni bilo mogoče.

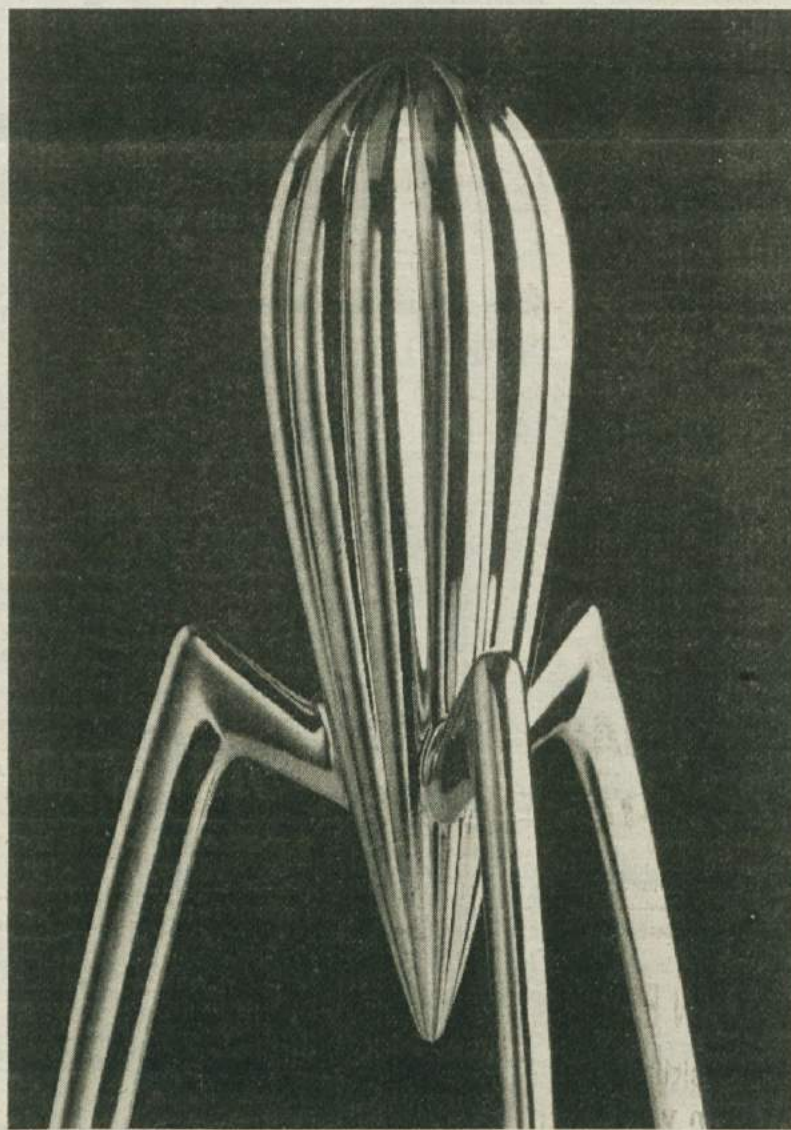
Aluminij na ulici?

Ste si kupili čokoladno mleko? Aluminijasta embalaža je ohranila njegov izvorni vonj in okus.

Končno, aluminij na vas samih?

Zaradi svoje sive barvitosti je aluminij primeren tudi za nakit. Ker je lahek, se iz njega lahko izdelujejo velike oblike. Včasih se aluminij kombinira z bakrom ali srebrom. Tako nastajajo sijajni okraski za ovratnike, kravkatne igle, okrasne priponke in prstani!

Tako sanja aluminij ...

Lahkota prihodnosti

STUDIO MARKETING

DE časopis slovenskih delavcev

DOBILI SMO NEGOTOV KOALICIJSKI ZVAREK

Po enolončnici, ki jo je skuhal Drnovšek, se levica bolj kot na stranke lahko zanese na sindikate. Le sindikati so namreč ostali razpoznaven konkurenčni partner izvršni oblasti. Preberite na 3. strani

ZAPOSLOVANJE IN NEZAPOSLENOST NA SLOVENSLEM

Ne le z aktivno razvojno politiko, tudi z omejevanjem plač naj bi zmanjševali nezaposlenost? O tem pišemo na 10. strani Na isti strani boste pod naslovom

TOLAR BOLJŠI OD MARKE, GOSPODARSTVO PA...

prebrali nekaj grozljivih številk: Brezposelnih je v Sloveniji že zdaj 130.000, grozi pa nova poplava iz izvira Koržetovih firm, tistih, ki jih je varoval moratorij na stečajne in sanacijskih programov mnogih drugih.

PUSTITE LJUDEM VSAJ DOSTOJANSTVO

Hermina N. ne more plačati premije za zdravstveno zavarovanje, boji se, ponižana je. Takšnih je še na tisoče. Vzeli so jim delo, varnost, upanje... Jim bodo pustili dostojanstvo?

VLADA IMA ČAS DO 2. FEBRUARJA

Takrat se bodo v vzgojno izobraževalnih zavodih odločili za stavko, ki bo trajala od 10. do 12. februarja. O tem na 2. strani v Sindikalnem zaupniku pa nekaj o odnosu ministra Slavka Gabra do sindikatov.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA

NOVO MESTO
Ul. talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640
Telefax: (068) 21-319

NUDI DRŽAVLJANOM REPUBLIKE SLOVENIJE V ŠOLSLEM LETU 1992/93 (LETNI SEMESTER)

naslednje izobraževalne programe in oblike:

- osnovno šolo za odrasle in mladostnike od 5. do 8. razreda (brezplačno)
- začetne in nadaljevalne tečaje tujih jezikov za odrasle (angleški, nemški, italijanski, ruski in drugi)
- tečaje angleškega jezika za šolske otroke (organiziramo tudi individualne intstrukcije)
- verificirane tečaje slovenskega jezika
- tečaje šivanja in krojenja
- seminarje za upravljalce centralnih ogrevalnih naprav
- seminarje za vodenje poslovnih knjig
- seminarje za vodilne delavce s področja strateškega managementa in marketinga
- izvajamo tudi druge oblike izobraževanja po želji naročnikov
- oddajamo učne in druge prostore v dopoldanskem in popoldanskem času
- posojamo učno tehnologijo in svetujemo glede uporabe.

Prijave za izobraževalne oblike sprejemamo do sredine februarja 1993 oziroma do popolnitve skupin. Pokličite nas, radi se bomo odzvali z dodatnimi informacijami.

Cene rabljenih avtomobilov

KRŠKO — Na avtosejmu v tem mestu so se v nedeljo, 24. januarja, cene za rabljene avtomobile gibale takole:

	letnik	
zastava 101, 128	85-90	1600 do 5600 DEM
yugo 45/55	88-89	3300 do 5000 DEM
R 4	83-90	2100 do 7000 DEM
126 P	81-89	700 do 3600 DEM
R 5 campus	92	13400 DEM
AX	88	8800 DEM
florida 1.4	89-91	7700 do 9000 DEM
kadett 1.6 D	85	10500 DEM
kadett 1.6 B SED.	90	18500 DEM
BMW 318 i	81	8000 DEM
samara 1.3	88	5800 DEM
C BX 1.6 TRS	89	14900 DEM
mercedes 123 300 D	84	14000 DEM
honda 1.2	90	15500 DEM

stanovanjsko podjetje d.d. Novo mesto
Prešemov trg 8, 68000 Novo mesto

ZBIRAMO INTERESENE ZA NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV

I. V NOVEM MESTU

Detelova 4: pritličje 54,10 m²
namembnost: prodajalna glasbil, krznarstvo, menjalnica oz. slične mirne dejavnosti
ostali pogoji: pripravljenost sofinanciranja pri obnovi lokala
Jerebova 18: pritličje, 103,30 m²
namembnost: pisarniška, servisna oz. slična mirna dejavnost, možnost preureditve prostorov za dva najemnika

II. ZUNANJI KRAJI

Otočec
Santpeter 5: I. nadstropje, 56,90 m²
namembnost: pisarniška dejavnost oz. mirna storitvena dejavnost
Smarjeta 34: pritličje, 28,30 m²
namembnost: pisarniška oz. mirna storitvena dejavnost
Smarjeta 49: I. nadstropje, 23,50 m²
namembnost: pisarniška oz. mirna storitvena dejavnost
Koč. Poljane 26 pritličje,
p. Dol. Toplice: I. nadstropje, 79,80 m²
namembnost: storitvena oz. druga mirna dejavnost

Od interesentov pričakujemo, da do 5. 2. 1993 oddajo pismene prijave z opisom dejavnosti in ustreznim potrdilom za opravljanje te dejavnosti.

Za vse informacije in ogled lokalov se oglasite na naslov: Stanovanjsko podjetje ZARJA d.d. Novo mesto, Prešemov trg 8, Novo mesto, tel. št. 23-928, 23-940 in 22-071. ZARJA, d.d., Novo mesto

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanovljate? Imate vpeljeno dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni? Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing **DOLENJSKI LIST** pozna rešitve, pri merne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo:
znak podjetja
vizitke
dopise

propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing
tel. (068) 23-610
fax: (068) 24-898
Pokličite nas, obiskali vas bomo!

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE

Enota LJUDSKA UNIVERZA
Trebnje, Kidričeva 2
telefon: 068/44-558
telefax: 068/44-183

VPISUJE

1. V PROGRAME ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE:

- ekonomski tehnik V. stopnja
- upravni tehnik V. stopnja
- strojni tehnik V. stopnja (prilagojen dvoletni program)
- tekstilec za poklic šivilja — krojač IV. stopnja

2. V VIŠJO POSLOVNO ŠOLO Ekonomske fakultete Ljubljana

3. V OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE 6., 7., 8. razred

4. V PROGRAM ZA RACUNOVODJE (poklic računovodja)

5. V TEČAJE:

- za voznike viličarjev
- za upravljalce težke gradbene mehanizacije
- za upravljalce avto in mostnih dvigal
- za priučeno strojno šiviljo
- krojenja in šivanja
- strojnega pletenja
- strojepisja
- kuhanja
- skladiščnega poslovanja

6. JEZIKOVNE TEČAJE:

- nemščine
- angleščine
- ruščine
- francoščine
- italijanščine

7. V TEČAJE RAČUNALNIŠTVA

Podrobne informacije o programih dobite po telefonu ali osebno na gornjem naslovu vsak dan od 8. do 16. ure.

AMZS, d.o.o.

objavlja prosto delovno mesto

avtonegovalca oz. montažerja gum
v Tehnični bazi AMZS na Otočcu, Grajska 5.

Pogoji za sprejem:

- končana osnovna šola
- odslužen vojaški rok
- vozniški izpit B kat. (zaželjen tudi C in E kat.)

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas, za eno leto, s polnim delovnim časom. Nastop dela možen takoj oz. po dogovoru. Poskusno delo 1 mesec.

Pismene ponudbe pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: TEHNIČNA BAZA AMZS
Grajska 5
68222 OTOČEC ob Krki

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po poteku prijavnega roka.

KOMPAS Hertz

Roška cesta 1 — avtobusna postaja
Novo mesto, tel. 068/23-937, fax: 24-822

vam nudi:

- izposojanje avtomobilov vseh tipov
- odkup in prodajo tuje valute
- v sodelovanju s turistično agencijo COME 2 US in ostalimi organiziramo počitnice tudi po vaši želji, posredujemo rezervacije hotelov po celem svetu, obiske sejmov in prodajo letalskih vozovnic.

ODSLEJ TUDI OB PONEDELJKIH

BREZPLAČNI MALI OGLASI
S A L O M O N O V
OGLASNIK

NE ODLAŠAJTE
VAŠE MALE OGLASE
ODDAJTE ŽE DANES

NOVO MESTO
Muzejska 3, tel.: 068/21-409

SALON POHIŠTVA K2 JNC

na Regrških košenicah v Novem mestu
vam v industrijski prodajalni
tovarne oblazinjene pohištva

NOVA
OPREMA

iz Slovenj Gradca

nudi:
sedežne garniture, vzmetnice, postelje in tudi posamezne elemente oblazinjene pohištva, po zelo ugodnih tovarniških cenah.
Nudimo vam tudi zavese po naročilu, vse vrste stolov, predsobe, klubske mizice in tekstilne izdelke za notranjo opremo in dekoracijo. Ekskluzivno vam edini na Dolenjskem nudimo ženske cekarje KIONDO — uvoz iz Kenije.
Pridite in prepričajte se, da smo najcenejši!
Obiščete nas lahko vsak dan med 9. in 19. uro, ob sobotah od 8. do 12. ure.
Vse informacije lahko dobite tudi po telefonu na številki (068) 21-674.

VI NAM — MI VAM

Šola osebne reintegracije organizira odprto predavanje z naslovom **Človek in njegova duša**, ki bo govorilo o človekovem duhovnem jedru in o poti do njega. Predavanje bo potekalo v sejni sobi zavarovalnice Tilia, Cesta herojev 1, Novo mesto, v petek, 5. feb., ob 18. uri. Slušatelji se bodo po predavanju lahko vključili v tečaj GAMA, ki prebujajo duhovno jedro v človeku. **Vijudno vabljeno!**

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

tedenski koledar

Četrtek, 28. januarja - Tomaž Petek, 29. januarja - Franček Šobota, 30. januarja - Tina Nedelja, 31. januarja - Ivan Ponedeljek, 1. februarja - Ignac Torek, 2. februarja - Ljuba Sreda, 3. februarja - Blaž

LUNINE MENE
31. januarja ob 00.20 - prvi krajez

kino

BREŽICE: 28.1. (ob 19.30) koncert, 29.1. (ob 20. uri) ter 30. in 31.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška kriminalna drama Osumljena.

ČRNOMELJ: 28.1. (ob 11. uri) in 31.1. (ob 18. uri) ameriška komedija Sam doma, 29.1. (ob 19. uri) ameriški film Ocvrti zeleni paradizniki, 30.1. (ob 19. uri) in 31.1. (ob 20. uri) slovenska komedija To so gadje.
KRŠKO: 29. in 31.1. (ob 18. uri) ameriška risanka Lepotica in zver.
METLIKA: 29.1. (ob 16. uri) in 31.1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje, 29.1. (ob 20. uri) ameriška komedija Sam doma.
NOVO MESTO: 28.1. (ob 10. in 16. uri) ameriška komedija Princ odkriva Ameriko, 29.1. (ob 10. in 16. uri) ameriška komedija Air Amerika, 28. in 29.1. (ob 18. in 20. uri) ter 31.1. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Spomini nevidnega človeka, 30.1. (ob 19. uri) koncert MPZ Revoz.

čestitke

ČESTITAMO NAŠEMU METLIČANU Mladenu Vachi za 51. rojstni dan. Metličani. 253

kmetijski stroji

FREZO GOLDONI, 14 KM, diesel, malo rabljeno, in vrtno kosilnico prodam. Milan Tramte, Dol. Kamence 84, Novo mesto. 272
TRAKTOR IMT 540, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)49-621, Polde. 293
ŽITNI KOMBajn Klas Dominator 80, širina hedra 3.30 m in 4- vrstni adapter za kosovo prodam. Fabjan, Dol. Gradišče 9, Sentejnerje. ☎ (068)42-967. 301
DVE NOVI traktorski prikolici (nosilnost 5 ton) in malo rabljen 16- colski gumni voz prodam. Starič, Vinja vas 43, Novo mesto. 303
TRAKTOR Ford, 55 KM, ohranjen, prodam ali menjam za GOLF D, letnik 1983 - 85. ☎ 47-744. 315
TRAKTOR TORPEDO Deutz, 75 06, dobro ohranjen, prodam. Jože Sink, Suha 38, Kranj. ☎ (064)43-008. 335

kupim

SMREKOVE HLODE z možnostjo poseka v gozdu kupim. ☎ 85-347. 343

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1988, bel, prodam. ☎ 26-805. 252
GOLF DIESEL CL, letnik 1991, prodam. ☎ (068)43-848. 254
R 4 GTL, 12/84, odlično ohranjen, prodam za 3100 DEM. ☎ (068)21-398. 255
R 5, letnik 1978, dodatno opremljen, prodam za 2.800 DEM. ☎ (068)23-552. 256
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)77-146. 260
Z 101, letnik 1988, registrirano do 11/93, prodam za 3800 DEM. Darko Potokar, Vrčice, Semič. 262
126 P, letnik 1981, dobro ohranjen, prodam. Vilma Pirnar, Sentejakob 12, Sentejnerje. 278
GOLF JXD, dobro ohranjen, prodam. Kaferle Roman, V Brezov log 27, Novo mesto, dopoldne.
FIAT 126 P, letnik 1984, prodam ali zamenjam za večje vozilo. ☎ (0608)61-879. 286
UGODNO PRODAM VW 1300, letnik 1976, registriran do 3/93. ☎ (0608)31-708. 294
OPEL KADET 1.3 E, letnik 1988, uvoz iz Nemčije, ter VW hrošč, letnik 1975, prodam. Fabjan, Gradišče 9, Sentejnerje. ☎ (068)42-967. 302
R 4 GTL, letnik 1985, prodam. ☎ 86-111, po 16. uri. 311
GOLF, letnik 1979, (po delih), in platišča z gumami za VW 1300 prodam. ☎ 49-374. 313
JUGO 45, letnik 1989, prodam. Novak, Črmošnjice pri Stopičah 10 a, Novo mesto. 317
R 4, letnik 1986, ohranjen, prodam. ☎ 27-841. 321

Ami
Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)
 — prodaja vozil Fiat, VW, Renault, Opel, Ford
 — gotovinski odkupi rabljenih vozil
 — posredniška prodaja po vaši ceni
 — staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:
FIAT UNO 60 S od 14.200 DEM
VW POLO od 18.000 DEM
VW GOLF III. od 24.400 DEM
OPEL KADET 1,4 LS od 20.900 DEM
RENAULT CLIO od 20.500 DEM

Vozila so na zalogi, cene so do registracije!

VRHUNSKKE SATELITSKE ANTENE po najugodnejših cenah! Elus elektronika. ☎ (068)24-454. 264

Suzuki avtomobili servis in rezervni deli

Prodajamo vse modele SUZUKI SWIFT, terenska vozila, SUZUKI SAMURAI in VI-TARA, na zalogi tudi SUZUKI MARIUTI 800. Možnost izbire barve!

»ULA« d.o.o.
 Jurčičeva 17, Trebnje
 tel./fax. (068) 44-231

IZVAJAMO VSA plesarska dela, še posebno pa z okolju prijaznim UM WALL-om - DEKIZOLOM, tekstilnim nanosom za notranjo dekoracijo. Karakteristike: toplotna in zvočna izolacija, netoksičnost dima, ekonomičnost. Naslov: COLOR SERVIS, Dreččetova pot 9, Novo mesto. ☎ (068)21-776. 291

TONSON d.o.o. izobraževanje

— vpisuje v tečaje tujih jezikov
 — tečaje slovenskega jezika
 — tečaj oblikovanja keramike

Tečaji bodo potekali na OŠ Grm, Novo mesto. Pohiite — nekateri tečaji se pričnejo že prihodnji teden. 10% popust pri tečajih tujih jezikov!
 Inf. vsak dan razen nedelje na tel. (068) 85-882.

ČE ŽELITE DOBER ZASLUŽEK in vam odgovarja delo na terenu, pokličite v četrtek in petek po 15. uri na ☎ 23-9771! 370

TELSAT, D.O.O. CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten! ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 298

FORESTAL d.o.o. Trgovina gradbenega materiala
 Jurna vas 5, Novo mesto

Bogata izbira železnine in tehničnega blaga!

na zalogi:

mreže 9/6	3.420,00 SIT
dimne tuljave	59,70 SIT
modelarna opeka	36,00 SIT

Delovni čas: od 8. do 17. ure, nedelja od 8. do 13. ure. Se priporočamo!

INTERMARC **BCS**

Trgovina na debelo in drobno
 tel./fax 068-24-663
 Zagrebška cesta 21
 Novo mesto - Slovenija

Ugodna prodaja BCS kosilnic — možnost nakupa na kredit:

— 622 Diesel	6.920 DEM
— 622 B/P	6.200 DEM
— 602 Diesel	4.400 DEM
— 602 B	3.200 DEM
— mini padana	2.700 DEM
— 603 B	3.800 DEM

rezervni deli in motorji ACME:
 AL 480 1.500 DEM
 ALN 330 1.100 DEM

Na zalogi imamo tudi: koruzo 16,50 SIT za kg in sadjarsko vinogradniško opremo proizvajalcev FELTO in ARS.

VULKANIZERSTVO IN PRODAJA GUM
 • prodaja gum na čeke
Zlatko Vidic
 Bučna vas, tel.: 068/27-361
 Novo mesto

ŽALUZIJE-ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 371

Kovinska galanterija Konček Franc

Izdelujemo opremo za trgovine in poslovne prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Prepričajte se in nas pokličite po tel. (068) 65-278

MONTAŽA klasičnih in SAT anten. Antene Marko Gerden, d.o.o., Dobrič, ☎ 44-129, zjutraj in zvečer. 375

Mirena d.o.o. zaposli trgovskega potnika. Tel. (068) 86-150

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, težke, rjave nesnice.

PONUDBA TEDNA:
3-tedenski beli piščanci po ugodni ceni.
 Inf. po tel. (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto.

EMEDIC
 servis-prodaja-najem fotokopirnih strojev kopiranje načrtov fotokopiranje do formata A0 fotokopiranje Na lazu 36 68000 Novo mesto tel/fax 25-835

Canon

AVTOŠOLA DUAL EXPRES d.o.o.
 Glavni trg 30 (nad slaščičarno), Novo mesto tel. (068) 24-413

vpisuje:
 — v pospešeni in izmzenski tečaj iz cestno prometnih predpisov za voznike motornih vozil »B« kategorije. Tečaj se bo pričel 10. februarja, dopoldan ob 10. uri, popoldan ob 15. uri.

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV HLADILNIH NAPRAV
Robert Papež
 Grajska 17
 68340 Črnomelj
 tel.: (068) 52-343

VALILNICA KUHELJ, Šmarje 9, 68310 Sentejnerje
 tel. (068) 42-524

Sprejemamo naročila za enodnevne bele in rjave piščance, enomesečne bele piščance in šesttedenske jarkice. Se priporočamo!

AVTOSEJEM KRŠKO vsako nedeljo od 8. do 13. ure

Trgomoto d.o.o.
 CKZ 139, Krško
 Tel./fax. (0608) 22-442
 Posredujemo pri prodaji novih in rabljenih vozil!

AGRO d.o.o. Prodajalna SEJALEC
 Cesta k. Staneta 3, Novo mesto

Nudimo vam:
 — vsa vrtna semena — domača in uvožena iz Italije
 — BIOKOLEDAR — setveni
 — sobne kalilnice
 — semensko koruzo PIO-NEER
 — krmno peso
 — vse tipe motornih žag STIHL
 — motorne škropilnice STIHL, SUPRA
 — velika izbira trtnih in sadjarskih škarij — 16 tipov
 — vsa zaščitna sredstva za varstvo rastlin

POSEBNA UGODNOST motorne žage in nahrbtnne kosilnice »ALPINA« 15% popust pri gotovinskem plačilu — možnost plačila na 5 čekov brez obresti

Čvetličarna MARJETICA v Škocjanu odslej poleg venčev, ikeban in sveč nudi tudi krste. Tel. (068) 76-474

FURLAN izdelujemo ročne transformatorje za klasično in dvojno točkasto varjenje (punktiranje). Tel. (061) 371-141, Črnuče.

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
 Novo mesto, Bršljin 21, tel.: 068/27-197

UGODNO

RADIATORJI stara cena
 GORILCI stara cena
 CENTRALNE PEČI IN CISTERNE
 PIPE Armal ali iz uvoza
 WC ŠKOLJKE popust 10%
 Za gotovinska plačila 5% popusta
 V primeru montaže centralne kurjave ali vodovoda vam za material NI POTREBNO PLAČATI prometnega davka.

Iščemo zunanje sodelavce — zastopnike za prehrabeno podjetje LOKASTAR d.o.o.

Pismene ponudbe na: LOKASTAR d.o.o. (pripis sindikat), Cesta v Gorico 33, 61000 Ljubljana.

IŠČEMO AKVIZITERJE ZA PRODAJO KNJIG PO SLOVENIJI.

ZAŽELENI ŠTUDENTJE, UPOKOJENCI IN VSI, KI IMAJO SMISEL ZA KOMUNIKACIJO.

MARKETING 013 ZTP, LJUBLJANA, LITIJSKA 51
 Tel.: (061) 103-026, 101-301
 Fax: (061) 301-335

ZRNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka • tel. (0608)75-541

vam v svoji trgovini na Raki nudi po ugodnih cenah:

NPK 15x15x15	940 SIT
NPK 8x26x26	1.250 SIT
KAN	740 SIT
UREA	795 SIT

gradbeni material:

arm. mreže 9/6	3.499 SIT
mod. opeka	33,50 SIT
hrast. lamel parket	1.085 SIT

Zasebna zobozdravstvena ordinacija

Dr. Sinisa Kulasević

Šentrupert 124

Delovni čas: vsak dan od 8.30 do 12. in od 15. do 18.30

Naročila in informacije: tel. (068)40-071 47-641

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrkih. Posamezna številka 80 tolarjev; naročnina za 1. trimesečje 990 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.980 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.600 tolarjev. Mali oglas do deset besed 900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 90 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenihi rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvođe informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ati, utihnil tvoj je mili glas, obstalo zlato je srce. Le sledi ostale so povsod, od dela tvojih pričnih rok.

Rad si delal, rad živel, družino svojo rad imel. Zdej, ko te več med nami ni, vemo, koliko nam pomenil si.

Tragično nas je v 54. letu starosti zapustil naš ljubi sin, mož, oče, brat, zet, svak, stric, bratranec in boter

JOŽE VOVK
 z Radovice 60

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znanecm, ki ste sočustvovali z nami, darovali vence, cvetje, sveče in ga tako množično spremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Bajukovim in Režkovim za nesebično pomoč, kolektivom Konfekcija BETI Metlika, KOLPA Metlika, REVÓZ - adjustaža Novo mesto, MERCATOR KZ Metlika, GD Radovica, GD Slamna vas, GD Rosalnice, GD Drašiči, GD Kašt, govorniku pred domačo hišo Jožetu Zlogarju ter Jožetu Gosenci in Stanetu Bajuku za lepe besede slovesa pri odprtem grobu, pevkam, instrumentalistu in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mama, žena Anica, sinova Zdravko in Dušan, sestra Marija in Ivanka z družinama, tašča ter ostalo sorodstvo

preklici

FANI IN MIHA PAPEŽ, Potov Vrh 3, prepovedujeva ANTONIJI KLEMENČIČ in njenima sinovima iz Petelinjka vsak dostop in laščanje najine parcele št. 1004, 494/1, 494/4. Če preklica ne bodo upoštevali, jih bova sodno preganjala. 269

FRANC JAKŠA, Kot 93, Semič, trajno prepovedujem Ani Tomc hojo in pašo kokoši po moji zemlji. 280

Jože Perko, opozarjam krajanke Otočca, bližnje in daljne okolice, da bom vsakega, ki bo o meni širil neresnice in laži, sodno pregajal.

posest

STAR VINOGRAD in nekaj travnika v Presladolu pri Brestanici ugodno prodam. Franc Sajovec, Rožno 9, 68280 Brestanica. 267

VINOGRAD s hramom, 25 a, v okolici Škočjana prodam ali menjam za osebn. avto. 76-452. 273

NA LEPI LOKACIJI v Novem mestu prodam staro hišo z vso dokumentacijo za nadomestno gradnjo. Naslov v oglasnem oddelku. 275

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom v Krškem, Strma pot 8, prodam. Cena po dogovoru. Lana Kalina, Zagreb, (041)314-450. 284

LERAN d.o.o.
Novo mesto, Lebanova 24
POSREDUJEMO
pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo
(068) 22-282 od 8. do 19. ure
(061) 714-450 od 16. do 19. ure

HIŠO na Vranovičih pri Črnomlju, 12 x 10 m, zidana štala 17 x 7 m, skedenj 10 x 6 m, voda, trifazna elektrika, telefon, ob glavni cesti Metlika - Črnomelj, primerno za obrt, prodam. 51-888. 300

VINOGRAD v Zagorici pri Mirni prodam. 45-031, po 16. uri. 318

HIŠO na Dolenjskem prodamo. Hipoteka, d.o.o., Dalmatinova 4, Ljubljana. (061)313-064. 322

HIŠO, 20 x 9 m, gostilna z dolgoletno tradicijo v Planini pri Sevnici, prodam. (0608)32-422, popoldan. 331

BOROV GOZD, dve parceli, 53 a, prodam ali menjam za traktor s prikolico. 24-553. 333

VINOGRAD z zidnico prodam. (068)84-847. 340

VINOGRAD, 18 a, z zidnico blizu Sevnice na kranjski strani, prodam ali dam v najem. Vladimira Brodar, Knezova ul. 15, Ljubljana, (061)557-110. 361

prodam

TRACNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. (061)783-302. 258

KREM PERZIJSKO mucko z rodomnikom, staro štiri mesece, prodam. (068)25-691. 259

TELICO frizirko prodam. 84-711. 263

KOSTANJEVO KOLJE prodam. Gašperič, Biška vas 15, 78-335. 268

KOSTANJEVO KOLJE prodam. 73-023. 268

ŠIVALNA industrijska stroja za tekstil in usnje z obrezovanjem prodam. (069)56-010. 271

PETDELNO GARDEROBNO omaro prodam. 21-145. 274

BREŽIČNE TELEFONE, TV igrice, avtoradije, zvočnike, likalnice na paro, vse novo, poceni prodam. (068)56-367. 289

OSEM MESECEV brejo kravo prodam. 76-416. 290

RABLJENO KUHINJO, štedilnik in hladilnik prodam. 86-226. 295

KRAVO, brejo 7 mesecev, druga telitev, in žetveno napravo za BCS prodam. 73-297, Dragan, Šmarješke Toplice. 299

KOSTANJEVE SOHE za vinograd prodam. 42-222. 304

STRUŽNICO, 1 m stružne dolžine, starejšo, zelo ohranjeno, ugodno prodam. (068)84-647. 305

OVCO z mladičem prodam. 86-229. 306

DIATONIČNO HARMONIKO (cis, fis, h) Toffler, Menges, prodam. (068)42-710. 312

BREJO TELICO ali kravo simental-ko prodam. 47-744. 314

KOMPRESOR za lakiranje avtomobilov, 2 glavi, 200 l, prodam. Ferdo Kovač, Tržišče 47 a, Tržišče. 316

KRAVO s tretjim teletom, prašiča, (70 kg) in betonske kozolčne stebre na 13 lat prodam. 78-086. 325

KVALITETNI SEMENSKI KROMPIR sorte dezire, lanski uvoz, prodam. Dostava na dom. Eržen, Zg. Bitnje 41, (064)312-056. 332

MAŠKERADNE KOSTIME za otroke in uvožene dodatke prodam. Pošljem po pošti. (061)266-940, po 10. uri. 336

DVE HARMONIKI, 120-basni, Atlantik 3 in 4 De luxe, prodam. 26-612. 338

DRVA prodam. 78-056. 341

HOBISTROJ za izdelovanje blokov in tlakovcev prodam. Informacije v nedeljo popoldne na 25-426. 342

HRASTOVE vinske sode, 10 let stare, prodam. (068)51-760. 344

KAMIN za ogrevanje štirih sob, peč za kopalnico na drva in elektriko, tridelno omaro, preprogo, staro eno leto, otroško mizo, stolček, nerjaveče pomivalno korito s polico, dvodelno raztegljivo bukovo mizo in 4 masivne stole, staro eno leto, vse poceni prodam zaradi selitve. 65-754. 345

DOBRO OHRANJEN pralni stroj Gorenje prodam. 23-974. 349

NOVO SEDEŽNO garnituro prodam. Informacije na (068)85-039. 354

PRAŠIČE, 120 kg, hranjene z domačo hrano, prodam. (068)73-337. 356

BARVNI TELEVIZOR Iskra prodam. 23-053. 358

RAČUNALNIK AT 286/16, 1 MB-RAM, hercules, mono, 45 MB - HDD, poln programov, in motorno žago Stihl 051 prodam. Karel Lindič, Skovec 9, Tržišče. 360

GUMIJAST ČOLN MAESTRAL 19 S special in motor za čoln Tomos 4 poceni prodam. (0608)61-800. 374

razno

MAŠKERADNE KOSTIME za otroke lahko naročite po (061)448-4751. 276

ENO LETO staro psičko z rodovnikom oddam dobremu poznavalcu psov. Vse informacije na (061)273-132. 276

KITAJSKO OLJE pomaga pri prehladu, astmi, bronhitisu, zobobolu, revmi itd. Cena 22 DEM. Pošljemo po povzetju. (062)302-247. 287

POPRAVLJAM vse vrste šivalnih strojev, pletilnih strojev in vse vrste gospodinjstkih aparatov. 43-790. 319

SEMIŠ JAKNE - obroba kapuce lisca, cena 12.980 SIT, na dva čeka. Izdelujemo usnjeno konfekcijo po meri in opravljamo popravila. Bršljin 17, Novo mesto. 327

S KOMBIJEM opravljam manjše prevozne storitve. 20-557. 348

IMATE TEŽAVE z vašim osnovnošolcem? Potrebujete inštruktorja? Pokličite 23-616! 350

službo dobi

NUDIMO dober zaslužek sposobnim prodajalcem. (064)51-332. 257

OKREPČEVALNICA Pri treh farah v Rosalnicah zaposli dekle za strežbo v lokalu. Informacije v lokalu ali na 60-045. 266

KOMERCIALISTA ALI KOMERCIALISTKO z vsaj peto stopnjo izobrazbe iščemo. (061)712-139. 279

SKUPNOST STANOVALCEV Ragovsko naselje, Novo mesto, redno zaposli kurjača. Interesenti naj oddajo prošnje do 5.2.1993 na naslov: Ivan Smolič, Ragovska 12, Novo mesto. 282

POTNIKE za prodajo tekstila na terenu iščemo. Potreben osebn. avto in prosti vikendi. Informacije na (068)85-325. 283

NUJNO potrebujem inštruktorja italijanske. 25-916. 296

SODOBO OPREMLJENA gostilna na lepem prometnem kraju takoj zaposli kuharico in natakarico. Sifra: VESTNA IN POŠTENA. 297

ZAPOSLIM DEKLE za delo v bistrotu. Vse informacije dobite osebno v bistrotu ALFA, Črnomelj. 308

TRGOVSKO PODJETJE z mešaninim blagom Robert v Kočevju išče vsestransko samostojnega in dinamičnega trgovca ali trgovko. V prijavi na spodnji naslov priložite fotokopije o kvalifikaciji in izjavite odkrito pričakovani dohodek. J.A.R., Spichenstr. 9, Essen - 1, BRD. 308

SLOVENSKA KNJIGA, D.O.O. vabi k sodelovanju pet popisovalcev - dostaviljancev za območje Dolenjske in Posavja. Zaželjena urejenost, komunikativnost in lasten prevoz. Pismene ponudbe pošljite na naslov: SLOVENSKA KNJIGA, d.o.o., Litijska 38, 61000 Ljubljana. 308

IŠČEM akviziterja za prodajo oblačil. (068) 85-392. 308

ZA PRIDNO in vestno delo vam nudim 1.500 DEM mesečno. Informacije v četrtek in petek po 15. uri na (0608)82-781, (0608)81-979. 355

stanovanja

STANOVANJE, 73 m², 1000 DEM/m², vseljivo julija 1994, prodam. 23-312. 265

DVOSOBNO STANOVANJE, 65 m², v Novem mestu prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 277

ENOSOBNO STANOVANJE, 32 m², v Novem mestu na Zagrebški ulici prodam ali zamenjam za podobno v Ljubljani. (061)151-041, interna 99. 288

STANOVANJE, 48 m², v Metliki menjam za enako v Novem mestu. Doplačilo po dogovoru. (068)58-394. 292

DVOSOBNO STANOVANJE, komfortno, v Trebnjem ugodno prodam. 45-069. 307

TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. (061)165-215, od ponedeljka do petka, Murgelj. 320

TRISOBNO STANOVANJE, 76 m², s centralnim ogrevanjem, v Brežicah, prodam. (0608)61-851, dopoldne, (0608)63-049, popoldne. 324

V KRŠKEM ugodno prodam trisobno in dvosobno stanovanje. (0608)33-702. 328

DVOSOBNO STANOVANJE, 71 m², z vsemi priključki, v Krškem, Gubčeva 3, prodam. (068)76-168. 330

STANOVANJE, 51 m², v Trebnjem, prodam. (068)45-259. 334

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE na Ragovski v Novem mestu in novo hišo na Hrastu pri Metliki (disco žir), prodam. (068)24-353 in (068)50-152. 334

V NOVEM MESTU najajem sobo ali stanovanje. Možnost predplačila. 26-276. 363

DRUŽINA najame ogrevano stanovanje oz. hišo v Sevnici ali bližini. Predplačilo. (0608)82-262. 366

ženitve proudbes

IŠČEM MANJŠE STANOVANJE ali sobo z WC in kopalnico v Krškem ali okolici, lahko tudi v Brežicah ali Sevnici. Prosim, pokličite dopoldne na 21-539. 367

SEM FANT, star 23 let, doma iz Novoga mesta. Rad bi spoznal dekle ali mamo, staro do 30 let. Zaželjena je slika, ki jo na željo vrnem. Sifra: RDECA VRTNICA. 281

SLOVENSKI ŠPORTNI ČASOPIS EKIPIA

VSAKO SREDO PRINAŠA OBILICO ZANIMIVEGA ŠPORTNEGA BRANJA

MKZ »KRKA«
Prodajalna Mirna Peč, tel. (068) 78-026 in KOC GRABEN, tel. (068) 25-141
vam po ugodnih cenah nudi:

- umetna gnojila, semena, gradbeni material, kmetijsko mehanizacijo
- armaturna mreža 9x6 kom. 3.218,80 SIT
- semenska koruza TA 272 kg 346,40 SIT
- lak za parket za 20 m² 2.427,80 SIT
- okno 120x120 kom 5.797,80 SIT
- stenske obloge smreka m² 630,00 SIT
- gnojilo NPK 8x26x26 1.385,00 SIT

Se priporočamo!

Sekretariat za gospodarstvo in finance občine Sevnica
razpisuje
prsto delovno mesto
referenta za kmetijstvo I - pomočnik predstojnika

Poleg pogojev, določenih v ZDR in v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba agronomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- opravljen strokovni izpit,
- poznavanje dela z računalnikom,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Kandidati morajo vlogi priložiti programske osnove razvoja kmetijstva v občini Sevnica. Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas, s 5-mesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 10 dneh po objavi razpisa na naslov: Sekretariat za gospodarstvo in finance občine Sevnica, Glavni trg 19/a, 68290 Sevnica. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.

ZAHVALA
V 89. letu nas je zapustila naša žena, mama, stara mama, prababica in sestra

MARIJA ERJAVEC
rojena Turk
Sela 3, Dolenjske Toplice

Vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti in z nami sočustvovali, se iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala pevcem in gospodu župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA
V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

RUDI ŠLEJKOVEC
z Malega Slatnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem Pionir Toursa, še zlasti sodelavcem in kolektivu Novotehne za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in vsem, ki so pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi pevcem, govornikom ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

DOLENJSKI LIST
NAROČILNICA
Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov
Priimek in ime: _____
Ulica in hišna št.: _____
Poštna številka in kraj: _____
Št. osebne izkaznice: _____

OBVESTILO
Podjetja in druge organizacije, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepih Izvršnega sveta, sprejetih dne 3.12.1992 in 15.1.1993 (sklepa sta objavljena v Uradnem listu RS št. 5/93 z dne 22.1.1993),

JAVNO RAZGRNENI:

- osnutek grafičnih prikazov in odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskega dela dolgoročnega in družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986-90-2000
- osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Trebnje (planske celote 1, 3, 4, 5)
- osnutek sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za Suho krajino

Osnutki bodo javno razgrnjeni v prostorih Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje, Goliev trg 5, od 22.1. do 22.2.1993.

JAVNE OBRAVNAVE

zgoraj navedenih osnutkov bodo potekale po naslednjem razporedu:

- v ponedeljek, 1. febr. 1993, ob 19. uri: KS Trebnje, Stefan, Račje selo, Dol. Nemška vas - v sejni sobi SO Trebnje
- v torek, 2. febr. 1993, ob 19. uri: KS Mirna - v prostorih TVD Partizan
- v sredo, 3. febr. 1993, ob 19. uri: KS Mokronog - v prostorih KS Mokronog
- v četrtek, 4. febr. 1993, ob 19. uri: KS Velika Loka in Sentlovrenc - v prostorih KS Velika Loka
- v petek, 5. febr. 1993, ob 19. uri: KS Čatež - v prostorih gasilnega doma
- v nedeljo, 7. febr. 1993, ob 8. uri: KS Dobrnič, Svetinje in Knežja vas - v Zadržnem domu
- v torek, 9. febr. 1993, ob 19. uri: KS Veliki Gaber in Sela-Sumberk - v prostorih OŠ Veliki Gaber
- v sredo, 10. febr. 1993, ob 19. uri: KS Sentrupert - v osnovni šoli Sentrupert
- v četrtek, 11. febr. 1993, ob 19. uri: KS Trebelno - v prostorih KS Trebelno

V času javne razgrnitve osnutkov lahko podate pripombe in predloge na kraju razgrnitve, na javnih obravnavah ali jih pošljete Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje. Udeležite se javnih obravnav, kjer vam bomo dali podrobnejše obrazložitve in pojasnila.

VLJUDNO VABLJENI! ZAVOD ZA URBANISTIČNO NAČRTOVANJE TREBNJE

V SPOMIN
Kako kruta je praznina, pekoča srčna bolečina! Miru, pozabe v meni ni, kar v hladnem grobu spavaš Ti.

29. januarja mineva leto, kar je prenehalo biti srce

BORISU VIDAUU
iz Hmeljičča 11
Neutolažljiva žena Marija

ZAHVALA
Nič ne ve za bolečino, ki v naših srcih zdaj leži, spomin pa nate Denis vedno bolj in bolj živi.

Komaj s tremi meseci nas je zapustil naš ljubljani sinek in bratec

DENIS JURŠIČ
Dolenja Dobrava 8, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče. Posebna hvala vaščanom ter podjetjema Trimo, Akripol in vsem, ki ste nam denarno pomagali. Zahvaljujemo se tudi kaplanu za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste našega sinka pospremili na njegovi mnogi prerani zadnji poti.

Žalujoči: mami Slavka, oči Jože, bratec Tomaž, sestra Katja, botrček in botrica, stari mami in ostalo sorodstvo

Stane Gorenc

800 hektarjev polj. Potem je sledila akacijeva paša; akacijev in sploh svetel med imajo radi Italijani. Od tam smo šli na Lovinjski Polje pri Novski pa v Kočevski Rog na hojo in v Gorskoti kotar pa v Liko. To je bila sama intenzivna paša.

Odkar se je začela vojna na Hrvaškem, je tega konec, pri nas v Sloveniji pa je intenzivne čebelarje paše veliko manj. V prejšnjih letih je Gorenc natočil 10 do 15 ton medu na leto, sedaj je njegov pridelek več kot pol manjši. "Da ne govorim o tem, da so si prej čebele na zadnji paši nabrale zimsko zalogo, lani, ko je bila paša slaba, pa sem porabil 8 ton sladkorja." Včasih so matični mleček odkupovali po 500 nemških mark kilogram, danes ga po 150, pa še gre težko v prodajo. "Medex ne odkupuje medu razen hojevega in akacijevnega. Zaloge medu so velike, jugoslovanski trg je propadel, zunaj je meda dovolj, Slovenija pa je premajhno tržišče.

In tako je Gorenc v Stane začel sam prodajati svoj med. Vsak ponedeljek in petek je na novomeški tržnici, konec leta pa so se pri njegovi stojnici na novomeškem Glavnem trgu v tistem mrazu ljudje radi ustavljali in si privoščili požirek njegovega vročega medenega zganja. "Samo to ne gre skupaj: proizvodnja in prodaja. Jaz imam s čebelarji toliko dela, da se grem lahko prodajalca le pozimi. Sedaj res ne vidim prave perspektive. Vendar ne morem kar tako pustiti, v proizvodnji medu sem vložil veliko denarja in dela. A nekateri čebelarstvo že opuščajo, jaz pa se še ne dam, stiskam zobe, vztrajam in upam, da bo bolje. Če bi nam država pomagala vsaj s tem, da bi bili oproščeni davkov na repromaterial, kot je sladkor. Pa ne, po novem naj bi plačevali še davkatve od prodaje medu, česar ni bilo vse od Marije Terezije."

"Še dobro," pravi Gorenc, "da sem tudi muzikant in v teh hudih časih lahko poprimem še za harmoniko, da si prislužim kakšen dolar." Kot muzikant je bil Stane z ansablom Jožeta Goliba že dvakrat v Ameriki, a je videl, da se tudi tam ne cedita le med in mleko.

A. BARTEJ

NAGRADE SALOMONOVEGA UGANKARJA

Prejšnji petek so v Ljubljani izrežali reševalce največje slovenske nagradne križanke, ki je izšla v božično-novoletni številki Salomono-novega ugankarja. Izrežanih je bilo 115 nagrad, glavne nagrade pa so dobili: Franc Ambrožič iz Dolenje vasi pri Ribnici (peč za centralno kurjavo Termotehnike Novo mesto), Ljubica Robnik (kamin novomeškega Pionirja), Igor Mlinar iz Črne (spalnico brežiške Tovarne pohištva) in Tomi Tomše iz Ljubljane (avto Tavria ljubljanskega Commercea). Reševalci z območja širše Dolenjske so bili izrežani še za več drugih nagrad; tako sta šla najema mazde za teden dni v Krško in Ribnico, gior blazina v Kočevje, denarne nagrade v Novo mesto, Sentjerne, Sevnico in Senovo, Elmin sesalec in sušilna havba v Novo mesto itd. Seznam vseh nagrajencev bo objavljen v 42. št. Salomono-novega ugankarja.

ZIMSKI OBISK KRALJICE ROGA

NOVO MESTO - Od 23. do 30. januarja bo 70 članov Rodu gorjanskih tabornikov iz •Novoga mesta spet na zimovanju z delnim vodniškim tečajem. Odlili so na Reso, kjer bosta v gostoljubno odstopljeni koči Gozdnega gospodarstva dve izmenitabornikov, starih nad 10 let, spoznavali skrivnosti zimske narave. Predhodnica je odšla na Reso že 22. januarja, da je segrela kočico. Čas mineva tabornikom v krajših pohodih v bližnji okolici, do nekdanjega naselja Ribnik in Travnik, medtem ko bodo skupine starejših srednješolcev šle tudi proti Ponikvam, zapuščeni kočevski vasi. Sredi preteklega tedna so ležale zaplate snega samo še v senčnih legah, sicer pa ga je tudi vrh Roga pobralo. Največje veselje bo za vse tiste tabornike, ki so tokrat prvič v tem delu Roga, ogled največje smreke, ki raste v smeri proti roški žagi. Ne pravijo ji zaman kraljica Roga, saj je zares veličastna. Obe skupini je pripeljal in odpeljal z Rese zanesljivi sofer Hans, stari prijatelj tabornikov.

POČITNIŠKI PLES V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V zdraviliški restavraciji bo v soboto, 30. januarja, še posebej veselo. Poleg že uveljavljenega hišnega ansambla Quick-Step, ki igra glasbo za vse okuse, bo nastopila tudi ljubljanska plesna skupina Skandal. Seveda bodo na voljo tudi vse dobrote topliške kuhinje. Posebej vabljene vsi počitnikarji.

Janša je odletel z Gosposdično

Minister za obrambo Janez Janša je izbral ime in krstil prvi dolenjski balon

BRŠLJIN — Milan Rotar in Gorazd Kosmina iz novomeškega zasebnega podjetja MG sta lastnika devetega slovenskega in prvega dolenjskega toplo-račnega balona, ki ga je z imenom Gosposdična minuli četrtek popoldan na poligonu vojašnice v Bršljinu krstil bote Janez Janša, obrambni minister Slovenije. Med tisoči obiskovalcev prreditve je bil tudi prvi človek slovenske vojske general Janez Slapar.

Krst prvega dolenjskega balona je bil tudi nekakšen praznik ljubiteljev letalstva, ki so zadnja leta živeli in delali le še v anonimnosti, z letalskim mitingom pa so želeli pokazati, da še obstajajo in da si želijo nekaj več pozornosti in družbene pomoči. Tudi novi balon je prvič poletel kot prvo plovilo novoustanovljene balonarske sekcije pri Aeroklubu Novo mesto. Prireditveni prostor so krasili štirje baloni slovenskih balonarskih sekcij, uradni del krsta pa so pričeli padalci iz Lesc. Nad vojašnico je priletel z motornim zmajem Požar iz Kočevja.

• Balon Gosposdična, ki ga uradno vodijo pod imenom SL-OAL, je izdelan angleške tovarne Cameron, tip Viva 77. Ima 2200 m³ prostornine, v višino meri 25 metrov, obseg ima 56 metrov. V košari ima lahko tovor v skupni teži do 600 kilogramov. Zrak v kupoli segreva enojni gorilec na čisti propan. Opremljen je z dvema jeklenkama, ki zadostujeta za dve uri poleta z balonom.

domači motorni piloti iz Prečne pa so kar s turističnimi letali uprizorili napad na vojašnico. Minister Janša si je krst zamišljal drugače kot organizatorji. Potem ko je povedal ime balona Gosposdična, ki si ga je izmislil sam, je — čeprel to ni bilo vnaprej dogovorjeno — zlezel v košaro Gosposdične, nestor slovenskih balonarjev Avi Šorn je dodal ogenj v kupolo in balon se je na krihlih vetra pričel dvigovati. General Janez Slapar je prav tako nenapovedano zlezel v košaro drugega balona in odletel

RAZSTAVA O AMERIŠKIH LETALCIH

NOVO MESTO - Zanimiva razstava o reševanju zaveznških letalcev med NOB na Slovenskem se bo iz Ljubljane preselila v Novo mesto. Otvoritev bo v petek, 5. februarja, ob 18. uri v mali dvorani Dolenjskega muzeja. Avtorji razstave so Edi Selhaus, Janez Zerovec in Matija Zgajnar, pripravil pa jo je Organizacijski odbor pri IO ZZB Slovenije v sodelovanju z Muzejem novejšeg zgodovine in Letalsko svezo Slovenije. Glede na to, da je bilo precej ameriških letalcev rešenih tudi na Dolenjskem in da so se vračali preko letališč v Beli krajini, je pričakovati, da bo pritegnila posebno pozornost občanov in šol.

"RAZDVOJENOST"

KRŠKO - V tukajšnji prodajni galeriji Opus razstavlja slikarka Željka Vidmar iz Krškega. Na enomesečni razstavi, ki bo odprta do 15. februarja, Vidmarjeva predstavlja slike iz ciklusa Razdvojenost. Dela v Opusu so na ogled ob delavnikih od 9. do 18. ure.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek ob med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka Ivanka Vene.

discoteka kosov hram Gornje Vrhopolje

Delovni čas: sredi, četrtek, petek, sobota, nedelja od 20.00 — 03.00

petek, 29. 1. 1993

ČUKI

JE ZA NAS SPLOH ŠE KAJ DOBRO?

- Ti Janez, praskupnost je morala biti dokaj zaguljena reč.
- To ni bilo za nas, Jože.
- Vsi so razpolagali z vsem.
- Traparija.
- Repičani gledamo na te stvari drugače. Verjetno smo tudi na praskupnost.
- Bo že držalo.
- Ali pa fevdalizem. Kar pogled!
- Pravo nasprotje naši svobodni repiški duši. Mi Repičani smo individualisti.
- Liter plačam za to. Res je.
- Cenimo svoj vrtiček, svojo solato.
- Svojo družino. Svoje otroke.
- Če sva kritična, tudi kapitalizem ni bil pisan na repiško

za Janšo. Vojaško balonarsko srečanje se je končalo nekje pri Hmeljniku.

Milan Rotar je v svojem podjetju že dve leti sanjal o takšnem balonu. Sedaj sta z Gorazdom Kosmino pred tem, da opravita izpite za vodenje balonov. Potem bo Gosposdično na nebu Dolenjske videti večkrat, saj se podjetje MG uk-

varja pretežno s turizmom, poleti z balonom nad dolino Krke pa bodo prav gotovo zanimivi tudi za turiste. Predvsem pa ga nameravata nameniti reklamam, saj bo na veliki površini dovolj prostora za vsemogoča sporočila in oglašanja.

J. PAVLIN

JANŠA V KOŠARI — Za svoj prvi polet nad dolenjskim nebom je Gosposdična v košaro dobila kar svojega botra ministra Janšo, krmlilo je prevzel najbolj izkušen slovenski balonar Avi Šorn, levo na sliki pa sta lastnika prvega dolenjskega balona Milan Rotar in Gorazd Kosmina. (Foto: J. Pavlin)

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Največ dopisnic z odgovori na zastavljeno vprašanje je pritomalo iz Krškega in okolice, kar je razumljivo, saj smo prejšnji teden slikali kip Matije Gubca pred kulturnim domom v Krškem. Največ sreče pri žrebu je imela Anica Kosmač, Gubčeva 2, p. Sevnica, ki bo denarno nagrado prejela po pošti. Kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi v naš poštini nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 1. februarja.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Prvomajsko srečanje brezposelnih — Drogov nihče noče — Črnomaljski mlin melje sivo moko — Upokojenec pošije srajco, begunec jo zavrže

Zimski večeri so dolgi, zato naši bralci prav radi pokličejo dežurnega novinarja. Največ je takih, ki bi radi v časopisu opozorili na pomanjkljivosti, poleg njih pa je nenavadno mnogo še bralecev, ki bi samo radi z nekom poklepetali. So tudi taki, ki jemljejo dežurni telefon bolj zares.

Tak je Jože Kastelic iz Gotne vasi. Predlagal je, da bi našo rubriko peljali podobno kot radijci tisto znano »Kje pa vas čevlji žuli?«. Jožeta in druge prebivalce v okolici Revoza žulijo delčki lakca, ki pririfotajo iz lakirnice na dvorišča in parkirišča ter se lepijo po avtomobilih. Mi bomo zadevo predali kolegu, ki je poverjen za tovrstne stvari. Morda bo tokrat (o zadevi smo že večkrat brezposelno pisali) izvirat kakšno vzpodbudno besedo o tem, kdaj bo Revozova lakirnica postala bolj prijetna soseda.

Dušan Jerič iz Grma pri Trebnjem poziva vse brezposelne iz Slovenije, tiste, ki so na čakanju, študente, ki ne vedo, kje se bodo zaposlili, če se sploh bo-

do, predstavnike sindikatov vseh vrst in druge zainteresirane, naj pošljejo na njegovo ime mnenja, nasvete in predloge o tem, kako bi za 1. maj v Ljubljani organizirali srečanje. Zamišlja si družabno in kulturno srečanje, ki bi bilo hkrati protest, s katerim bi opozorili javnost na svojo usodo in na problem naraščajoče brezposelnosti. Predloge lahko pošljete na naslov Dušan Jerič, p.p. 57, Trebnje.

Telefonski klic iz Vinice nas je opomnil, da nismo več v Jugoslaviji in da je v Sloveniji ena sama Vinica. »Zaradi tega ni več prav nobene potrebe, da v mojem naslovu, ki je nalepljen na naslovno stran Dolenjskega lista, še vedno pišete Vinica pri Črnomlju,« je opozoril. Žal ni tako, saj je Vinic v Sloveniji več. Ker Dolenjski list pošiljamo po vsej naši domovini, je točnost naslova seveda nujna.

Na telefonske in cestne nepravilnosti se je tokrat spravil bralec iz Dolenjskih Toplic (ime v uredništvu). Povedal je, da so telefonski kabli proti Beli Krajini že dolgo speljani po zemlji, drogove stare napeljavne pa še vedno ni nihče pospravil. Predlaga, naj to opravijo lastniki parcel sami. Imel je tudi smolo, da je ob cesti Straža — Dolenjske Toplice nalezl na bankine s 15-centimetrskimi udrtinami in si uničil kolo in gumo. Moti ga, da po cesti od Gabra pri Semicu do Vavpče vasi poteka živahen tovrni promet, čeprav ga prometni znaki prepovedujejo. Iz kamnoloma v Brezovici redno vozijo tudi tovrnjaki Cestnega podjetja. Tone Hrastar iz tega podjetja je povedal, da mora za kontrolo prometa poskrbeti policija, njihovi tovrnjaki pa vozijo samo za potrebe vzdrževanja cest. Obljubil je tudi, da bodo njihovi delavci odpravili morebitne poškodbe.

Bralec Rogelj iz okolice Sentrupert priporoča našemu novinarju, naj kakšen dan stopi v grad Škrjivo in poslika še razpadajočo notranjost in stre-

ho, ne le zunanji videz. Prepričan je, da je takšen grad sramota za kraj.

Bralka M. K. iz okolice Črnomlja bi vse, ki so poslušali direktorja novomeške pekarnice na Studiu D, kako je hvalil kakovost moke iz črnomaljskega mlina, opozorila, naj mu ne verjamejo povsem. Sama je pred novim letom v istem mlinu dobila čisto sivo moko. Zdaj se sprašuje, ali morda ne prodajajo boljše moke pekarni, slabšo pa ostalim strankam.

Iz Črnomaljskega konca je poklical tudi jezni bralec K. V časopisih je prebral, da mečejo begunci bele srajce med smeti, da nočejo jesti rižote in krompirjeve solate ter da bodo njihovi učitelji stavkali, ker niso dovolj dobro oblečeni. »To gre pa že preko meje gostoljubnosti. Jaz sem upokojen in ne mečem stran srajce. Ko se mi ovrtnik izrabi, mi ga žena obrne okoli in prišije nazaj! Nekdaj so na mitingih vpili, da smo dunajski hlapci, postali pa smo balkanski hlapci. Ob taki politiki ni čudno, da se oživlja nacionalizem,« je še pristavil.

B.D.-G.

disko glasba v četrtek, petek, soboto ob nedeljah evergreeni od 21. do 04. ure

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, potiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

studio Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

- Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado BOGOMIRI RAVNIKAR iz Podbrezja. Nagrajenki čestitamo!
- Lestvica je ta teden takšna:
- (2) Kjer doma je veselje - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
 - (4) To si ti - FANTJE Z VSEH VETROV
 - (1) Veselje na vasi - BRATJE IZ OPLOTNICE
 - (3) Zimski dan - SLOVENSKI KVINTET
 - (7) Darilo vseh daril - ANS. JOŽETA ŠUMAHA
 - (5) Kam bova vandrata - ANS. TONIJA VERDERBERJA
 - (6) Naj zvone zvonovi - ANS. LOJZETA SLAKA
 - (-) Pri nas je glasba doma - HMEJJARSKI INSTR. KVINTET
 - (-) Slovenski vojak - ANS. MIRO KLINC
 - (9) Pot domov - ZASAVCI
- Predlog za prihodnji teden: Hudi časi - PTUJSKI INSTR. KVINTET

KUPON ŠT. 4

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

- Na smetišče zgodovine!
 - Tu imaš roko.
 - Besen sem kot pes.
 - A na komuniste?
 - Ne, na tole zdaj.
 - Pa ja ne na obnavljajoči se kapitalizem?
 - Prav na to. Tule, ki zdaj vladajo, tile šele krađejo! Oprosti: privatizirajo.
 - Sprašujem se, kje bi bili Repičani sploh zadovoljni in srečni.
 - Na Luni.
 - Ne bodi smešen. Tam baje sploh ni možnosti za življenje.
 - Morda pa prav zato.
- TONI GAŠPERIČ